

Skonsolidowane
sprawozdanie finansowe
**Grupy Kapitałowej Giełdy Papierów
Wartościowych w Warszawie S.A.**
za rok zakończony 31 grudnia 2017 r.

luty 2018 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

SPIS TREŚCI

I.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	4
II.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	6
III.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	7
IV.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	9
V.	NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	10
1.	INFORMACJE OGÓLNE	10
1.1	Nadanie osobowości prawnej i zakres działalności Grupy	10
1.2	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	11
1.3	Skład i działalność Grupy	11
2.	OPIS WAŻNIEJSZYCH STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI	13
2.1	Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	13
2.1.1	Oświadczenie o zgodności	13
2.1.1.1	Nowe standardy rachunkowości i interpretacje Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF) 14	
A.	Standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską	14
B.	Standardy i interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez Unię Europejską.	18
2.1.2.	Wpływ MSSF 9, MSSF 15 oraz MSSF 16 na przyszłe sprawozdania finansowe	21
2.1.3	Waluta funkcjonalna i prezentacyjna	25
2.1.4	Podstawa wyceny	25
2.1.5	Dokonane osądy i oszacowania	25
2.1.5.1.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	25
2.1.5.2.	Ujmowanie rozliczanych transakcji na rynku towarowym oraz środków pieniężnych systemu gwarantowania rozliczeń	25
2.1.5.3.	Okresy ekonomicznej użyteczności dla rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	26
2.1.5.4.	Testy na utratę wartości firmy oraz utratę wartości udziałów w jednostkach stowarzyszonych	26
2.1.5.5.	Rezerwy	26
2.2	Zakres i metody konsolidacji	26
2.2.1	Jednostki zależne	26
2.2.2	Jednostki stowarzyszone	27
2.3	Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	27
2.4	Sprawozdawczość dotycząca segmentów	28
2.5	Rzeczowe aktywa trwałe	28
2.6	Wartości niematerialne	29
2.6.1	Wartość firmy	29
2.6.2	Pozostałe wartości niematerialne	29
2.7	Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	29
2.8	Aktywa finansowe	30
2.8.1.	Klasyfikacja i wycena aktywów finansowych	30
2.8.1.1	Pożyczki i należności	30
2.8.1.2	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	31
2.8.2.	Utrata wartości aktywów finansowych	31
2.9	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	32
2.10	Pozostałe należności	32

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

2.11 Zapasy	33
2.12 Aktywa przeznaczone do sprzedaży	33
2.13 Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych ujmowane w sprawozdaniach z przepływów pieniężnych	33
2.14 Kapitał własny Grupy	33
2.15 Zobowiązania finansowe	34
2.16 Zobowiązania warunkowe	34
2.17 Podatek dochodowy	34
2.17.1 Podatkowa Grupa Kapitałowa	34
2.17.2 Podatek bieżący	35
2.17.3 Podatek odroczony	35
2.18 Świadczenia pracownicze	36
2.18.1 Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	36
2.18.2 Program określonych składek	36
2.18.3 Inne długoterminowe świadczenia pracownicze	36
2.18.4 System wynagradzania personelu kierowniczego	37
2.19 Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	37
2.20 Rozliczenia międzyokresowe przychodów	37
2.21 Przychody	38
2.21.1 Przychody ze sprzedaży	38
2.21.2 Pozostałe przychody	39
2.21.3 Przychody finansowe	39
2.22 Koszty	40
2.23 Koszty finansowe z tytułu emisji obligacji	40
2.24 Leasing	40
2.25 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	40
3. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	40
3.1 Czynniki ryzyka finansowego	40
3.2 Ryzyko rynkowe	41
3.2.1 Ryzyko zmiany przepływów pieniężnych oraz wartości godziwej w wyniku zmiany stóp procentowych	41
3.2.2 Ryzyko zmiany kursów walut	42
3.2.3 Ryzyko cenowe	44
3.3 Ryzyko kredytowe	44
3.4 Ryzyko utraty płynności	45
3.5 Zarządzanie kapitałem	46
4. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	47
5. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	48
6. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH	51
7. ODRO CZONY PODATEK DOCHODOWY	56
8. AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	57
9. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE AKTYWÓW DŁUGOTERMINOWE	58
10. NALEŻNOŚCI HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	59
11. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	61
12. KAPITAŁ WŁASNY	62
12.1 Kapitał podstawowy	62
12.2 Pozostałe kapitały	63
12.3 Zyski zatrzymane	63
12.4 Dywidenda	64
12.5 Zysk na akcję	64
13. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI OBLIGACJI	65
14. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU POŻYCZEK I KREDYTÓW	66

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

15. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH	66
15.1 Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i rentowych	66
15.2 Zobowiązania z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych	68
16. ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE	69
17. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	69
18. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PASYWÓW	70
19. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	71
20. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	71
20.1. Koszty osobowe i inne koszty osobowe	72
20.2. Usługi obce	73
20.3. Inne koszty operacyjne	73
21. POZOSTAŁE PRZYCHODY ORAZ POZOSTAŁE KOSZTY	74
21.1. Pozostałe przychody	74
21.2. Pozostałe koszty	74
22. PRZYCHODY ORAZ KOSZTY FINANSOWE	75
22.1. Przychody finansowe	75
22.2. Koszty finansowe	75
23. PODATEK DOCHODOWY	76
24. ZAKONTRAKTOWANE NAKŁADY INWESTYCYJNE ORAZ GWARANCJE	77
25. TRANSAKCJE Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI	77
25.1. Informacje o transakcjach z jednostkami powiązаныmi ze Skarbem Państwa 77	
25.2. Transakcje ze spółkami stowarzyszonymi	78
25.3. Pozostałe transakcje	79
26. INFORMACJE O WYNAGRODZENIACH I ŚWIADCZENIACH DLA KLUCZOWEGO PERSONELU KIEROWNICZEGO	79
27. PRZYSZŁE MINIMALNE OPŁATY LEASINGOWE	80
28. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI	80
29. SYSTEM GWARANTOWANIA ROZLICZEŃ IRGiT	84
30. ZDARZENIA PO DACIE BILANSOWEJ	85

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

I. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na dzień 31 grudnia	
		2017 r.	2016 r.
Aktywa trwałe		596 354	597 287
Rzeczowe aktywa trwałe	4	110 784	119 130
Wartości niematerialne	5	267 991	273 815
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	6	207 389	197 231
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7	3 803	1 809
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	8	271	288
Rozliczenia międzyokresowe długoterminowe	9	6 116	5 014
Aktywa obrotowe		550 699	560 561
Zapasy		56	57
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych		71	428
Należności handlowe oraz pozostałe należności	10	64 096	113 262
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	11	486 476	446 814
AKTYWA RAZEM		1 147 053	1 157 848

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (CIĄG DALSZY)

	Nota	Stan na dzień 31 grudnia	
		2017 r.	2016 r.
Kapitał własny		811 481	745 252
Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej		810 908	744 727
Kapitał podstawowy	12.1	63 865	63 865
Pozostałe kapitały	12.2	1 347	1 184
Zyski zatrzymane	12.3	745 696	679 678
Udziały niekontrolujące		573	525
Zobowiązania długoterminowe		259 951	143 422
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	13	243 573	123 459
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	15	1 454	1 832
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		-	32
Rozliczenia międzyokresowe	18	5 592	6 200
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7	7 108	9 675
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	17	2 224	2 224
Zobowiązania krótkoterminowe		75 621	269 174
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	13	1 938	122 882
Zobowiązania handlowe	16	21 303	6 387
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	15	12 958	8 114
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		31	62
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych		6 012	16 154
Rozliczenia międzyokresowe	18	7 386	7 144
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia		210	333
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	17	25 783	108 098
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM		1 147 053	1 157 848

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

II. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia	
		2017 r.	2016 r.
Przychody ze sprzedaży	19	351 956	310 862
Koszty działalności operacyjnej	20	(165 763)	(150 155)
Pozostałe przychody	21.1	3 859	1 736
Pozostałe koszty	21.2	(6 149)	(4 553)
Zysk z działalności operacyjnej		183 903	157 890
Przychody finansowe	22.1	5 550	12 950
Koszty finansowe	22.2	(11 147)	(12 079)
Udział w zyskach/(stratach) jednostek stowarzyszonych	6	10 059	3 518
Zysk przed opodatkowaniem		188 365	162 279
Podatek dochodowy	23	(32 274)	(31 145)
Zysk netto okresu		156 091	131 134
<i>Zmiana netto wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne przeklasyfikowana do zysku lub straty bieżącego okresu</i>	12.2	-	163
<i>Zyski/(straty) z tytułu wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży jednostek stowarzyszonych</i>	12.2	201	(514)
Pozycje, które mogą być przeniesione do zysku lub straty	12.2	201	(351)
<i>Zyski/(straty) aktuarialne dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia</i>		(38)	79
Pozycje, które nie podlegają przeklasyfikowaniu do zysku lub straty		(38)	79
Pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu		163	(272)
Całkowite dochody razem		156 254	130 862
<i>Zysk netto okresu przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej</i>		156 008	131 094
<i>Zysk netto okresu przypadający udziałom niekontrolującym</i>		83	40
Razem zysk netto okresu		156 091	131 134
<i>Całkowite dochody przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej</i>		156 171	130 822
<i>Całkowite dochody przypadające udziałom niekontrolującym</i>		83	40
Razem całkowite dochody		156 254	130 862
Podstawowy/rozwodniony zysk na akcję (w złotych)		3,72	3,12

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

III. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia	
		2017 r.	2016 r.
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej:		155 924	205 814
Wpływy pieniężne z działalności operacyjnej przed opodatkowaniem		213 083	226 899
Zysk netto okresu		156 091	131 134
Korekty:		56 992	95 765
Podatek dochodowy	23	32 274	31 145
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	20	14 047	13 964
Amortyzacja wartości niematerialnych	20	14 278	11 829
(Zyski)/straty z tytułu różnic kursowych		(241)	7
(Zysk)/strata na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(13)	353
(Przychody)/koszty finansowe z tytułu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		17	(6)
Zysk z tytułu rozwodnienia udziałów w jednostce stowarzyszonej		-	(5 807)
Przychody z odsetek od lokat	22.1	(5 331)	(6 405)
Odsetki z tytułu emisji obligacji	22.2	7 624	7 629
Koszt kredytu bankowego	22.2	1 267	-
Udział w (zyskach)/stratach jednostek stowarzyszonych	6	(10 059)	(3 518)
Pozostałe		916	4 439
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań:		2 213	42 135
<i>Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych długoterminowych (aktywa)</i>	9	(1 102)	(178)
<i>Zmiana stanu pozostałych zobowiązań długoterminowych</i>		-	2 224
<i>(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów</i>		1	76
<i>(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności handlowych i pozostałych należności</i>	10	49 166	18 295
<i>Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań handlowych</i>	16	14 916	(2 210)
<i>Zwiększenie/(zmniejszenie) zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych</i>	15	4 466	(1 343)
<i>Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu rozliczeń międzyokresowych (pasywa)</i>	18	(366)	(119)
<i>Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu pozostałych zobowiązań (z wyłączeniem zobowiązań inwestycyjnych i z tyt. dywidendy)</i>		(64 746)	25 678
<i>Zmiana netto rezerw na zobowiązania i inne obciążenia</i>		(122)	(288)
Odsetki od zobowiązań podatkowych (zapłacone)/zwrócone		(10 651)	-
Podatek dochodowy (zapłacony)/zwrócony		(46 508)	(21 085)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH (CIĄG DALSZY)

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia	
		2017 r.	2016 r.
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej:		(16 719)	(14 456)
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych oraz zaliczki na poczet rzeczowych aktywów trwałych		(10 263)	(13 699)
Nabycie wartości niematerialnych oraz zaliczki na poczet wartości niematerialnych		(12 388)	(9 910)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		499	2 598
Odsetki otrzymane	22.1	5 331	6 405
Dywidendy otrzymane	25.2	102	150
Przepływy pieniężne z działalności finansowej:		(99 784)	(104 930)
Wypłata dywidendy		(90 257)	(99 092)
Wypłata odsetek		(7 642)	(5 779)
Spłata odsetek od kredytu		(1 267)	-
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek		60 000	-
Spłata pożyczek i kredytów		(60 000)	-
Wpływy z tytułu emisji obligacji		119 929	-
Wykup wyemitowanych obligacji		(120 484)	-
Spłata leasingu finansowego		(63)	(60)
(Zmniejszenie)/zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		39 421	86 428
<i>Wpływ zmian kursów walut na saldo środków pieniężnych w walutach</i>		241	(7)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		446 814	360 393
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu		486 476	446 814

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

IV. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej				Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Razem		
Stan na dzień 31 grudnia 2016 r.	63 865	1 184	679 678	744 727	525	745 252
Dywidendy	-	-	(90 239)	(90 239)	(35)	(90 274)
Transakcje z właścicielami ujęte bezpośrednio w kapitale własnym	-	-	(90 239)	(90 239)	(35)	(90 274)
Zysk netto za rok zakończony 31 grudnia 2017 r.	-	-	156 008	156 008	83	156 091
Inne całkowite dochody	-	163	-	163	-	163
Całkowite dochody za rok zakończony 31 grudnia 2017 r.	-	163	156 008	156 171	83	156 254
Inne zmiany w kapitale	-	-	249	249	-	249
Stan na dzień 31 grudnia 2017 r.	63 865	1 347	745 696	810 908	573	811 481

	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej				Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Razem		
Stan na dzień 31 grudnia 2015 r.	63 865	1 455	647 326	712 646	546	713 192
Dywidendy	-	-	(99 054)	(99 054)	(61)	(99 115)
Transakcje z właścicielami ujęte bezpośrednio w kapitale własnym	-	-	(99 054)	(99 054)	(61)	(99 115)
Zysk netto za rok zakończony 31 grudnia 2016 r.	-	-	131 094	131 094	40	131 134
Inne całkowite dochody	-	(272)	-	(272)	-	(272)
Całkowite dochody za rok zakończony 31 grudnia 2016 r.	-	(272)	131 094	130 822	40	130 862
Inne zmiany w kapitale	-	-	313	313	-	313
Stan na dzień 31 grudnia 2016 r.	63 865	1 184	679 678	744 727	525	745 252

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

V. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacje ogólne

1.1 Nadanie osobowości prawnej i zakres działalności Grupy

Jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. („Grupa”) jest Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie Spółka Akcyjna („Giełda”, „GPW”, „Spółka”, „jednostka dominująca”) z siedzibą w Warszawie przy ul. Książęcej 4. Spółka została utworzona aktem notarialnym podpisanym w dniu 12 kwietnia 1991 r. i zarejestrowana w Sądzie Gospodarczym w Warszawie w dniu 25 kwietnia 1991 r., numer rejestru KRS 0000082312, NIP 526-025-09-72, Regon 012021984. GPW jest spółką notowaną na Głównym Rynku GPW od 9 listopada 2010 r.

Do zasadniczego zakresu działalności Grupy należy organizacja giełdowego obrotu instrumentami finansowymi oraz działalność związana z tym obrotem. Jednocześnie Grupa prowadzi działalność w zakresie edukacji, promocji i informacji związanej z funkcjonowaniem rynku kapitałowego, a także organizuje alternatywny system obrotu. Grupa prowadzi obsługę następujących rynków:

- ♦ **Główny Rynek GPW** (obróć akcjami, innymi instrumentami finansowymi o charakterze udziałowym oraz innymi instrumentami rynku kasowego, a także instrumentami pochodnymi),
- ♦ **NewConnect** (obróć akcjami i innymi instrumentami finansowymi o charakterze udziałowym małych i średnich spółek),
- ♦ **Catalyst** (obróć obligacjami korporacyjnymi, komunalnymi, spółdzielczymi, skarbowymi, listami zastawnymi prowadzony przez GPW i BondSpot),
- ♦ **Treasury BondSpot Poland** (hurtowy obróć obligacjami skarbowymi prowadzony przez BondSpot).

Grupa również organizuje i prowadzi obróć na rynkach prowadzonych przez Towarową Giełdę Energii S.A. („TGE”, „TGE S.A.”) oraz InfoEngine S.A.:

- ♦ **Rynek Energii** (obróć energią elektryczną w ramach Rynku Dnia Bieżącego, Rynku Dnia Następnego, Rynku Terminowego Towarowego, Aukcji energii),
- ♦ **Rynek Gazu** (obróć gazem ziemnym z fizyczną dostawą w ramach Rynku Dnia Bieżącego i Następnego oraz Rynku Terminowego Towarowego),
- ♦ **Rynek Praw Majątkowych** (obróć prawami majątkowymi do świadectw pochodzenia energii elektrycznej),
- ♦ **Rynek Uprawnień do Emisji CO₂** (obróć uprawnieniami do emisji CO₂),
- ♦ **Platforma obrotu towarami w segmencie OTC** (*Over-the-counter*, stanowi uzupełnienie oferty w zakresie obrotu towarami poza segmentem giełdowym: obróć energią elektryczną, biomasą do celów energetycznych oraz prawami majątkowymi do świadectw pochodzenia).

Dnia 23 lutego 2015 r. TGE otrzymała decyzję Ministra Finansów zezwalającą TGE na prowadzenie giełdy i rozpoczęcie działalności w zakresie obrotu na Rynku Instrumentów Finansowych. Rynek Instrumentów Finansowych TGE został uruchomiony 4 listopada 2015 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Grupa GPW prowadzi również:

- ◆ **Izbę Rozliczeniowo – Rozrachunkową** (pełniąca funkcję giełdowej izby rozrachunkowej dla transakcji, których przedmiotem są towary giełdowe),
- ◆ **Usługi Operatora Handlowego (OH)** oraz **Podmiotu Odpowiedzialnego za Bilansowanie (POB)** – oba rodzaje usług prowadzone są przez InfoEngine S.A., funkcja bilansowania polega na zgłaszaniu do realizacji umów sprzedaży energii elektrycznej oraz rozliczaniu z operatorem sieci przesyłowej niezbilansowania, czyli różnic pomiędzy rzeczywistym zużyciem lub produkcją energii elektrycznej, a przyjętymi do realizacji umowami sprzedaży energii elektrycznej.

GPW posiada także w Londynie konsultanta, którego celem jest wsparcie działań akwizycyjnych na tamtejszym rynku, w szczególności w obszarze pozyskiwania nowych inwestorów i członków Giełdy.

1.2 Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 27 lutego 2018 r.

1.3 Skład i działalność Grupy

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. wraz z niżej wymienionymi jednostkami zależnymi tworzy Grupę Kapitałową Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie:

- ◆ Towarowa Giełda Energii S.A. („TGE”), jednostka dominująca Grupy Kapitałowej Towarowej Giełdy Energii S.A. („GK TGE”),
- ◆ BondSpot S.A. („BondSpot”),
- ◆ GPW Benchmark S.A. („GPWB”), dawniej GPW Centrum Usług S.A.,
- ◆ Instytut Analiz i Ratingu S.A. („IAiR”).

Jednostkami stowarzyszonymi, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, są:

- ◆ Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. („KDPW”), jednostka dominująca Grupy Kapitałowej KDPW S.A. („GK KDPW”),
- ◆ Centrum Giełdowe S.A. („CG”),
- ◆ Aquis Exchange Limited („Aquis”).

Nazwa jednostki	Siedziba jednostki	Zakres działalności	Udział GPW w kapitale zakładowym jednostki
Jednostka dominująca			
Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.	00-498 Warszawa ul. Książęca 4 Polska	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie giełdy instrumentów finansowych poprzez organizowanie publicznego obrotu papierami wartościowymi • prowadzenie działalności w zakresie edukacji, promocji i informacji związanej z funkcjonowaniem rynku kapitałowego • organizowanie alternatywnego systemu obrotu 	n/d

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Jednostki zależne

Towarowa Giełda Energii S.A. („TGE”) <i>(jednostka dominująca Grupy Kapitałowej Towarowej Giełdy Energii S.A.)</i>	00-498 Warszawa ul. Książęca 4 Polska	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie giełdy towarowej, której przedmiotem obrotu może być: energia elektryczna, paliwa ciekłe i gazowe, limity wielkości produkcji, limity wielkości emisji zanieczyszczeń, prawa majątkowe, których wartość w sposób bezpośredni lub pośredni zależy od wartości energii elektrycznej, paliw ciekłych lub gazowych, prowadzenie rejestru świadectw pochodzenia dla energii z OZE i z kogeneracji oraz biogazu rolniczego 	100,00%
BondSpot S.A. <i>(dawniej MTS-CeTO S.A.)</i>	00-498 Warszawa ul. Książęca 4 Polska	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie rynku pozagiełdowego oraz innej działalności w zakresie organizowania obrotu papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi • organizowanie alternatywnego systemu obrotu • organizowanie i prowadzenie wszelkiej działalności uzupełniającej i wspierającej funkcjonowanie rynków prowadzonych przez BondSpot 	96,98%
GPW Benchmark S.A. („GPW B”) <i>(dawniej GPW Centrum Usług S.A.)</i>	00-498 Warszawa ul. Książęca 4 Polska	<ul style="list-style-type: none"> • planowany zakres działalności: pełnienie funkcji organizatora i administratora fixingu stawek referencyjnych WIBID i WIBOR 	100,00%
Instytut Analiz i Ratingu S.A. („IAiR”)	00-498 Warszawa ul. Książęca 4 Polska	<ul style="list-style-type: none"> • planowany zakres działalności: usługi ratingu pozaskarbowych papierów dłużnych ze szczególnym uwzględnieniem małych i średnich przedsiębiorstw • do dnia 31 grudnia 2017 r. IAiR nie rozpoczęła działalności operacyjnej 	100,00%

Jednostki zależne spółki Towarowa Giełda Energii S.A.

Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. („IRGiT”)	00-498 Warszawa ul. Książęca 4 Polska	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie izby rozliczeniowo-rozrachunkowej dla transakcji zawieranych na rynku regulowanym, • obsługa rozliczeniowa transakcji zawieranych na TGE, • pozostałe czynności związane z organizowaniem i prowadzeniem rozliczeń lub rozrachunków transakcji 	Udział TGE: 100,00%
InfoEngine S.A. („IE”) <i>(dawniej WSEInfoEngine S.A.)</i>	00-498 Warszawa ul. Książęca 4 Polska	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług pełnienia funkcji Operatora Handlowego (OH) na rynku energii elektrycznej, • świadczenie usług bilansowania handlowego na rynku energii 	Udział TGE: 100,00%

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Jednostki stowarzyszone

Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. („KDPW”) <i>(jednostka dominująca Grupy Kapitałowej Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A.)</i>	00-498 Warszawa ul. Książęca 4 Polska	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie depozytu papierów wartościowych • rozliczanie transakcji zawieranych na giełdach wartościowych instrumentów finansowych, giełdach towarowych, w tym giełdach energii, m.in. za pośrednictwem spółki zależnej KDPW_CCP S.A. • wykonywanie innych zadań związanych z obrotem papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi • administrowanie Funduszem Gwarancyjnym • prowadzenie repozytorium transakcji i nadawanie numerów LEI 	33,33%
Centrum Giełdowe S.A. („CG”)	00-498 Warszawa ul. Książęca 4 Polska	<ul style="list-style-type: none"> • wynajem nieruchomości na własny rachunek • zarządzanie nieruchomościami • działalność w zakresie projektowania budowlanego, urbanistycznego, technologicznego • wykonywanie robót ogólnobudowlanych związanych ze wznoszeniem budynków 	24,79%
Aquis Exchange Limited („Aquis”)	Becket House 36 Old Jewry EC2R 8DD, London Wielka Brytania	<ul style="list-style-type: none"> • obrót akcjami największych spółek z 13 zachodnioeuropejskich rynków finansowych w formie wielostronnej platformy obrotu 	20,31%

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

2.1 Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2.1.1 Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z wymogami międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF”).

Dla sprawozdań finansowych Grupy za rok obrotowy rozpoczynający się z dniem 1 stycznia 2017 r. efektywne są następujące zmiany do istniejących standardów, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską:

- 1) Zmiany do MSR 7 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych – inicjatywa dotycząca ujawniania informacji,
- 2) Zmiany do MSR 12 Podatek Odroczony – rozpoznawanie aktywów z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat,
- 3) Zmiany do MSSF 12 Ujawnienia udziałów w innych jednostkach – wyjaśnienia dotyczące zakresu standardu.

Grupa ocenia, że powyższe zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przedstawione zostały poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły, o ile nie podano inaczej.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

2.1.1.1. Nowe standardy rachunkowości i interpretacje Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF)

Grupa nie skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania nowych standardów i interpretacji, które zostały już opublikowane oraz zatwierdzone przez Unię Europejską lub przewidziane są do zatwierdzenia w najbliższej przyszłości, a które wejdą w życie po dniu bilansowym.

A. Standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską

Pewne standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów nie są jeszcze obowiązujące dla okresu rocznego kończącego się dnia 31 grudnia 2017 r. i nie zostały zastosowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym. Grupa ma zamiar zastosować je dla okresów, dla których są obowiązujące po raz pierwszy. Poniższa tabela prezentuje:

- ◆ Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE, które nie weszły jeszcze w życie dla okresu rocznego kończącego się dnia 31 grudnia 2017 r.,
- ◆ rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości wprowadzonej nowym Standardem lub Interpretacją,
- ◆ wpływ, jaki ww. zmiany mogą mieć na sprawozdanie finansowe Grupy,
- ◆ daty wejścia w życie ww. zmian.

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu lub później
1 Zmiany do MSSF 4 (umowy ubezpieczeniowe)	<p>Zmiany wprowadzają dwa opcjonalne rozwiązania, podejście nakładkowe oraz podejście odraczające, w celu zmniejszenia wpływu różnych dat wejścia w życie MSSF 9 <i>Instrumenty Finansowe</i> oraz mającego się ukazać standardu dotyczącego umów ubezpieczeniowych. Różne daty wejścia w życie tych przepisów mogą spowodować czasową zmienność wykazywanych wyników oraz niedopasowania księgowe.</p> <p>Zmiany wprowadzają:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ opcje dla spółek wystawiających umowy ubezpieczeniowe, aby zmienność wyników wynikająca z zastosowania MSSF 9 ujmować w innych całkowitych dochodach do czasu wejścia w życie nowego standardu dotyczącego umów ubezpieczeniowych; oraz ◆ opcję dla spółek, których działalność jest przede wszystkim związana z ubezpieczeniami, czasowego zwolnienia ze stosowania MSSF 9 do roku 2021. Spółki, które odroczą zastosowanie MSSF 9, będą nadal stosowały przepisy MSR 39 <i>Instrumenty Finansowe</i>. 	Grupa nie oczekuje, że zmiany będą miały wpływ na jej sprawozdanie finansowe.	1 stycznia 2018 r.
2. MSSF 9 <i>Instrumenty Finansowe (2014)</i>	<p>Nowy standard zastępuje zawarte w MSR 39 <i>Instrumenty Finansowe</i>: ujmowanie i wycena wytyczne na temat klasyfikacji oraz wyceny aktywów finansowych, w tym wytyczne dotyczące utraty wartości. MSSF 9 eliminuje też istniejące obecnie w MSR 39 kategorie aktywów finansowych: utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności.</p> <p>Zgodnie z wymogami nowego standardu, w momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe winny być klasyfikowane do jednej z trzech kategorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu; ◆ aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy; lub 	Wpływ został opisany w nocie 2.1.2.	1 stycznia 2018 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu lub później
	<ul style="list-style-type: none"> ♦ aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. <p>Składnik aktywów finansowych jest klasyfikowany do kategorii wycenianych po początkowym ujęciu według zamortyzowanego kosztu, jeżeli spełnione są następujące dwa warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ aktywa utrzymywane są w ramach modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z kontraktu; oraz ♦ jego warunki umowne powodują powstanie w określonych momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału. <p>W sytuacji, gdy powyższe warunki nie są spełnione (jak to ma miejsce na przykład w przypadku instrumentów kapitałowych innych jednostek), składnik aktywów finansowych jest wyceniany w wartości godziwej.</p> <p>Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej ujmowane są w wyniku bieżącego okresu, za wyjątkiem aktywów utrzymywanych w ramach modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów zarówno w celu uzyskania przepływów pieniężnych z kontraktów jak i ich sprzedaż – dla tych aktywów zyski i straty z wyceny ujmowane są w innych całkowitych dochodach.</p> <p>Ponadto w przypadku, gdy inwestycja w instrument kapitałowy nie jest przeznaczona do obrotu, MSSF 9 daje możliwość dokonania nieodwracalnej decyzji o wycenie takiego instrumentu finansowego, w momencie początkowego ujęcia, w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Wyboru takiego można dokonać dla każdego instrumentu osobno. Wartości ujęte w innych całkowitych dochodach w związku z powyższą wyceną nie mogą w późniejszych okresach zostać przekwalifikowane do wyniku bieżącego okresu.</p> <p>Nowy standard zachowuje niemal wszystkie dotychczasowe wymogi MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych oraz wyłączenia aktywów finansowych i zobowiązań finansowych. MSSF 9 wymaga jednak, aby zmiana wartości godziwej dotycząca zmiany ryzyka kredytowego zobowiązania finansowego wyznaczonego w momencie początkowego ujęcia jako wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy były prezentowane w innych całkowitych dochodach. Jedynie pozostała część zysku lub straty z wyceny do wartości godziwej ma być ujmowana w wyniku bieżącego okresu.</p> <p>W przypadku jednak, gdyby zastosowanie tego wymogu powodowało brak współmierności przychodów i kosztów lub gdyby zobowiązanie finansowe wynikało z zobowiązań do udzielenia pożyczki lub umów gwarancji finansowych, cała zmiana wartości godziwej byłaby ujmowana w zysku lub stracie bieżącego okresu.</p> <p>W zakresie szacunku utraty wartości aktywów finansowych MSSF 9 zastępuje model „straty poniesionej” zawarty w MSR 39 modelem „straty oczekiwanej”, co oznacza, że zdarzenie powodujące powstanie straty nie musiałoby poprzedzać jej</p>		

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu lub później
	<p>rozpoznania i utworzenia odpisu. Nowe zasady mają na celu zapobieganie sytuacjom, w których odpisy na straty kredytowe są tworzone zbyt późno i w niewystarczającej wysokości.</p> <p>W skrócie, model oczekiwanej straty wykorzystuje dwa podejścia do szacowania straty, zgodnie z którymi strata jest ustalana na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ straty kredytowej oczekiwanej w okresie 12 miesięcy, albo ◆ straty kredytowej oczekiwanej do zapadalności (ang. life-time expected loss). <p>To, które podejście zostanie zastosowane zależy od tego, czy w przypadku danego składnika aktywów od momentu początkowego ujęcia nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego. W przypadku, jeśli ryzyko kredytowe związane z aktywami finansowymi nie wzrosło istotnie w porównaniu do jego poziomu z momentu początkowego ujęcia, odpis z tytułu utraty wartości tych aktywów finansowych będzie równy oczekiwanej stracie w okresie 12 miesięcy. W przypadku natomiast, jeśli nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego, odpis z tytułu utraty wartości tych aktywów finansowych będzie równy oczekiwanej stracie przez cały okres życia instrumentu, zwiększając tym samym wysokość ujętego odpisu. Standard przyjmuje przy tym założenie, zgodnie z którym - w przypadku braku przeciwnych argumentów - wystarczającym kryterium dla rozpoznania straty kredytowej oczekiwanej do zapadalności jest wystąpienie zaległości w spłacie wynoszącej 30 dni.</p>		
<p>3. MSSF 15 <i>Przychody z umów z klientami</i></p>	<p>Standard ten zawiera zasady, które zastąpią większość szczegółowych wytycznych w zakresie ujmowania przychodów istniejących obecnie w MSSF. W szczególności, w wyniku przyjęcia nowego standardu przestaną obowiązywać MSR 18 <i>Przychody</i>, MSR 11 <i>Umowy o usługę budowlaną</i> oraz związane z nimi interpretacje.</p> <p>Zgodnie z nowym standardem jednostki będą stosować pięciostopniowy model, aby określić moment ujęcia przychodów oraz ich wysokość. Model ten zakłada, że przychody powinny być ujęte wówczas, gdy (lub w stopniu, w jakim) jednostka przekazuje klientowi kontrolę nad towarami lub usługami, oraz w kwocie, do jakiej jednostka oczekuje być uprawniona. Zależnie od spełnienia określonych kryteriów, przychody są:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ rozkładane w czasie, w sposób obrazujący wykonanie umowy przez jednostkę, lub ◆ ujmowane jednorazowo, w momencie, gdy kontrola nad towarami lub usługami jest przeniesiona na klienta. <p>Standard zawiera nowe wymagania dotyczące ujawnień, zarówno ilościowych, jak i jakościowych, mających na celu umożliwienie użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumienie charakteru, kwoty, momentu ujęcia i niepewności odnośnie przychodów i przepływów pieniężnych wynikających z umów z klientami.</p>	<p>Wpływ został opisany w nocie 2.1.2.</p>	<p>1 stycznia 2018 r.</p>

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu lub później
4. Zmiany do MSSF 15 <i>Przychody z umów z klientami</i>	<p>Zmiany do MSSF 15 wyjaśniają niektóre wymogi Standardu oraz zawierają szereg uproszczeń w zakresie okresu przejściowego dla jednostek, które wdrażają nowy Standard.</p> <p>Zmiany wyjaśniają w jaki sposób należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ dokonywać identyfikacji zobowiązań umownych (obietnicy przeniesienia towarów lub usług); ♦ określać czy spółka działa we własnym imieniu dostarczając towary lub świadcząc usługi, czy działa jako agent (jest odpowiedzialna za zorganizowanie dostarczenia towarów lub świadczenie usług); oraz ♦ określać, czy przychód z udzielenia licencji powinien być ujęty jednorazowo czy rozłożony w czasie. <p>Ponadto, zmiany zawierają dwa dodatkowe uproszczenia, których celem jest ułatwienie spółkom pierwszego zastosowania Standardu oraz redukcja związanego z nim kosztu.</p>	<p>Grupa oczekuje, że zmiany nie będą miały istotnego wpływu na jej sytuację finansową i wyniki działalności.</p>	1 stycznia 2018 r.
5. MSSF 16 <i>Leasing</i>	<p>MSSF 16 zastępuje MSR 17 <i>Leasing</i> oraz związane z tym standardem interpretacje. W odniesieniu do leasingobiorców nowy Standard eliminuje występujące obecnie rozróżnienie pomiędzy leasingiem finansowym oraz operacyjnym. Ujęcie leasingu operacyjnego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej spowoduje rozpoznanie nowego składnika aktywów – prawa do użytkowania przedmiotu leasingu – oraz nowego zobowiązania – zobowiązania do dokonania płatności z tytułu leasingu. Prawa do użytkowania aktywów w leasingu podlegać będą umorzeniu natomiast od zobowiązania naliczane będą odsetki. Spowoduje to powstanie większych kosztów w początkowej fazie leasingu, nawet w przypadku gdy jego strony uzgodniły stałe opłaty roczne.</p> <p>Ujęcie umów leasingu u leasingodawcy w większości przypadków pozostanie niezmienione w związku z utrzymanym podziałem na umowy leasingu operacyjnego oraz finansowego.</p>	<p>Wpływ został opisany w nocie 2.1.2.</p>	1 stycznia 2019 r.
6. Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2014-2016	<p>Doroczne ulepszenia MSSF 2014-2016 zawierają trzy zmiany do standardów. Głównie zmiany:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ usuwają krótkoterminowe zwolnienia dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy (MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej Po Raz Pierwszy) dotyczących, między innymi, przepisów przejściowych MSSF 7 <i>Instrumenty finansowe: Ujawnienia</i> w zakresie ujawnień danych porównawczych oraz przeniesienia aktywów finansowych, oraz MSR 19 <i>Świadczenia pracownicze</i>; ♦ wyjaśniają że wymogi MSSF 12 <i>Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach</i> (z wyjątkiem ujawnień skróconych informacji finansowych zgodnie z paragrafami B10-B16 tego standardu) mają również zastosowanie w odniesieniu do udziałów w spółce zależnej, stowarzyszonej, wspólnym przedsięwzięciu oraz strukturyzowanej jednostki nieobjętej konsolidacją, które są zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 <i>Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana</i>; oraz 	<p>Grupa nie oczekuje, że nowe zmiany do MSSF będą miały wpływ na jej sprawozdanie finansowe.</p>	1 stycznia 2018 r. (za wyjątkiem zmian do MSSF 12, które obowiązują w stosunku do okresów rocznych zaczynających się 1 stycznia 2017 r. lub później)

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu lub później
	<ul style="list-style-type: none"> ♦ wyjaśniają, że wybór w zakresie odstępstwa od stosowania metody praw własności zgodnie z MSR 28 <i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach</i> powinien być dokonany oddzielnie w odniesieniu do każdej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia oraz wyjaśniają kiedy tego wyboru należy dokonać. 		

B. Standardy i interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez Unię Europejską.

Poniższa tabela prezentuje:

- ♦ Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE, które nie weszły jeszcze w życie dla okresu rocznego kończącego się 31 grudnia 2017 r.,
- ♦ Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości wprowadzonej nowym Standardem lub Interpretacją,
- ♦ Wpływ, jaki ww. zmiany mogą mieć na sprawozdanie finansowe Grupy,
- ♦ Data wejścia w życie ww. zmian.

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu lub później
1. MSSF 14 <i>Regulacyjne Rozliczenia międzyokresowe</i>	Ten przejściowy standard: <ul style="list-style-type: none"> ♦ zezwala jednostkom stosującym MSSF po raz pierwszy na kontynuowanie dotychczasowych zasad ujmowania aktywów i zobowiązań regulacyjnych zarówno przy pierwszym zastosowaniu MSSF, jak i w sprawozdaniach finansowych za późniejsze okresy; ♦ wymaga aby jednostki prezentowały aktywa i zobowiązania regulacyjne oraz ich zmiany w odrębnych pozycjach w sprawozdaniach finansowych; oraz <ul style="list-style-type: none"> • wymaga szczegółowych ujawnień umożliwiających określenie rodzaju oraz ryzyk związanych z regulowanymi stawkami w związku z którymi rozpoznano aktywa i zobowiązania regulacyjne zgodnie z tym przejściowym standardem. 	Grupa nie oczekuje, że nowy standard będzie miał znaczący wpływ na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe ponieważ obejmuje on jedynie jednostki stosujące MSSF po raz pierwszy.	1 stycznia 2016 r. (Komisja Europejska podjęła decyzję o niezatwierdzeniu omawianego przejściowego standardu w oczekiwaniu na standard właściwy)
2. Sprzedaż lub Przekazanie Aktywów Pomiedzy Inwestorem a Spółką Stowarzyszoną lub Wspólnym Przedsięwzięciem (Zmiany do MSSF 10 <i>Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe</i> oraz do	Zmiany usuwają istniejącą niespójność między wymaganiami MSSF 10 oraz MSR 28 w kwestii ujmowania utraty kontroli nad spółką zależną, która wnoszona jest do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Podczas gdy MSR 28 ogranicza zysk lub stratę wynikającą z wniesienia aktywów niepieniężnych do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia do wysokości zaangażowania kapitałowego innych podmiotów w tej jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, MSSF 10 nakazuje rozpoznanie	Grupa nie oczekuje, aby zmiany miały znaczący wpływ na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe.	1 stycznia 2016 r. (Komisja Europejska podjęła decyzję o odroczeniu zatwierdzenia tych zmian na czas nieokreślony)

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu lub później
MSR 28 <i>Jednostki Stowarzyszone</i>)	całego zysku lub straty na utracie kontroli nad jednostką zależną. Zmiany wymagają ujęcia całości zysku lub straty w przypadku, gdy przeniesione aktywa spełniają definicję przedsięwzięcia w rozumieniu MSSF 3 <i>Połączenia Jednostek Gospodarczych</i> (niezależnie czy przedsięwzięcie ma formę jednostki zależnej czy też nie). Częściowe rozpoznanie zysku lub straty (do wysokości zaangażowania kapitałowego innych podmiotów) nastąpi w przypadku gdy transakcja dotyczy aktywów nie stanowiących przedsięwzięcia, nawet jeśli te aktywa znajdowały się w jednostce zależnej.		
3. Zmiany do MSSF 2 <i>(Płatności na bazie akcji)</i>	Zmiany doprecyzowujące sposób ujęcia niektórych transakcji płatności na bazie akcji, zawierają wymogi w zakresie ujmowania: <ul style="list-style-type: none"> ♦ wpływu warunków nabycia uprawnień oraz warunków innych niż warunki nabycia uprawnień na wycenę transakcji płatności na bazie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych; ♦ transakcji na bazie akcji z cechami rozliczenia netto z uwzględnieniem obowiązków wynikających z wymogów podatkowych; oraz ♦ modyfikacji warunków transakcji na bazie akcji, które zmieniają klasyfikację tych transakcji z rozliczanych w środkach pieniężnych na rozliczane w instrumentach kapitałowych. 	Grupa nie oczekuje, aby zmiany miały znaczący wpływ na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe.	1 stycznia 2018 r.
4. KIMSF 22 <i>Transakcje w Obcej Walucie oraz Zaliczki</i>	KIMSF 22 zawiera wytyczne w zakresie kursu wymiany walut, którego należy użyć dla wykazania transakcji w obcej walucie (takiej jak transakcja przychodowa), w przypadku gdy płatność jest dokonana lub otrzymana wcześniej w formie zaliczki, oraz wyjaśnia, że datą tych transakcji jest dzień początkowego ujęcia rozliczeń międzyokresowych czynnych lub przychodów przyszłych okresów związanych z zaliczką. W przypadku transakcji, w których następuje szereg płatności, dokonanych lub otrzymanych, dla każdej takiej transakcji jest ustalana osobna data transakcji.	Grupa nie oczekuje, że nowy standard będzie miał wpływ na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe.	1 stycznia 2018 r.
5. Zmiany do MSR 40 <i>Nieruchomości Inwestycyjne</i>	Zmiany zawierają wyjaśnienia w zakresie przeniesienia, do lub z nieruchomości inwestycyjnych: <ul style="list-style-type: none"> ♦ przeniesienie do lub z nieruchomości inwestycyjnych powinno nastąpić tylko w przypadku zmiany sposobu wykorzystania nieruchomości; oraz ♦ wraz ze zmianą sposobu wykorzystania nieruchomości powinna nastąpić ocena czy nieruchomość kwalifikuje się jako nieruchomość inwestycyjna. 	Grupa nie oczekuje, że zmiany będą miały wpływ na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe.	1 stycznia 2018 r.
6. MSSF 17 <i>Umowy Ubezpieczeniowe</i>	MSSF 17, który zastępuje przejściowy standard MSSF 4 <i>Umowy Ubezpieczeniowe</i> , zawiera zasady ujmowania, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dla umów ubezpieczeniowych będących w jego zakresie. W przeciwieństwie do wymogów MSSF 4, w dużej mierze pozwalających na kontynuację dotychczas stosowanej polityki rachunkowości	Grupa nie oczekuje, że nowy standard będzie miał wpływ na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe.	1 stycznia 2021 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu lub później
	<p>opartej o przepisy lokalne, MSSF 17 wprowadza nowy kompleksowy model (ogólny model wyceny). Model ten łączy obecnie stosowane ujęcie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej z ujęciem zysku w okresie, w którym świadczona jest ochrona ubezpieczeniowa, a także posiada następujące cechy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ jest oparty na koncepcji wypełnienia zobowiązań wynikających z umowy oraz wykorzystuje aktualne założenia; ◆ przewiduje jedną zasadę ujmowania przychodów w celu odzwierciedlenia świadczonej usługi; ◆ może być zmodyfikowany dla niektórych umów. 		
<p>7. KIMSIF 23 <i>Niepewność Związana z Ujęciem Podatku Dochodowego</i></p>	<p>KIMSIF 23 wyjaśnia ujęcie podatku dochodowego, w przypadku gdy zastosowane podejście nie zostało jeszcze zaakceptowane przez organy podatkowe, oraz ma na celu zwiększenie przejrzystości. Kluczową z punktu widzenia KIMSIF 23 kwestią jest ocena prawdopodobieństwa zaakceptowania wybranego ujęcia podatkowego przez organy podatkowe. W przypadku jeśli jest prawdopodobne, że organy podatkowe zaakceptują ujęcie podatkowe, co do którego występuje niepewność, to należy ująć podatki w sprawozdaniu finansowym spójnie z zeznaniami podatkowymi bez odzwierciedlenia niepewności w ujęciu podatku bieżącego oraz odroczonego. W przeciwnym wypadku podstawę opodatkowania (lub stratę podatkową), wartości podatkowe oraz niewykorzystane straty podatkowe należy ująć w kwocie, która w lepszy sposób odzwierciedli rozstrzygnięcie niepewności, przy wykorzystaniu jednego najbardziej prawdopodobnego wyniku bądź wartości oczekiwanej (sumy ważonych prawdopodobieństwem możliwych rozwiązań). Jednostka musi założyć, że organy podatkowe dokonają weryfikacji niepewnego ujęcia podatkowego oraz mają pełną wiedzę o tym zagadnieniu.</p>	<p>Grupa nie oczekuje, aby KIMSIF 23 miał 1 stycznia 2019 r. znaczący wpływ na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe.</p>	
<p>8. Zmiany do MSSF 9 <i>Instrumenty Finansowe</i></p>	<p>Zmiany zezwalają aby, wyceniać aktywa finansowe z opcją przedpłaty, które zgodnie z warunkami umownymi są instrumentami o przepływach pieniężnych stanowiących jedynie spłatę nierozliczonej kwoty nominalnej i zapłaty odsetek od tej kwoty, za tak zwanym wynagrodzeniem ujemnym, w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, zamiast w wartości godziwej przez wynik, jeśli te aktywa finansowe spełniają pozostałe mające zastosowanie wymogi MSSF 9.</p>	<p>Grupa nie oczekuje, aby zmiany miały 1 stycznia 2019 r. znaczący wpływ na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe.</p>	
<p>9. Zmiany do MSR 28 <i>Investycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach</i></p>	<p>Zmiany wyjaśniają że jednostki ujmują inwestycje w jednostkach zależnych oraz wspólnych przedsięwzięciach, dla których nie jest stosowana metoda praw własności, zgodnie z wymogami MSSF 9 Instrumenty Finansowe.</p>	<p>Grupa nie oczekuje, aby zmiany miały 1 stycznia 2019 r. znaczący wpływ na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe.</p>	

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu lub później
10. Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2015-2017	<p>Doroczne ulepszenia MSSF 2015-2017 zawierają cztery zmiany do standardów. Główne zmiany:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ wyjaśniają, że jednostka dokonuje ponownej wyceny udziałów kapitałowych we wspólnej działalności kiedy obejmuje kontrolę nad tym przedsięwzięciem zgodnie z MSSF 3 <i>Połączenia Przedsięwzięć</i>; ◆ wyjaśniają, że jednostka nie dokonuje ponownej wyceny udziałów kapitałowych we wspólnej działalności kiedy uzyskuje współkontrolę nad wspólnym przedsięwzięciem zgodnie z MSSF 11 <i>Wspólne Ustalenia Umowne</i>; ◆ wyjaśniają, że jednostka powinna zawsze ujmować konsekwencje podatkowe przepływów związanych z dywidendą w zysku lub stracie, innych całkowitych dochodach lub kapitale w zależności od tego, gdzie transakcja lub zdarzenie, która była podstawą ujęcia dywidendy została ujęta; oraz ◆ wyjaśniają, że jednostka powinna wyłączyć z pożyczonych środków bez ściśle określonego celu środki pożyczone specjalnie w celu sfinansowania pozyskania dostosowywanego składnika aktywów do czasu, gdy zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przygotowania dostosowywanego składnika aktywów do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży będą zakończone; środki pożyczane specjalnie w celu sfinansowania pozyskania dostosowywanego składnika aktywów nie stanowią środków pożyczanych w celu sfinansowania pozyskania dostosowywanego składnika aktywów po tym, jak dostosowywany składnik aktywów jest już gotowy do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży. 	Grupa nie oczekuje, aby powyższe zmiany miały znaczący wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.	1 stycznia 2019 r.

2.1.2. Wpływ MSSF 9, MSSF 15 oraz MSSF 16 na przyszłe sprawozdania finansowe

MSSF 9 Instrumenty finansowe

MSSF 9 „Instrumenty finansowe” ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się po 1 stycznia 2018 r. Nowy Standard eliminuje dotychczasową klasyfikację aktywów finansowych na:

- ◆ utrzymywane do terminu wymagalności,
- ◆ dostępne do sprzedaży, oraz
- ◆ pożyczki i należności

oraz zastępuje je nową klasyfikacją obejmującą:

- ◆ aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu,
- ◆ aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, oraz
- ◆ aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

O przynależności do danej grupy aktywów finansowych będzie decydował tzw. model biznesowy zarządzania danym portfelem aktywów oraz ocena warunków kontraktowych danego aktywa finansowego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Posiadane przez Grupę aktywa finansowe w postaci udziałów mniejszościowych w spółkach Sibex, Innex i Infostrefa (ujmowane dotychczas w aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży) od 1 stycznia 2018 r. prezentowane będą jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez inne całkowite dochody, ponieważ nie są one przeznaczone do obrotu, ani nie są warunkową zapłatą ujętą przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek.

Ponadto MSSF 9 wprowadza fundamentalną zmianę w zakresie pomiaru utraty wartości aktywów finansowych. Zgodnie z nowym Standardem jednostki będą zobowiązane do rozpoznawania i pomiaru utraty wartości w oparciu o „koncepcję strat oczekiwanych”, w miejsce dotychczasowej „koncepcji strat poniesionych”. Zmiana ta będzie miała wpływ głównie na oszacowanie odpisów aktualizujących na należności. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania, Spółka przeprowadziła wstępną analizę wpływu wdrożenia MSSF 9 na wycenę odpisów aktualizujących na należności.

Od 1 stycznia 2018 r. Grupa będzie dokonywać oszacowania odpisów aktualizujących na należności w oparciu o koncepcję strat oczekiwanych. Bazując na danych historycznych dotyczących ściągalsności należności od kontrahentów Jednostki Dominującej w okresie od 2014 r. do końca pierwszego półrocza 2017 r. W tym celu Jednostka Dominująca dokonała analizy statystycznej obejmującej należności handlowe w podziale na następujące kategorie odbiorców:

- ◆ Członków Giełdy,
- ◆ emitentów, oraz
- ◆ pozostałych odbiorców.

Grupa przeprowadziła analizę portfelową, kalkulując dla każdej grupy odbiorców macierz odpisów w poszczególnych przedziałach wiekowych na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia należności. Grupa uznała, że wskaźniki niewypełnienia zobowiązania oszacowane na podstawie danych historycznych właściwie oddają prawdopodobieństwo braku spłaty należności handlowych w przyszłości, w związku z czym nie dokonywano ich korekt. Wstępnie oszacowane wskaźniki kształtują się na następujących poziomach:

- ◆ Członkowie Giełdy - od 0,02% dla należności niewymagalnych do 12,32% dla przeterminowanych od 181 do 365 dni,
- ◆ emitenci - od 2,19% dla należności niewymagalnych do 88,52% dla przeterminowanych od 181 do 365 dni,
- ◆ pozostałych odbiorców - od 1,28% dla należności niewymagalnych do 54,28% dla przeterminowanych od 181 dni do 365 dni.

Wartość odpisów aktualizujących na należności, które na dzień bilansowy nie są zaległe, dla danej grupy odbiorców, w danym przedziale czasowym (zaległości) równa jest iloczynowi:

- ◆ wartości należności handlowych na dzień bilansowy, oraz
- ◆ współczynnika prawdopodobieństwa niewypełnienia zobowiązania przez odbiorcę.

Na podstawie wstępnego oszacowania, zmiana podejścia do rozpoznawania i pomiaru utraty wartości, spowoduje wzrost odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz spadek kapitałów własnych o kwotę 260 tys. zł na dzień przejścia na MSSF 9 (1 stycznia 2018 r.).

Nie przewiduje się, aby wdrożenie MSSF 9 miało wpływ na wycenę i prezentację posiadanych przez Grupę zobowiązań finansowych. Wdrożenie nowego Standardu będzie się wiązało z rozszerzeniem zakresu ujawnień prezentowanych w sprawozdaniach finansowych.

Grupa podjęła decyzję o wdrożeniu standardu bez korygowania danych porównawczych. Korekty związane z dostosowaniem do MSSF 9 zostaną wprowadzone z dniem 1 stycznia 2018 r.

MSSF 15 Przychody z umów z klientami

Standard ten zawiera zasady, które zastąpią większość szczegółowych wytycznych w zakresie ujmowania przychodów istniejących obecnie w MSSF. W szczególności w wyniku przyjęcia nowego Standardu przestaną obowiązywać MSR 18 Przychody, MSR 11 Umowy o usługę budowlaną oraz związane z nimi interpretacje.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Fundamentalną zasadą nowego Standardu jest ujmowanie przychodów w wysokości ceny transakcyjnej w momencie przekazania przyrzeczonych w umowie towarów lub usług na rzecz klienta, które ma miejsce wtedy, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tymi składnikami aktywów. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w świetle zawartej z klientem umowy, należy ujmować oddzielnie. Ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Zależnie od spełnienia określonych kryteriów, przychody związane z wyodrębnionymi świadczeniami są:

- ♦ rozkładane w czasie, w sposób obrazujący wykonanie umowy przez jednostkę, lub
- ♦ ujmowane jednorazowo, w momencie gdy kontrola nad towarami lub usługami jest przeniesiona na klienta.

Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

Grupa dokonała szczegółowej analizy wpływu zastosowania MSSF 15 na dotychczasowy sposób ujmowania przychodów z umów realizowanych przez Grupę, w szczególności w zakresie zapisów umów dotyczących reklamacji, wakacji w opłacie licencyjnej, świadczenia usług bez opłat w okresie próbnym, rozliczania opłat rocznych i kwartalnych, sposobu ujmowania kosztów pozyskania umów, a także uwzględnianiu w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przychodów, co do których jednostka oczekuje, że otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne.

W ocenie Zarządu GPW, wdrożony z dniem 1 stycznia 2018 r. MSSF 15, nie będzie miał istotnego wpływu na sposób ujmowania przychodów z umów z klientami. W szczególności, przeprowadzona analiza wykazała, że retrospektywne zastosowanie standardu, nie wpłynęłoby w istotny sposób na wysokość wykazywanych w 2017 r. przychodów ze sprzedaży.

Przeprowadzona przez Grupę analiza wskazuje, że wdrożenie Standardu ma wpływ na prezentację danych z tytułu opłat rocznych/kwartalnych pobieranych od klientów na mocy umów/regulaminów w śródrocznych skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych. Opłaty te dotychczas były prezentowane jako „Rozliczenia międzyokresowe przychodów”, natomiast zgodnie z nowym Standardem kwoty te będą prezentowane w pozycji „Zobowiązania z tytułu świadczenia usług”.

Standard zawiera nowe wymogi dotyczące ujawnień, zarówno ilościowych jak i wartościowych, mających na celu umożliwienie użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumienie charakteru, kwoty, momentu ujęcia i niepewności odnośnie przychodów i przepływów pieniężnych wynikających z umów z klientami.

Na podstawie MSSF 15 C3 b) Zarząd GPW zdecydował, że Standard zostanie wdrożony retrospektywnie z łącznym efektem pierwszego zastosowania ujętym w dniu pierwszego zastosowania (tj. w dniu 1 stycznia 2018 r.) w kapitale własnym, zgodnie z paragrafami C7-C8 Standardu. W wyniku przeprowadzonych analiz, nie zidentyfikowano, aby zastosowanie tego podejścia skutkowało korektą kapitałów własnych na dzień pierwszego zastosowania.

Przesłanką wyboru metody wdrożenia retrospektywnego z łącznym efektem pierwszego zastosowania ujętym w dniu pierwszego zastosowania w kapitale własnym (metoda retrospektywna uproszczona) była ogólna ocena Zarządu GPW, w zakresie marginalnego wpływu MSSF 15 na dotychczasowy sposób ujmowania przychodów z umów z klientami, a jednocześnie możliwość skorzystania z dopuszczalnych w tym wariantcie wdrożenia Standardu uproszczeń, pozwalających ograniczyć ilość analiz w stosunku do danych historycznych, bez istotnego uszczerbku dla porównywalności danych prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy.

W zakresie dopuszczalnych przez Standard uproszczeń, przewidzianych dla wdrożenia retrospektywnego z łącznym efektem pierwszego zastosowania ujętym w kapitale własnym, Zarząd jednostki dominującej zdecydował o skorzystaniu z uproszczenia zawartego w pkt C7 A lit b, tj. że nie będzie retrospektywnie przekształcać umów, które zmieniły się przed datą pierwszego zastosowania (przed dniem 1 stycznia 2018 r.).

Zarząd jednostki dominującej ocenia wpływ zastosowania powyższego uproszczenia jako marginalny.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

MSSF 16 Leasing

Fundamentalną zmianą wynikającą z nowego Standardu jest wprowadzenie nowej definicji leasingu w oparciu o koncepcję kontroli nad danym aktywem oraz wynikający z tego obowiązek leasingobiorców do ujmowania w bilansie aktywów i zobowiązań ze wszystkich umów leasingowych spełniających kryteria zawarte w Standardzie (z niewielką ilością odstępstw i uproszczeń). W przypadku leasingu dotychczas klasyfikowanego jako operacyjny, zgodnie z MSSF 16, na moment podpisania umowy, leasingobiorca ujmuje w bilansie aktywa i pasywa wynikające z przyszłych przepływów pieniężnych wynikających z zawartej umowy. Transakcje najmu powierzchni biurowej czy innej powierzchni dla potrzeb prowadzonej działalności gospodarczej lub najmu środków transportu bądź innych aktywów będą miały odzwierciedlenie w aktywach i zobowiązaniach najemcy wycenionych w wysokości zdyskontowanych spodziewanych przepływów pieniężnych z kontraktu. Powyższa zmiana może mieć istotny wpływ na obraz sytuacji finansowej Spółki, w tym na jej wskaźniki zadłużenia lub ocenę warunków wynikających z innych umów związanych z finansowaniem zewnętrznym. Może mieć także wpływ na poziom EBIT.

Grupa jest w trakcie szczegółowej analizy wpływu MSSF 16 na sprawozdanie finansowe, dostrzegając, że implementacja MSSF 16 będzie miała wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy. W wyniku dotychczasowej analizy umów zawartych przez Grupę zidentyfikowano następujące umowy (grupy umów) mogące mieć znamiona umów leasingu bądź zawierających leasing:

- ◆ Umowy najmu powierzchni – umowy zawarte na czas nieokreślony. Mając na uwadze, że powierzchnia wynajmowana jest od jednostki stowarzyszonej z Jednostką Dominującą, Jednostka Dominująca przyjęła okres użytkowania ekonomicznej użyteczności w bezpośredniej relacji do pozostałego okresu amortyzacji aktywów będących przedmiotem umowy. Jednocześnie Jednostka Dominująca przekazuje aktywa spółkom zależnym do użytkowania na podstawie osobnych umów najmu, stając się wobec nich leasingodawcą;
- ◆ Prawo wieczystego użytkowania gruntu – umowa obowiązująca przez 99 lat od dnia rozpoczęcia. Przy szacowaniu wartości aktywów uwzględniono opłaty roczne oraz opłatę początkową traktowaną dotychczas jako leasing operacyjny i prezentowaną w rozliczeniach międzyokresowych;
- ◆ Umowy kolokacji – umowy zawarte na czas nieokreślony. Grupa szacuje okres ekonomicznej użyteczności w bezpośredniej relacji do pozostałego okresu amortyzacji niezbędnej infrastruktury.

Z uwagi na fakt, iż część wskazanych powyżej umów, zawarta jest na czas nieokreślony, kalkulacja wartości aktywów oraz zobowiązań z nich wynikających wymagała i będzie wymagać od Grupy przyjęcia/aktualizacji określonych osądów w kwestii okresu ekonomicznej użyteczności aktywów użytkowanych na podstawie ww. umów. Osądy i przyjęte założenia będą każdorazowo ujawniane w sprawozdaniu finansowym Grupy, podobnie jak szereg innych ujawnień wymaganych przez MSSF 16.

Dotychczasowe, wstępne ustalenia przewidują:

- ◆ zastosowanie MSSF 16 w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się od 1 stycznia 2019 r.,
- ◆ zastosowanie standardu retrospektywnie do każdego poprzedniego okresu sprawozdawczego, co wiąże się z obowiązkiem przekształcenia danych porównawczych,
- ◆ brak ponownej oceny czy umowa jest leasingiem w przypadku umów obowiązujących na dzień pierwszego zastosowania;
- ◆ stosowanie uproszczeń w zakresie leasingów krótkoterminowych oraz leasingu aktywów o niskiej wartości;
- ◆ zmianę prezentacji danych polegającą na wykazaniu wszystkich aktywów, co do których stosowany będzie MSSF 16, w pozycji aktywa z tytułu prawa do użytkowania.

W wyniku wdrożenia standardu Grupa ujawni w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązania z tytułu leasingu, wynikające z posiadanego prawa wieczystego użytkowania gruntu oraz aktywnych na dzień bilansowy umów posiadających element leasingu, w tym umów najmu powierzchni, umów kolokacji oraz umów dzierżawy samochodów.

Z uwagi na oczekiwany istotny wpływ nowego standardu na wartości aktywów wykazywanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy, Zarząd jednostki dominującej zamierza zastosować w tym przypadku wdrożenie

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

retrospektywne do każdego poprzedniego okresu sprawozdawczego, co wiąże się z obowiązkiem przekształcenia danych porównawczych.

Grupa zamierza skorzystać z uproszczenia polegającego na odstąpieniu od kalkulacji aktywa/zobowiązania z leasingu dla leasingów krótkoterminowych oraz leasingu aktywów o niskiej wartości (np. ekspresy do kawy, niskowartościowe sprzęty elektroniczne).

2.1.3 Waluta funkcjonalna i prezentacyjna

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w walucie złoty polski (PLN), która jest walutą funkcjonalną jednostki dominującej, a wszystkie wartości, o ile nie jest to wskazane inaczej, podane są w tysiącach złotych polskich (tys. zł).

2.1.4 Podstawa wyceny

Przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania zastosowano zasadę kosztu historycznego z wyjątkiem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wycenianych według wartości godziwej.

2.1.5 Dokonane osądy i oszacowania

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga ujęcia pewnych znaczących szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu jednostki dominującej stosowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych przez Spółkę zasad rachunkowości.

Oszacowania i osądy księgowe są poddawane nieustannej weryfikacji. Szacunki i oceny przyjęte na potrzeby sporządzenia sprawozdania finansowego są oparte na doświadczeniu wynikającym z danych historycznych oraz analizie i przewidywaniach odnośnie przyszłych zdarzeń, które zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu jednostki dominującej, w danej sytuacji wydają się zasadne.

Osądy

2.1.5.1. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Grupa dokonuje osądu czy depozyty z pierwotnym terminem wymagalności do roku od dnia ich założenia spełniają definicję środków pieniężnych i ich ekwiwalentów biorąc pod uwagę płynność lokat, wysokość stóp procentowych na rynku, łatwość wymiany na określone kwoty środków pieniężnych oraz narażenie na istotne zmiany wartości godziwej.

2.1.5.2. Ujmowanie rozliczanych transakcji na rynku towarowym oraz środków pieniężnych systemu gwarantowania rozliczeń

Grupa dokonuje osądu dotyczącego roli IRGiT w rozliczaniu transakcji zawieranych na rynku towarowym terminowym. Izba świadczy usługę rozliczenia i rozrachunku transakcji giełdowych.

Izba jest techniczną stroną transakcji, prowadząc rozliczenia i rozrachunki transakcji giełdowych. Dodatkowo, z uwagi na fakt, że rynek giełdowy jest rynkiem w pełni anonimowym, Izba występuje z technicznego punktu widzenia na dokumentach sprzedażowych i zakupowych (fakturach) dotyczących rozliczanych transakcji giełdowych, pomimo, że nie jest sprzedawcą ani nabywcą sensu stricto, dokonując jedynie rozliczenia transakcji. Zgodnie z obowiązującymi regulacjami, Izba nie gwarantuje rozliczenia transakcji z własnych środków pieniężnych.

Ponadto, jak opisano w nocie 29, w celu zabezpieczenia transakcji realizowanych na rynku terminowym energii elektrycznej i gazu, Grupa tworzy system gwarantowania rozliczeń. Grupa nie jest narażona na istotne ryzyko związane z utratą środków pieniężnych wniesionych na poczet systemu gwarantowania rozliczeń. Grupa nie jest właścicielem powyższych środków pieniężnych ani nie pobiera żadnych pożytków związanych z własnością tych środków. Grupa pobiera opłaty za zarządzanie środkami systemu gwarantowania.

Zgodnie z osądem Zarządu jednostki dominującej, zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z własnością środków pieniężnych wniesionych na poczet systemu gwarantowania rozliczeń zachowują

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Członkowie Izby. W związku z powyższym środki pieniężne systemu gwarantowania rozliczeń IRGIT nie są ujmowane w aktywach Grupy.

Oszacowania

2.1.5.3. Okresy ekonomicznej użyteczności dla rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych

Grupa określa szacunkowe okresy ekonomicznej użyteczności oraz stawki amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych. Szacunki te opierają się na prognozowanych okresach wykorzystania poszczególnych grup aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych. Przyjęte okresy ekonomicznej użyteczności mogą ulegać znacznym zmianom w wyniku pojawiających się na rynku nowych rozwiązań technologicznych, planów Zarządu jednostki dominującej lub intensywności eksploatacji.

2.1.5.4. Testy na utratę wartości firmy oraz utratę wartości udziałów w jednostkach stowarzyszonych

Ośrodek generujący przepływy pieniężne, do którego została przypisana wartość firmy poddawany jest corocznym testom na utratę wartości. Test na utratę wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych przeprowadzany jest natomiast w momencie wystąpienia przesłanek wskazujących na potencjalną utratę wartości.

Testy na utratę wartości przeprowadzane są przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych na podstawie projekcji finansowych lub szacowanych wartości godziwych pomniejszonych o koszt sprzedaży. Prognozy przyszłych wyników finansowych ośrodków generujących przepływy pieniężne opierają się na szeregu założeń, których część (m.in. ta dotycząca możliwych do zaobserwowania danych rynkowych, np. warunków makroekonomicznych) leży poza kontrolą Grupy.

Opisy założeń do testów na utratę wartości firmy zostały przedstawione w nocie 5, natomiast do testów na utratę wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych w nocie 6.

2.1.5.5. Rezerwy

Grupa tworzy rezerwy, gdy na spółkach z Grupy ciąży obecny, prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku. Grupa tworzy rezerwy na podstawie najlepszych szacunków Zarządów spółek z Grupy w wysokości nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy. Jeżeli skutek zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które według oczekiwań będą niezbędne do wypełnienia obowiązku.

2.2 Zakres i metody konsolidacji

2.2.1 Jednostki zależne

Jednostki zależne są to podmioty kontrolowane przez Spółkę. Spółka sprawuje kontrolę nad inną jednostką, w przypadku, gdy z tytułu swojego zaangażowania w tę jednostkę ma prawa do zmiennych wyników finansowych, oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę, uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejścia nad nimi kontroli przez Grupę. Przystaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Nabycie jednostek zależnych przez Grupę rozlicza się metodą nabycia. Koszt nabycia ustala się, jako wartość godziwą przekazanej zapłaty, ujętą wartość udziałów niekontrolujących w jednostce przejmowanej powiększoną o wartość godziwą dotychczas posiadanych kapitałów w jednostce nabywanej, pomniejszoną o ujętą wartość netto (wartość godziwą) nabytych identyfikowalnych aktywów oraz przejętych zobowiązań. Możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejścia

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów mniejszościowych. Nadwyżkę kosztu nabycia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto ujmuje się, jako wartość firmy. Jeżeli koszt przejęcia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Transakcje wewnątrz Grupy oraz rozrachunki między spółkami Grupy, jak i również niezrealizowane zyski na transakcjach wewnątrzgrupowych zostały wyeliminowane. Eliminacji podlegają również niezrealizowane straty, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów.

Tam gdzie było to konieczne, zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

W momencie utraty kontroli, Grupa zaprzestaje ujmować aktywa i zobowiązania jednostki zależnej, udziały niekontrolujące i pozostałe składniki kapitałów związane z jednostką zależną. Ewentualna nadwyżka lub niedobór powstałe w wyniku utraty kontroli ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu. Jeżeli Grupa zatrzymuje jakiegokolwiek udziały w dotychczasowej jednostce zależnej, są one wyceniane w wartości godziwej na dzień utraty kontroli.

2.2.2 Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co towarzyszy posiadaniu od 20 do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych rozlicza się metodą praw własności i ujmuje początkowo według ceny nabycia.

Udział Grupy w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych od dnia nabycia ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, natomiast jej udział w zmianach stanu innych kapitałów od dnia nabycia – w pozostałych kapitałach. Wartość bilansową inwestycji koryguje się o łączne zmiany stanu od dnia nabycia. Gdy udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej staje się równy lub większy od udziału Grupy w tej jednostce, obejmującego ewentualne inne niezabezpieczone należności, Grupa przestaje ujmować dalsze straty, chyba, że wzięła na siebie obowiązki lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej.

Niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą a jej jednostkami stowarzyszonymi eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w tych jednostkach. Eliminowane są również niezrealizowane straty, chyba że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów.

W celu przygotowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, tam, gdzie było to konieczne, zasady rachunkowości stosowane przez jednostki stowarzyszone zostały zmienione dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

2.3 Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia odpowiednio po kursie:

- ♦ faktycznie zastosowanym w tym dniu, wynikającym z charakteru operacji – w przypadku operacji sprzedaży lub kupna walut lub operacji zapłaty należności lub zobowiązań,
- ♦ średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski z dnia poprzedzającego ten dzień – w przypadku pozostałych operacji.

Na dzień bilansowy:

- ♦ wyrażone w walucie obcej pozycje pieniężne przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia,
- ♦ pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji,
- ♦ pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Zyski i straty z tytułu różnic kursowych powstałe w wyniku rozliczenia transakcji w walucie obcej oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmują się w zysku lub stracie bieżącego okresu.

2.4 Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Informacje o segmentach ujmowane są w oparciu o elementy składowe jednostki, które główny decydent operacyjny jednostki (Zarząd Giełdy) monitoruje w zakresie podejmowania decyzji operacyjnych. Segment operacyjny to część składowa jednostki:

- ♦ która może przynieść zarówno przychody, jak i powodować wydatki,
- ♦ której wyniki działalności podlegają regularnej kontroli przez głównego decydenta operacyjnego jednostki, służącej podejmowaniu decyzji dotyczących alokacji zasobów w tym segmencie i ocenie jego wyników,
- ♦ na temat której dostępne są wyodrębnione informacje finansowe.

Segmenty wyodrębniane są z punktu widzenia określonych grup świadczonych usług, mających jednolity charakter. Prezentacja wg segmentów operacyjnych została dokonana zgodnie z podejściem zarządczym na poziomie Grupy GPW. Głównym decydemtem operacyjnym Grupy jest Zarząd jednostki dominującej.

2.5 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe są ujmowane według cen nabycia lub kosztów poniesionych na ich wytworzenie, rozbudowę bądź modernizację po pomniejszeniu o dotychczas dokonane odpisy amortyzacyjne a także odpisy z tytułu utraty ich wartości (zasada z noty 2.7).

Cena nabycia obejmuje kwotę wydatków poniesionych z tytułu nabycia, rozbudowy i/lub modernizacji oraz koszty finansowania zewnętrznego.

Rzeczowe aktywa trwałe są amortyzowane metodą liniową w okresie przewidywanego użytkowania danego środka trwałego z uwzględnieniem wartości rezydualnej.

Tabela 1 Okresy użytkowania poszczególnych kategorii rzeczowych aktywów trwałych

Kategoria rzeczowych aktywów trwałych	Okres amortyzacji
Budynki ¹	10-40 lat
Inwestycje w obcych środkach trwałych	10 lat
Środki transportu	5 lat
Sprzęt komputerowy	3-5 lat
Pozostałe środki trwałe	5-10 lat

Grunty nie podlegają amortyzacji.

Części składowe rzeczowych aktywów trwałych o różnym okresie ekonomicznego użytkowania są ujmowane odrębnie i amortyzowane przez swój okres ekonomicznego użytkowania z uwzględnieniem wartości rezydualnej.

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość końcowa są okresowo weryfikowane przez Grupę. Wszelkie wynikające z przeprowadzonej weryfikacji zmiany ujmują się jak zmianę szacunków, prospektywnie.

¹ Grupa użytkuje również części wspólne budynku „Centrum Giełdowego”. Części wspólne (takie jak windy, hol, korytarze), należące w odpowiednich częściach do Giełdy i pozostałych właścicieli budynku zarządzane są przez powołaną do tego celu Wspólnotę Mieszkaniową „Książęca 4”. Elementy wspólne budynku w części należącej do Grupy są ujęte jako aktywa w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Koszty z tytułu eksploatacji tych części (takie jak bieżąca konserwacja, naprawy i remonty urządzeń technicznych i instalacji wchodzących w skład części wspólnych, energia elektryczna, ochrona, obsługa administracyjna itp.) ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w momencie poniesienia.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Składnik rzeczowych aktywów trwałych usuwa się z ewidencji bilansowej, gdy zostaje zbyty lub gdy nie oczekuje się dalszych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania lub zbycia. Zyski lub straty ze sprzedaży/likwidacji rzeczowych aktywów trwałych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży (jeżeli występują) a ich wartością netto i ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu jako pozostałe zyski/straty netto.

Rzeczowe aktywa trwałe będące w toku budowy lub montażu są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości i nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy.

2.6 Wartości niematerialne

2.6.1 Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki gospodarczej stanowi nadwyżka ceny nabycia nad wartością godziwą przejmowanych aktywów, zobowiązań i możliwych do zidentyfikowania zobowiązań warunkowych. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o łączne dotychczas dokonane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (zasada z noty 2.7). Wartość firmy poddawana jest weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie lub częściej – w przypadku gdy zaistniały zdarzenia bądź zaszły zmiany wskazujące na ewentualną utratę jej wartości bilansowej.

W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości, wartość firmy jest alokowana do ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które według oczekiwań będą czerpać korzyści z transakcji, dzięki której ta wartość firmy powstała.

2.6.2 Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne są ujmowane według cen nabycia lub kosztów poniesionych na ich wytworzenie po pomniejszeniu o dotychczas dokonane odpisy amortyzacyjne, a także odpisy z tytułu utraty ich wartości (zasada z noty 2.7).

Pozostałe wartości niematerialne są amortyzowane według metody liniowej w okresie ich przewidywanego użytkowania. Przewidywany okres użytkowania dla wartości niematerialnych wynosi od 1 roku do 5 lat, za wyjątkiem wartości niematerialnych związanych z systemami transakcyjnymi, dla których przewidywany okres użyteczności ekonomicznej wynosi odpowiednio od 6 do 12 lat oraz know how związanych z projektem PCR w spółce zależnej TGE, dla którego przewidywany okres użyteczności ekonomicznej wynosi 20 lat.

Wydatki dotyczące wartości niematerialnych, które nie powodują ulepszenia lub przedłużenia okresu ich użytkowania są ujmowane jako koszty w momencie ich poniesienia. W przeciwnym wypadku są kapitalizowane.

Metoda amortyzacji oraz stawka amortyzacyjna są okresowo weryfikowane przez Grupę. Wszelkie wynikające z przeprowadzonej weryfikacji zmiany ujmują się jak zmianę szacunków, prospektywnie.

Składnik wartości niematerialnych usuwa się z ewidencji bilansowej, gdy zostaje zbyty lub, gdy nie oczekuje się dalszych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania lub zbycia. Zyski lub straty ze sprzedaży/likwidacji wartości niematerialnych są określane, jako różnica pomiędzy przychodami netto ze zbycia (jeżeli występują) a ich wartością bilansową i ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

2.7 Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych

Na każdy dzień bilansowy aktywa niefinansowe Grupy, za wyjątkiem zapasów (patrz nota 2.11) i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego (patrz nota 2.17.3), dla których należy stosować inne procedury wyceny, są analizowane pod kątem występowania przesłanek utraty ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej (wartość wyższa z następujących dwóch: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz wartości użytkowej). Za wartość użytkową uznaje się sumę zdyskontowanych przyszłych korzyści ekonomicznych, które przyniesie dany składnik aktywów. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

niezależnymi od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne (stanowiących ośrodek generowania środków pieniężnych), do której należy dany składnik aktywów.

W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów (ośrodka generowania środków pieniężnych) przewyższa jego wartość odzyskiwalną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej. Odpisy aktualizujące dokonuje się w ciężar zysku lub straty bieżącego okresu.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia czy wystąpiły przesłanki wskazujące, że dokonany w poprzednich okresach sprawozdawczych odpis aktualizujący jest zbędny lub też za wysoki. W takim przypadku odpis lub jego część jest odwracany i wartość danego aktywa jest przywracana do wysokości, jaką miałyby ono gdyby nie dokonano wcześniej odpisu aktualizującego wartość (przy uwzględnieniu umorzenia). Odwrócenie odpisu aktualizującego ujmowane jest jako pozostały przychód w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Odpisy aktualizujące wartość bilansową wartości firmy nie są odwracane.

2.8 Aktywa finansowe

2.8.1. Klasyfikacja i wycena aktywów finansowych

Grupa zalicza swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: pożyczki i należności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Klasyfikacja opiera się na kryterium celu nabycia aktywów finansowych. Zarządy Spółek wchodzących w skład Grupy określają klasyfikację swoich aktywów finansowych przy ich początkowym ujęciu. Aktywa finansowe wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione, a Spółka z Grupy dokonała zasadniczo przeniesienia całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

2.8.1.1 Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to aktywa finansowe niezaliczane do instrumentów pochodnych o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, które nie są notowane na aktywnym rynku, inne niż:

- ♦ aktywa finansowe, które jednostka zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- ♦ aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży,
- ♦ aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które kwalifikuje się jako dostępne do sprzedaży.

Pożyczki i należności są początkowo ujmowane według wartości godziwej powiększonej o bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne. Wycena pożyczek i należności w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Metoda wyceny wg zamortyzowanego kosztu została omówiona w nocie 2.15.

Odsetki od aktywów finansowych zaliczonych do kategorii pożyczek i należności, naliczane metodą efektywnej stopy procentowej, ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu w przychodach finansowych.

Do kategorii „Pożyczki i należności” zalicza się środki pieniężne i ich ekwiwalenty, należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

2.8.1.2 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nie zostały zaliczone do innej kategorii aktywów finansowych. W szczególności są to akcje i udziały w podmiotach, gdzie spółka z Grupy nie sprawuje kontroli ani nie wywiera znaczącego wpływu. Zalicza się je do aktywów trwałych, o ile Grupa nie zamierza zbyć ich w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są początkowo ujmowane według wartości godziwej powiększonej o bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są wyceniane w wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej, inne niż odpisy z tytułu utraty wartości (patrz nota 2.8.2) oraz różnice kursowe dotyczące instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży, są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane w kapitale własnym jako pozostałe kapitały z wyceny do wartości godziwej. Na dzień wyłączenia inwestycji z ksiąg rachunkowych skumulowaną wartość zysków lub strat ujętych w kapitale własnym przenosi się do zysku lub straty bieżącego okresu.

Odsetki od aktywów finansowych zaliczonych do kategorii dostępnych do sprzedaży naliczone z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej ujmują się w zysku lub stracie bieżącego okresu w przychodach finansowych. Dywidendy z tytułu dostępnych do sprzedaży instrumentów kapitałowych ujmują się w zysku lub stracie bieżącego okresu w przychodach finansowych w momencie nabycia przez spółki z Grupy prawa do otrzymania płatności.

Wartość godziwa inwestycji notowanych na aktywnym rynku wynika z ich bieżącej ceny zakupu. Wartość godziwą akcji ustala się na podstawie notowań giełdowych.

Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych oraz nienotowanych papierów wartościowych nie jest aktywny, Grupa ustala wartość godziwą stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych na normalnych zasadach rynkowych transakcji, odwołanie się do innych instrumentów, które są w zasadzie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, w jak największym stopniu wykorzystując informacje rynkowe, a w jak najmniejszym polegając na informacjach pochodzących od Grupy.

Jeżeli aktywa dostępne do sprzedaży nie są notowane, nie mają ustalonego okresu wymagalności (instrumenty kapitałowe) i nie jest możliwe wiarygodne ustalenie ich wartości godziwej, wyceny dokonuje się w cenie nabycia, pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Zmiany wartości godziwej pozostałych pieniężnych papierów wartościowych oraz niepieniężnych papierów wartościowych zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży” ujmują się w pozostałych całkowitych dochodach.

Hierarchia wartości godziwej

Grupa dokonuje klasyfikacji wyceny wartości godziwej przy zastosowaniu hierarchii wartości godziwej odzwierciedlającej istotność poszczególnych danych wejściowych wpływających na wycenę. Obowiązują następujące poziomy hierarchii wartości godziwej:

- ◆ ceny notowane (niekorygowane) na aktywnych rynkach dla identycznych aktywów bądź zobowiązań (**poziom 1**),
- ◆ dane wejściowe inne niż notowania objęte zakresem poziomu 1 możliwe do stwierdzenia lub zaobserwowania dla składnika aktywów bądź zobowiązań, bezpośrednio (tzn. w postaci cen) lub pośrednio (tzn. na podstawie wycen opartych na cenach) (**poziom 2**), oraz
- ◆ dane wejściowe dla składnika aktywów bądź zobowiązań nieoparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych (tzn. dane niemożliwe do zaobserwowania) (**poziom 3**).

2.8.2. Utrata wartości aktywów finansowych

Grupa dokonuje na każdy dzień bilansowy oceny czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych straciły na wartości. W odniesieniu do instrumentów finansowych zaliczonych do kategorii dostępnych do sprzedaży, ustalając czy nastąpiła utrata wartości papierów wartościowych, bierze się pod uwagę znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

danego papieru wartościowego poniżej jego kosztu, kondycję finansową i możliwości rozwoju emitenta, a także wpływ ogólnej sytuacji gospodarczej i politycznej na perspektywy rozwoju kraju emitenta. Jeżeli takie dowody występują w przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, skumulowane straty ujęte w innych całkowitych dochodach wyksięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Kwota skumulowanych strat, która zostaje przeniesiona z kapitału własnego do zysków lub strat, stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w wyniku finansowym. Straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w wyniku finansowym dotyczące instrumentów kapitałowych nie podlegają odwróceniu przez wynik finansowy.

W przypadku ustania przesłanek utraty wartości następuje odwrócenie odpisów aktualizujących:

- ♦ przez zysk lub stratę bieżącego okresu – w przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży będących instrumentami dłużnymi;
- ♦ poprzez pozostałe całkowite dochody – w przypadku aktywów dostępnych do sprzedaży będących instrumentami kapitałowymi.

Odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że Spółka z Grupy nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków należności. Poważne problemy finansowe dłużnika, prawdopodobieństwo, że dłużnik ogłosi bankructwo lub wystąpi o postępowanie układowe, opóźnienia w spłatach są przesłankami wskazującymi, że należności handlowe utraciły wartość. Kwotą odpisu stanowi różnica pomiędzy wartością bilansową danego składnika aktywów a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Należności nieściągalne oraz odpisy aktualizujące należności wątpliwe są odpisywane w zysk lub stratę bieżącego okresu.

Należności podlegają spisaniu ze sprawozdania z całkowitych dochodów, kiedy ich nieściągalność została udokumentowana:

- ♦ postanowieniem o nieściągalności, uznanym przez wierzyciela jako odpowiadającym stanowi faktycznemu, wydanym przez właściwy organ postępowania egzekucyjnego, albo
- ♦ postanowieniem sądu o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację majątku, gdy majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania, lub umorzeniu postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku, gdy majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie roszczeń wierzycieli lub ukończeniu postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku, albo
- ♦ protokołem stwierdzającym, że przewidywane koszty procesowe i egzekucyjne związane z dochodzeniem wierzytelności byłyby równe albo wyższe od jej kwoty.

2.9 Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

Do pozycji rozliczenia międzyokresowe Grupa zalicza nabyte prawo wieczystego użytkowania gruntów o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok mające charakter leasingu operacyjnego. Na dzień początkowego ujęcia składnik wycenia się w cenie nabycia. Na koniec okresu sprawozdawczego, prawo wieczystego użytkowania gruntów wycenia się w wartości księgowej netto, tj. w cenie nabycia pomniejszonej o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości narastająco.

Prawa wieczystego użytkowania gruntów traktowane są jako umowy leasingu operacyjnego.

2.10 Pozostałe należności

W pozycji „Pozostałe należności” prezentowane są głównie rozliczenia międzyokresowe czynne kosztów oraz krótkoterminowa część kwoty zapłaconej z tytułu nabycia prawa wieczystego użytkowania gruntów mającego charakter leasingu operacyjnego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Rozliczenia międzyokresowe kosztów czynne dokonywane są, jeżeli wydatki poniesione dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych. Rozliczenia międzyokresowe czynne obejmują rozliczenia:

- ♦ długoterminowe, które dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych i trwają dłużej niż 12 miesięcy od dnia bilansowego,
- ♦ krótkoterminowe, które dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych i trwają nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Czynne rozliczenia międzyokresowe ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów stosownie do okresu trwania związanej z nimi umowy w cenie nabycia.

2.11 Zapasy

Zapasy wykazywane są w cenie nabycia lub w koszcie wytworzenia, nie wyższej jednak od ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania.

Materiały są wyceniane na dzień bilansowy w cenach zakupu nie wyższych od ich cen sprzedaży netto możliwych do uzyskania, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty przydatności ekonomicznej. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości zalicza się do pozostałych kosztów działalności operacyjnej.

2.12 Aktywa przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

W sytuacji gdy transakcja sprzedaży wiąże się z utratą kontroli nad jednostką zależną, wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej klasyfikuje się, jako przeznaczone do sprzedaży.

Aktywa trwałe (i grupy do zbycia) zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się w kwocie niższej z ich wartości bilansowej i wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

2.13 Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych ujmowane w sprawozdaniach z przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje z pierwotnym terminem wymagalności do roku od dnia ich założenia, o dużej płynności, łatwo wymieniane na określone kwoty środków pieniężnych oraz nienarażone na istotną zmianę wartości godziwej.

2.14 Kapitał własny Grupy

Kapitał własny Grupy stanowią:

- ♦ kapitał podstawowy jednostki dominującej, na który składa się wykazany w wartości nominalnej kapitał zakładowy, oraz przeszacowanie z tytułu hiperinflacji,
- ♦ pozostałe kapitały, obejmujące kapitał z aktualizacji wyceny,
- ♦ zyski zatrzymane, obejmujące:
 - ✓ zyski z lat ubiegłych (obejmujące powstały z zysków lat ubiegłych kapitał zapasowy i pozostałe kapitały rezerwowe),
 - ✓ wynik finansowy bieżącego okresu obrotowego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Składniki kapitału własnego (za wyjątkiem zysków zatrzymanych oraz wszelkich nadwyżek z aktualizacji wyceny aktywów) zostały przekształcone przy zastosowaniu ogólnego indeksu cen, począwszy od daty, w której kapitały te zostały wniesione lub powstały w inny sposób za okres, w którym gospodarka, w której Grupa prowadzi działalność, była gospodarką hiperinflacyjną, tj. do dnia 31 grudnia 1996 r. Efekt przeliczenia odpowiednich składników kapitału własnego wskaźnikami inflacji został ujęty w zyskach zatrzymanych i zaprezentowany w nocie 12.

Grupa prezentuje udziały niekontrolujące w wartości proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki zależnej. Zmiany w udziałach własnościowych w jednostce zależnej, które nie skutkują utratą kontroli, ujmuje się jako transakcje z właścicielami jednostki bezpośrednio w kapitale własnym. Wszelkie zmiany wartości udziałów niekontrolujących ujmowane są na podstawie proporcjonalnej wartości aktywów netto jednostki zależnej. Nie koryguje się w takim przypadku wartości firmy oraz nie ujmuje się z tego tytułu zysków lub strat.

2.15 Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe obejmują: zobowiązania handlowe, z tytułu emisji obligacji, leasingu finansowego oraz pozostałe zobowiązania.

Zobowiązania finansowe na dzień bilansowy wyceniane są według metody zamortyzowanego kosztu, czyli cenie nabycia, po jakiej składnik zobowiązań finansowych został po raz pierwszy wprowadzony do ksiąg, pomniejszonej o spłaty wartości nominalnej, odpowiednio skorygowanej o skumulowaną kwotę zdyskontowanej różnicy między wartością początkową składnika i jego wartością w terminie wymagalności, a w przypadku instrumentów o zmiennej stopie procentowej - w stosunku do określonego umownie następnego terminu poziomu odniesienia (dnia ustalenia stopy procentowej) wyliczonej za pomocą efektywnej stopy procentowej. Efektywna stopa procentowa stanowi wewnętrzną stopę zwrotu zobowiązania, przy której następuje zdyskontowanie do bieżącej wartości związanej z instrumentem finansowym przyszłych przepływów pieniężnych.

Zobowiązania handlowe stanowią zobowiązania do zapłaty za towary i usługi nabyte w toku zwykłej działalności gospodarczej przedsiębiorstwa od dostawców. Zobowiązania handlowe klasyfikuje się, jako zobowiązania krótkoterminowe, jeżeli termin zapłaty przypada w ciągu jednego roku (lub w zwykłym cyklu działalności gospodarczej przedsiębiorstwa, jeżeli jest dłuższy). W przeciwnym wypadku, zobowiązania wykazuje się, jako długoterminowe.

2.16 Zobowiązania warunkowe

Zobowiązanie warunkowe jest:

- ◆ możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej liczby niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli jednostki,
- ◆ obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu finansowym, ponieważ:
 - ✓ prawdopodobieństwo braku konieczności wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku jest niższe niż konieczność ich wydatkowania, lub
 - ✓ kwoty obowiązku (zobowiązania) nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

2.17 Podatek dochodowy

2.17.1 Podatkowa Grupa Kapitałowa

W dniu 3 października 2013 r. Naczelnik Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie wydał decyzję o rejestracji Podatkowej Grupy Kapitałowej na okres trzech lat podatkowych od dnia 1 grudnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. Do końca 2016 r. Podatkową Grupę Kapitałową tworzyły: Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. oraz GPW Centrum Usług S.A. (obecnie GPW Benchmark S.A.).

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

28 września 2016 r. spółki:

- Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.,
- Towarowa Giełda Energii S.A.,
- BondSpot S.A. oraz
- GPW Centrum Usług S.A. (obecnie GPW Benchmark S.A.)

zawarły, w formie aktu notarialnego, umowę o utworzeniu Podatkowej Grupy Kapitałowej GPW S.A. („PGK GPW”, „PGK”) na okres 3 lat, tzn. od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2019 r.

Spółki tworzące PGK na mocy przepisów Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych tracą odrębność podmiotową dla celów rozliczeń CIT i otrzymują status jednego podatnika. Dochód takiego podatnika ustalany jest poprzez wykazanie nadwyżki sum dochodów spółek wchodzących w skład PGK nad sumą poniesionych strat.

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., jako Spółka Reprezentująca Podatkową Grupę Kapitałową, jest podmiotem odpowiedzialnym za kalkulację i wpłacanie kwartalnych zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych Podatkowej Grupy Kapitałowej zgodnie z przepisami Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W jednostkowych sprawozdaniach finansowych, podmioty wchodzące w skład Podatkowej Grupy Kapitałowej, ujmuje podatek dochodowy tak, jakby były odrębnym podatnikiem wykazując jednocześnie rozrachunki wobec GPW z tytułu rozliczenia podatku dochodowego w ramach PGK. Odpowiednio, GPW wykazuje rozrachunki od spółek zależnych z tytułu rozliczenia podatku dochodowego w ramach PGK.

W jednostkowym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, zmiana stanu powyższych rozrachunków jest wykazywana w działalności operacyjnej jako zaliczki otrzymane od/zapłacone do jednostek powiązanych w ramach PGK, a kwota podatku dochodowego od osób prawnych wpłacona przez GPW w wysokości wyliczonej dla Podatkowej Grupy Kapitałowej jest wykazywana w jednostkowym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych GPW w pozycji „podatek dochodowy (zapłacony)/zwrócony”. Spółki zależne nie wykazują powyższych płatności w pozycji „podatek dochodowy (zapłacony)/zwrócony” w swoich jednostkowych sprawozdaniach z przepływów pieniężnych.

W jednostkowych sprawozdaniach finansowych podmiotów wchodzących w skład Podatkowej Grupy Kapitałowej aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego spółki ujmuje tak, jakby były odrębnym podatnikiem.

Pomimo zaprzestania odrębnego rozliczania podatku dochodowego przez spółki wchodzące w skład PGK, są one w dalszym ciągu zobligowane do samodzielnego rozliczania np. podatku od towarów i usług, czy też podatków lokalnych.

2.17.2 Podatek bieżący

Podatek bieżący wyliczany jest na podstawie wyniku podatkowego poszczególnych spółek za dany rok obrotowy ustalonego zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi i przy zastosowaniu stawek podatkowych wynikających z tych przepisów. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) brutto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu.

2.17.3 Podatek odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości na różnicach pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i zobowiązań w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwę z tytułu podatku odroczonego ujmuje się w pełnej wysokości. Rezerwa ta nie podlega dyskontowaniu.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi potrącenie różnic przejściowych.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Wartość składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku, gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe lub dodatnie różnice przejściowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy stawek (i przepisów) podatkowych, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tego tytułu. Podatek odroczonego jest ujmowany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów danego okresu, za wyjątkiem przypadku, gdy podatek odroczonego dotyczy transakcji czy zdarzeń, które ujmowane są w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym – wówczas podatek odroczonego również ujmowany jest odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w odpowiednim składniku kapitału własnego.

Jednostka dominująca nie tworzy rezerw i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na różnice pomiędzy wartością podatkową i bilansową inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone, kiedy Grupa jest w stanie kontrolować terminy odwracania się różnic przejściowych (w przypadku rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) oraz jest prawdopodobne, że różnice te nie odwrócą się w dającej się przewidzieć przyszłości.

Kompensaty aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego dokonuje się, gdy Grupa posiada możliwość do wyegzekwowania tytuł do przeprowadzenia kompensat należności i zobowiązań z tytułu bieżącego podatku dochodowego oraz gdy aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tę samą władzę podatkową na tego samego podatnika.

2.18 Świadczenia pracownicze

2.18.1 Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych są odnoszone w koszty w okresie wykonania świadczenia. Grupa ujmuje zobowiązanie w ciężar kosztów w wysokości przewidzianych płatności dla pracowników z tytułu krótkoterminowych premii pieniężnych lub planów podziału zysku, jeżeli na Grupie ciąży prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek takich wypłat z tytułu świadczonej pracy przez pracowników w przeszłości, a zobowiązanie to może zostać wiarygodnie oszacowane.

Ponadto w Grupie istnieje motywacyjny system wynagrodzeń, według którego pracownicy mają prawo do premii rocznej (uzależnionej od zysku ze sprzedaży i wykonania celów premiowych oraz elementu uzależnionego od indywidualnej oceny pracownika) lub premii. Grupa tworzy rezerwy na premie w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Rezerwy szacowane są według najlepszej wiedzy zarządów spółek Grupy w zakresie możliwych do wypłacenia premii, na podstawie motywacyjnego systemu wynagrodzeń.

2.18.2 Program określonych składek

Jednostka dominująca odprowadza składki z tytułu Pracowniczego Programu Emerytalnego, do którego pracownicy należą dobrowolnie na podstawie umowy. Z chwilą uiszczenia składek GPW nie ma dalszych obowiązków w zakresie dokonywania płatności na rzecz Pracowniczego Programu Emerytalnego. Składki te ujmuje się jako koszty świadczeń pracowniczych gdy przypadają do zapłaty. Wypłacone świadczenia emerytalne ujmuje się jako koszt okresu, którego dotyczą.

Grupa zobowiązana jest, na mocy obowiązujących przepisów, do pobierania i odprowadzania składek na świadczenia emerytalne pracowników. Świadczenia te stanowią program państwowy i mają charakter programu określonych składek. W związku z powyższym, zobowiązanie Grupy do wniesienia składek do programu emerytalnego za każdy okres jest ujęte na podstawie kwot składek do wniesienia za dany rok.

2.18.3 Inne długoterminowe świadczenia pracownicze

Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych na każdy dzień bilansowy jest obliczana przez niezależnego aktuariusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

w przyszłości zostaną dokonane z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia wg stanu na dzień bilansowy. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Zyski i straty aktuarialne na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujmowane są w całości w pozostałych całkowitych dochodach.

2.18.4 System wynagradzania personelu kierowniczego

Od kwietnia 2017 r. wynagrodzenia Zarządu podlegają ograniczeniom i wymogom określonym w Ustawie z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami („nowa ustawa kominowa”). Zgodnie z zapisami nowej ustawy kominowej, wynagrodzenie osób kierujących Spółką składa się:

- ♦ ze stałego miesięcznego wynagrodzenia podstawowego ustalanego z uwzględnieniem skali działalności Spółki, oraz
- ♦ z części zmiennej („premił”) stanowiącej wynagrodzenie uzupełniające za dany rok obrotowy, uzależnionej od poziomu realizacji celów zarządczych.

Rada Giełdy na podstawie dokonanej oceny realizacji powierzonych zadań i osiągniętych przez Spółkę wyników może przyznać członkom Zarządu premię maksymalnie w wysokości 100% wynagrodzenia podstawowego danego członka Zarządu w poprzednim roku obrotowym.

2.19 Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia

Rezerwy tworzone są, gdy na spółkach z Grupy ciąży obecny, prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne niż brak takiej konieczności oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Rezerwy tworzy się w szczególności z następujących tytułów (jeżeli spełnione są wyżej wymienione warunki ujmowania rezerw):

- ♦ skutki toczących się spraw sądowych oraz spraw spornych,
- ♦ koszty restrukturyzacji.

Rezerwy tworzy się na podstawie najlepszych szacunków Zarządów spółek z Grupy w wysokości nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy. Jeżeli skutek zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które według oczekiwań będą niezbędne do wypełnienia obowiązku.

2.20 Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów ze sprzedaży

Rozliczenia międzyokresowe przychodów obejmują w szczególności zarachowane przychody za usługi, które zostaną wykonane w kolejnych okresach sprawozdawczych (np. opłaty członkowskie i za udział w rynkach wpłacone przez odbiorców za kolejny rok obrotowy).

Rozliczenia międzyokresowe przychodów z dotacji rządowych

Jako rozliczenia międzyokresowe przychodów Grupa ujmuje otrzymane dotacje do aktywów. Dotacje rządowe ujmuje się jeśli istnieje wystarczająca pewność, że Grupa spełni związane z nimi warunki oraz dotacje będą otrzymane.

Dotacje do aktywów prezentuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako rozliczenia międzyokresowe przychodów oraz ujmuje się w wyniku finansowym (pozostałych przychodach) w sposób systematyczny przez okres użytkowania składników aktywów, których dotacja dotyczy.

Dotacje do dochodów ujmowane są w wyniku finansowym (pozostałych przychodach) w systematyczny sposób w okresach, w których Grupa ujmuje odpowiednie koszty, których pokrycia oczekuje się z dotacji.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

2.21 Przychody

2.21.1 Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży są rozpoznawane kiedy istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji, oraz że kwotę przychodu można określić w wiarygodny sposób. Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej otrzymanej lub należnej i reprezentującej należności za usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej. Przychody ze sprzedaży rozpoznawane są w momencie wykonania usług stanowiących podstawową działalność Grupy.

Przychody ze sprzedaży dzielą się na trzy główne kategorie:

- ◆ Przychody z rynku finansowego,
- ◆ Przychody z rynku towarowego,
- ◆ Pozostałe przychody ze sprzedaży.

W ramach przychodów z **rynku finansowego** Grupa wyróżnia:

◆ Przychody z obsługi obrotu

Transakcje obejmują przychody od członków giełdy pobierane na podstawie Regulaminu Giełdy oraz Regulaminu Alternatywnego Systemu Obrotu. Główną pozycją przychodów w tej grupie są opłaty transakcyjne. Opłaty te uzależnione są od wartości transakcji i liczby zrealizowanych zleceń oraz wolumenu obrotu, jak również od rodzaju instrumentu będącego przedmiotem tego obrotu. Oprócz prowizji od obrotu pobierane są opłaty ryczałtowe za dostęp i wykorzystanie systemu informatycznego Giełdy. W ramach przychodów z obsługi obrotu na rynku finansowym ujmowane są również przychody spółki BondSpot z obsługi obrotu na prowadzonych przez tę spółkę rynkach instrumentów dłużnych.

◆ Przychody od emitentów

Obsługa emitentów obejmuje przychody od emitentów pobierane na podstawie Regulaminu Giełdy oraz Regulaminu Alternatywnego Systemu Obrotu. Główną pozycją przychodów w tej grupie są roczne opłaty za notowanie papierów wartościowych. Ponadto od emitentów pobierane są m.in. opłaty za dopuszczenie do obrotu oraz inne opłaty. W ramach przychodów Grupy z obsługi emitentów ujmowane są również przychody spółki BondSpot od emitentów instrumentów notowanych na prowadzonych przez tę spółkę rynkach instrumentów dłużnych.

◆ Przychody ze sprzedaży informacji

Przychody ze sprzedaży informacji jednostki dominującej obejmują sprzedaż informacji giełdowych: danych giełdowych czasu rzeczywistego oraz danych statystyczno-historycznych w postaci codziennej prenumeraty za pośrednictwem poczty elektronicznej, wydawnictw w wersji elektronicznej, kalkulacji indeksów oraz pozostałych kalkulacji i licencji na indeksy giełdowe. Sprzedaż informacji odbywa się na podstawie odrębnych umów zawieranych z dystrybutorami serwisów giełdowych, z członkami giełdy oraz z innymi organizacjami, głównie instytucjami finansowymi. W ramach przychodów ze sprzedaży informacji Grupy ujmowane są również przychody ze sprzedaży serwisów informacyjnych BondSpot.

Przychody z **rynku towarowego** obejmują przede wszystkim opłaty pobierane przez TGE na podstawie Regulaminu obrotu Rynku Towarów Giełdowych Towarowej Giełdy Energii S.A., przez IRGiT na podstawie Regulaminu Giełdowej Izby Rozrachunkowej (głównie w zakresie rozliczania transakcji zawieranych na TGE) oraz przez InfoEngine z tytułu prowadzenia działalności operatora handlowego i handlowo-technicznego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

W ramach przychodów z **rynku towarowego** Grupa wyróżnia:

◆ **Przychody z obsługi obrotu**

Przychody te obejmują opłaty stałe od członków TGE za uczestnictwo w poszczególnych rynkach oraz przychody z tytułu opłat transakcyjnych na rynkach prowadzonych przez TGE, tzn.: Rynku Dnia Następnego i Rynku Dnia Bieżącego, Rynku Gazu, Rynku Praw Majątkowych, Rynku Towarowego Terminowego, Rynku Uprawnień do Emisji.

◆ **Przychody z tytułu prowadzenia Rejestru Świadczeń Pochodzenia i Rejestru Gwarancji Pochodzenia**

W ramach przychodów z prowadzenia Rejestrów, Grupa pobiera opłaty wynikające z czynności, jakie są świadczone na rzecz członków Rejestrów, tzn. m.in. za: wpis świadectwa, wystawienie praw, zwiększenie i zmniejszenie salda praw, umorzenie świadectw, wpis gwarancji, zgłoszenie przekazania gwarancji odbiorcy końcowemu, przyjęcie oferty sprzedaży, rozpatrzenie wniosku.

◆ **Przychody z tytułu rozliczania transakcji**

Przychody z tytułu rozliczania transakcji stanowią przychody spółki IRGiT, na które składają się:

- ✓ przychody z tytułu opłat stałych od członków Izby,
- ✓ przychody z tytułu rozliczenia i rozrachunku transakcji giełdowych na rynkach prowadzonych przez TGE S.A.

◆ **Przychody ze sprzedaży informacji**

Przychody ze sprzedaży informacji danych z rynku towarowego są pozyskiwane przez jednostkę dominującą na podstawie odrębnych umów zawieranych z dystrybutorami serwisów giełdowych, z członkami giełdy oraz z innymi organizacjami, głównie instytucjami finansowymi.

Pozostałe przychody ze sprzedaży obejmują wszelkie inne usługi świadczone przez Grupę takie, jak m.in.: najem pomieszczeń biurowych i usługi dla KNF tj. udostępnianie aplikacji informatycznej umożliwiającej korzystanie z danych oraz wsparcie techniczne i merytoryczne.

2.21.2 Pozostałe przychody

Pozostałe przychody obejmują: otrzymane odszkodowania i darowizny, zysk ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, odwrócenie odpisów aktualizujących należności lub wartość inwestycji, roczną korektę podatku naliczonego VAT, usługi refakturowane pracownikom, przychody od operatora polskiego systemu przesyłowego elektroenergetycznego w ramach rozliczenia realizacji projektów międzynarodowych (patrz: nota 2.20).

2.21.3 Przychody finansowe

Przychody finansowe obejmują: zyski na sprzedaży aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek od instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz utrzymywanych do terminu wymagalności, jak również przychody z tytułu dywidend.

Przychody z tytułu odsetek ujmuje się według zasady memoriałowej z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Przychody z tytułu dywidend są ujmovane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy do otrzymania płatności.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

2.22 Koszty

Do kosztów działalności operacyjnej zalicza się w szczególności koszty osobowe oraz koszty utrzymania infrastruktury informatycznej systemów transakcyjnych przeznaczonych: na rynku finansowym - do obsługi obrotu instrumentami finansowymi oraz działalności związanej z tym obrotem, na rynku towarowym - do obsługi obrotu energią elektryczną, gazu i praw majątkowych, a także koszty w zakresie edukacji, promocji i informacji związanej z funkcjonowaniem rynku kapitałowego.

Za koszty uznaje się uprawdopodobnione zmniejszenie w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych, o wiarygodnie określonej wartości, w formie zmniejszenia wartości aktywów albo zwiększenia zobowiązań i rezerw, które doprowadzą do zmniejszenia kapitału własnego lub zwiększenia jego niedoboru w inny sposób niż wycofania środków przez udziałowców lub właścicieli.

Grupa prowadzi ewidencję kosztów w układzie rodzajowym.

2.23 Koszty finansowe z tytułu emisji obligacji

GPW jako emitent obligacji ponosi koszty związane z obsługą tego zadłużenia. Odsetki od obligacji są naliczane przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

2.24 Leasing

Leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, gdy warunki umowy przenoszą zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę. Wszystkie pozostałe rodzaje leasingu są traktowane jako leasing operacyjny.

Leasing, przy którym znacząca część ryzyka i pożytków z tytułu własności pozostaje udziałem leasingodawcy, stanowi leasing operacyjny. Leasing gruntu, jeżeli nie przewiduje się przeniesienia tytułu prawnego na leasingobiorcę przed końcem okresu leasingu, klasyfikowany jest jako leasing operacyjny. W szczególności do umów leasingu operacyjnego klasyfikuje się prawo wieczystego użytkowania gruntów Skarbu Państwa.

Opłaty leasingowe uiszczane w ramach leasingu operacyjnego, pomniejszone o ewentualne specjalne oferty promocyjne uzyskane od leasingodawcy, rozliczane są w koszty metodą liniową przez okres leasingu.

2.25 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.

3. Zarządzanie ryzykiem finansowym

3.1 Czynniki ryzyka finansowego

Działalność Grupy wiąże się z określonymi ryzykami finansowymi. Grupa narażona jest na następujące rodzaje ryzyka finansowego: ryzyko rynkowe (w tym ryzyko zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych w wyniku zmian stóp procentowych, ryzyko walutowe oraz ryzyko cenowe), ryzyko kredytowe oraz ryzyko utraty płynności. Program Grupy zarządzania ryzykiem skupia się na nieprzewidywalności rynków finansowych oraz stara się minimalizować potencjalne niekorzystne wpływy na wyniki finansowe Grupy. Organem odpowiedzialnym za zarządzanie ryzykiem jest Zarząd GPW. W Grupie funkcjonują komórki odpowiedzialne za zapewnienie płynności finansowej, także w zakresie walut obcych, windykacji należności oraz terminowego regulowania zobowiązań, szczególnie podatkowych.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

3.2 Ryzyko rynkowe

3.2.1 Ryzyko zmiany przepływów pieniężnych oraz wartości godziwej w wyniku zmiany stóp procentowych

Grupa narażona jest na ryzyko stopy procentowej w stopniu umiarkowanym.

Grupa posiada lokaty krótkoterminowe, których oprocentowanie jest stałe, negocjowane i ustalane w chwili zawarcia kontraktu i którego wysokość zbliżona jest do rynkowych stóp procentowych obowiązujących na moment zawarcia lokaty. W sytuacji wzrostu rynkowych stóp procentowych, Grupa pozyska wyższe przychody z tytułu odsetek, a w przypadku spadku rynkowych stóp procentowych, Grupa osiągnie niższe przychody z tytułu odsetek.

Na podstawie przeprowadzonej analizy wrażliwości zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych na wynik finansowy jednostki dominującej przed opodatkowaniem, wzrost/(spadek) stóp o 0,50 punktu procentowego (przy założeniu braku zmian pozostałych czynników) skutkowałby zmianą przychodów finansowych ponoszonych przez jednostkę dominującą, a tym samym:

- ♦ w 2017 r. spadkiem/(wzrostem) wyniku finansowego przed opodatkowaniem i przepływów pieniężnych o 1 123 tys. zł,
- ♦ w 2016 r. spadkiem/(wzrostem) wyniku finansowego przed opodatkowaniem i przepływów pieniężnych o 1 039 tys. zł.

Jednostka dominująca jest również emitentem obligacji o zmiennym oprocentowaniu opartym o stawkę WIBOR 6M. W sytuacji wzrostu stóp procentowych, jednostka dominująca będzie zobowiązana wypłacić obligatariuszom kupony odsetkowe o wyższej wartości, a w przypadku spadku stóp procentowych, wartość kuponów odsetkowych do wypłaty przez jednostkę dominującą będzie niższa. Spółka kalkuluje wrażliwość na zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych WIBOR 6M biorąc pod uwagę jako dane wejściowe poziom zadłużenia i oprocentowania w bieżącym okresie sprawozdawczym.

Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdzono, że wzrost/(spadek) stóp o 0,50 punktu procentowego (przy założeniu braku zmian pozostałych czynników) skutkowałby zmianą kosztów finansowych ponoszonych przez Spółkę, a tym samym:

- ♦ w 2017 r. spadkiem/(wzrostem) wyniku finansowego przed opodatkowaniem i przepływów pieniężnych o 576 tys. zł,
- ♦ w 2016 r. spadkiem/(wzrostem) wyniku finansowego przed opodatkowaniem i przepływów pieniężnych o 1 225 tys. zł.

Pozostałe pozycje aktywów finansowych niezaprezentowane w tabelach poniżej, podobnie jak pozycje zobowiązań finansowych (za wyjątkiem zobowiązań z tytułu emisji obligacji), nie są oprocentowane.

Tabela 2 Analiza aktywów i zobowiązań finansowych w oparciu o datę zapadalności

	Stan na 31 grudnia 2017 r.						
	Data zapadalności						
	do 1 roku			Razem	1-5 lat	> 5 lat	Razem
< 1 m-ca	1-3 m-ce	> 3 m-ce					
Lokaty bankowe i rachunki bieżące	311 231	169 728	5 516	486 475	-	-	486 475
Razem aktywa finansowe	311 231	169 728	5 516	486 475	-	-	486 475
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji - długoterminowe	-	-	-	-	243 573	-	243 573
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji - krótkoterminowe	-	-	1 938	1 938	-	-	1 938
Razem zobowiązania finansowe	-	-	1 938	1 938	243 573	-	245 511

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 3 Analiza aktywów i zobowiązań finansowych w oparciu o datę zapadalności

	Stan na 31 grudnia 2016 r.						
	Data zapadalności						
	do 1 roku				1-5 lat	> 5 lat	Razem
< 1 m-ca	1-3 m-ce	> 3 m-ce	Razem				
Lokaty bankowe i rachunki bieżące	356 742	25 539	64 517	446 798	-	-	446 798
Razem aktywa finansowe	356 742	25 539	64 517	446 798	-	-	446 798
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji - długoterminowe	-	-	-	-	-	123 459	123 459
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji - krótkoterminowe	122 279	-	603	122 882	-	-	122 882
Razem zobowiązania finansowe	122 279	-	603	122 882	-	123 459	246 341

3.2.2. Ryzyko zmiany kursów walut

Grupa jest narażona na umiarkowane ryzyko zmiany kursów walut. W celu minimalizacji ryzyka walutowego, bieżące koszty nominowane w euro Grupa pokrywa środkami pieniężnymi zdeponowanymi na rachunku walutowym, pozyskanymi od odbiorców regulujących swoje należności w euro.

Na podstawie przeprowadzonej analizy wrażliwości na dzień 31 grudnia 2017 r. zmiana średniego kursu wymiany PLN na waluty obce o 10%, przy założeniu braku zmian pozostałych czynników, spowodowałaby następujące zmiany wyniku finansowego przed opodatkowaniem za 2017 r.:

- ◆ EUR (spadek/wzrost kursu o 0,4171zł) – spadek/wzrost wyniku finansowego przed opodatkowaniem o 1 371 tys. zł,
- ◆ GBP (wzrost/spadek kursu o 0,4700 zł) – spadek/wzrost wyniku finansowego przed opodatkowaniem o 18 tys. zł,

Analiza przeprowadzona na dzień 31 grudnia 2016 r., wykazała, że zmiana średniego kursu wymiany PLN na waluty obce o 10%, przy założeniu braku zmian pozostałych czynników spowodowałaby następujące zmiany wyniku finansowego przed opodatkowaniem za 2016 r.:

- ◆ EUR (spadek/wzrost kursu o 0,4424 zł) – spadek/wzrost wyniku finansowego przed opodatkowaniem o 1 930 tys. zł,
- ◆ GBP (wzrost/spadek kursu o 0,5145 zł) – spadek/wzrost wyniku finansowego przed opodatkowaniem o 41 tys. zł,
- ◆ USD (wzrost/spadek kursu o 0,4179 zł) – spadek/wzrost wyniku finansowego przed opodatkowaniem o 3 tys. zł.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 4 Pozycja walutowa netto Grupy

	Stan na dzień 31 grudnia 2017 r.				Łączna wartość bilansowa w PLN
	PLN	EUR*	USD*	GBP*	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	474 706	11 768	-	2	486 476
Należności handlowe (netto)	39 881	6 751	-	-	46 632
Inne należności	389	-	-	-	389
Aktywa finansowe razem	514 976	18 519	-	2	533 497
Zobowiązania handlowe	18 538	2 582	-	183	21 303
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	245 511	-	-	-	245 511
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	31	-	-	-	31
Zobowiązania z tytułu wypłaty dywidendy i inne	5 029	2 224	-	-	7 254
Zobowiązania finansowe razem	269 109	4 806	-	183	274 098
Pozycja walutowa netto	245 867	13 713	-	(181)	259 399

* Kwoty zostały przeliczone na PLN po kursie z dnia bilansowego.

Tabela 5 Pozycja walutowa netto Grupy

	Stan na dzień 31 grudnia 2016 r.				Łączna wartość bilansowa w PLN
	PLN	EUR*	USD*	GBP*	
Inne należności	9 094	-	-	-	9 094
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	430 466	16 346	-	2	446 814
Należności handlowe (netto)	93 279	7 001	-	-	100 280
Aktywa finansowe razem	532 839	23 347	-	2	556 188
Zobowiązania handlowe	4 127	1 822	25	413	6 387
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	246 341	-	-	-	246 341
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	94	-	-	-	94
Zobowiązania z tytułu wypłaty dywidendy i inne	11 519	2 224	-	-	13 743
Zobowiązania finansowe razem	262 081	4 046	25	413	266 565
Pozycja walutowa netto	270 758	19 301	(25)	(411)	289 623

* Kwoty zostały przeliczone na PLN po kursie z dnia bilansowego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

3.2.3. Ryzyko cenowe

Grupa narażona jest na ryzyko cenowe dotyczące dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych z tytułu inwestycji posiadanych przez Grupę i sklasyfikowanych w sprawozdaniach z sytuacji finansowej, jako dostępne do sprzedaży. Grupa Kapitałowa nie jest narażona na ryzyko cenowe dotyczące fluktuacji cen towarów masowych.

Nabywane przez Grupę dłużne papiery wartościowe mają ustaloną cenę wykupu i cechują się niskim ryzykiem. Potencjalne zmiany ich cen rynkowych uzależnione są od poziomu stóp procentowych, których wpływ przedstawiono w nocie 3.2.1. powyżej.

3.3 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest rozumiane jako ryzyko poniesienia strat w wyniku niewywiązania się kontrahenta z zobowiązań wobec Grupy lub jako ryzyko spadku wartości ekonomicznej wierzytelności w wyniku pogorszenia się zdolności kontrahenta do obsługi zobowiązań.

Ryzyko kredytowe związane z należnościami z tytułu świadczonych usług jest ograniczane przez Zarząd jednostki dominującej poprzez ocenę bieżącej wiarygodności kontrahentów. W ocenie Zarządu spółki dominującej w Grupie nie występuje znacząca koncentracja ryzyka kredytowego związanego z należnościami z tytułu świadczonych usług. W Grupie obowiązują uchwały Zarządu jednostki dominującej, które ustalają odroczone terminy płatności zróżnicowane w zależności od grup kontrahentów. Terminy płatności wynoszą dla większości kontrahentów 21 dni, natomiast dla odbiorców serwisów giełdowych wynoszą najczęściej 45 dni.

Wiarygodność kontrahentów weryfikowana jest zgodnie z regulaminem obowiązującym w GPW oraz zgodnie z dobrymi praktykami rynku kapitałowego, dotyczącymi emitentów papierów wartościowych i Członków Giełdy. W ramach weryfikacji, GPW szczegółowo analizuje dokumenty aplikacyjne, w tym sprawozdania finansowe, odpisy z KRS i notyfikacje KNF.

Decyzją Zarządu jednostki dominującej, w skład portfela dłużnych papierów wartościowych wchodzi jedynie papiery wartościowe emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa (rating A2 wg Moody's). Dzięki temu ekspozycja na ryzyko z tytułu utraty korzyści lub ewentualnych strat z tego powodu jest minimalizowana.

W przypadku banków i instytucji finansowych (w szczególności lokat i rachunków bankowych) akceptuje się jedynie podmioty posiadające rating na wysokim poziomie i stabilną sytuację rynkową, tj. o ratingu wg Moody's powyżej Baa2. Zarządzanie ryzykiem kredytowym związanym z posiadanymi środkami pieniężnymi jest realizowane przez Grupę poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych.

Odzwierciedleniem maksymalnego obciążenia Grupy ryzykiem kredytowym jest wartość bilansowa należności handlowych, posiadanych lokat bankowych oraz wartość portfela zakupionych dłużnych papierów wartościowych.

Tabela 6 Ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Należności handlowe (netto)	46 632	100 280
Inne należności	389	9 094
Lokaty bankowe i rachunki bieżące (zaliczane do środków pieniężnych i ekwiwalentów)	486 475	446 798
Razem	533 496	556 172

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

3.4 Ryzyko utraty płynności

Z analizy sytuacji finansowej i majątkowej Grupy wynika, że Grupa nie jest istotnie narażona na ryzyko utraty płynności.

Analiza struktury aktywów Grupy wskazuje na znaczny udział środków płynnych, a więc bardzo dobrą sytuację Grupy w zakresie płynności. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty posiadane przez Grupę na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosły 486 476 tys. zł (31 grudnia 2016 r.: 446 814 tys. zł) co stanowiło na 31 grudnia 2017 r. 42,41% aktywów ogółem (31 grudnia 2016 r.: 38,59%). Z analizy struktury pasywów wynika następujące zaangażowanie kapitałów własnych w finansowanie działalności Grupy: na dzień 31 grudnia 2017 r. kapitały własne stanowiły 70,74% sumy kapitału własnego i zobowiązań (31 grudnia 2016 r.: 64,37%).

Zarząd jednostki dominującej na bieżąco monitoruje prognozowany poziom środków płynnych Grupy na podstawie kontraktowych przepływów pieniężnych, ustalonych w oparciu o bieżące stopy procentowe.

Tabela 7 Analiza płynności

	Stan na 31 grudnia 2017 r.						Razem
	do 1 m-ca	1-3 m-ce	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-5 lat	> 5 lat	
Lokaty bankowe, rachunki bieżące oraz gotówka w kasie	311 232	169 728	5 516	-	-	-	486 476
Należności handlowe (netto)	44 340	2 292	-	-	-	-	46 632
Inne należności	389	-	-	-	-	-	389
Aktywa razem	355 961	172 020	5 516	-	-	-	533 497
Zobowiązania handlowe	20 507	796	-	-	-	-	21 303
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	-	-	682	1 256	243 573	-	245 511
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	5	10	16	-	-	-	31
Zobowiązania z tytułu wypłaty dywidendy i inne	3 746	1 283	-	-	2 224	-	7 254
Zobowiązania razem	24 258	2 089	698	1 256	245 797	-	274 098
Nadwyżka/Luka płynności	331 703	169 931	4 818	(1 256)	(245 797)	-	259 399

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 8 Analiza płynności

	Stan na 31 grudnia 2016 r.						Razem
	do 1 m-ca	1-3 m-ce	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-5 lat	> 5 lat	
Lokaty bankowe, rachunki bieżące oraz gotówka w kasie	356 758	25 539	64 517	-	-	-	446 814
Należności handlowe (netto)	30 698	3 336	-	66 246	-	-	100 280
Inne należności	9 094	-	-	-	-	-	9 094
Aktywa razem	396 550	28 875	64 517	66 246	-	-	556 188
Zobowiązania handlowe	6 317	70	-	-	-	-	6 387
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	122 279	-	603	-	-	123 459	246 341
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	5	10	16	32	31	-	94
Zobowiązania z tytułu wypłaty dywidendy i inne	11 519	-	-	-	2 224	-	13 743
Zobowiązania razem	140 120	80	619	32	2 255	123 459	266 565
Nadwyżka/Luka płynności	256 430	28 795	63 898	66 214	(2 255)	(123 459)	289 623

3.5 Zarządzanie kapitałem

Celem Grupy w efektywnym zarządzaniu zasobami finansowymi jest zapewnienie zdolności Grupy do kontynuowania działalności tak, aby możliwe było realizowanie optymalnego zwrotu dla akcjonariuszy oraz korzyści dla innych interesariuszy.

Grupa definiuje kapitał jako wartość bilansową kapitałów własnych łącznie z udziałami niekontrolującymi. Grupa korzysta także z kapitałów obcych (zobowiązań oprocentowanych) w celu optymalizacji struktury i kosztu pozyskiwania kapitału.

Kapitał własny Grupy na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz 31 grudnia 2016 r. wyniósł odpowiednio 811 481 tys. zł oraz 745 252 tys. zł i stanowił 70,74% oraz 64,37% pasywów Grupy ogółem. Podmiot dominujący Grupy wypłacił dywidendę w wysokości 90 239 tys. zł w 2017 r. oraz 99 054 tys. zł w 2016 r. (patrz: Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym).

Kapitał obcy Grupy to przede wszystkim zobowiązania z tytułu emisji obligacji korporacyjnych GPW S.A. serii C, D oraz E (patrz: nota 13).

Wskaźniki stosowane przez Spółkę do zarządzania kapitałem to: dług netto/EBITDA, wskaźnik zadłużenia kapitału własnego, wskaźnik bieżącej płynności finansowej, wskaźnik pokrycia odsetek z tytułu emisji obligacji.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 9 Wskaźniki do zarządzania kapitałem Grupy

	Stan na dzień/za rok zakończony 31 grudnia		Poziom optymalny
	2017 r.	2016 r.	
Wskaźniki zadłużenia i finansowania:			
Dług netto/ EBITDA*	(1,1)	(1,1)	poniżej 3
Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego**	30,3%	33,1%	50-100%
Wskaźniki płynności:			
Wskaźnik bieżącej płynności finansowej***	7,3	2,1	powyżej 1,5
Wskaźnik pokrycia kosztów odsetek z tytułu emisji obligacji****	29,3	24,3	powyżej 1,5

* Dług netto = zobowiązania oprocentowane - środki płynne (na dzień bilansowy)
EBITDA = zysk operacyjny + amortyzacja (za okres ostatnich 12 miesięcy)

** Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego = Zobowiązania oprocentowane / kapitał własny (na dzień bilansowy)

*** Wskaźnik bieżącej płynności finansowej = aktywa obrotowe / zobowiązania krótkoterminowe (na dzień bilansowy)

**** Wskaźnik pokrycia kosztów odsetek z tytułu emisji obligacji = EBITDA/ Koszty odsetek z tytułu emisji obligacji

4. Rzeczowe aktywa trwałe

Tabela 10 Zmiany wartości księgowej netto poszczególnych kategorii rzeczowych aktywów trwałych

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 r.				
	Grunty i budynki	Środki transportu i maszyny	Meble, wyposażenie i urządzenia	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość księgowa netto na początek okresu	78 475	29 003	1 103	10 549	119 130
Zwiększenia	279	609	49	6 198	7 135
Reklasyfikacja i inne korekty	1 162	12 838	350	(14 350)	-
Zmniejszenia	-	(21)	(5)	(14)	(40)
Amortyzacja	(3 030)	(11 893)	(518)	-	(15 441)
Wartość księgowa netto na koniec okresu	76 886	30 536	979	2 383	110 784
Stan na 31 grudnia 2017 r.:					
Wartość początkowa	122 443	111 996	6 038	2 383	242 860
Umorzenie	(45 557)	(81 460)	(5 059)	-	(132 076)
Wartość księgowa netto	76 886	30 536	979	2 383	110 784

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 11 Zmiany wartości księgowej netto poszczególnych kategorii rzeczowych aktywów trwałych

	Rok zakończony 31 grudnia 2016 r.				
	Grunty i budynki	Środki transportu i maszyny	Meble, wyposażenie i urządzenia	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość księgowa netto na początek okresu	81 459	12 818	10 783	20 170	125 229
Zwiększenia	-	-	65	17 165	17 230
Reklasyfikacje i inne korekty	142	27 006	(9 185)	(26 748)	(8 785)
Zmniejszenia	(7)	(508)	(28)	(38)	(581)
Amortyzacja	(3 119)	(10 313)	(532)	-	(13 964)
Wartość księgowa netto na koniec okresu	78 475	29 003	1 103	10 549	119 130
Stan na 31 grudnia 2016 r.:					
Wartość początkowa	121 001	99 134	6 761	10 549	237 445
Umorzenie	(42 526)	(70 131)	(5 658)	-	(118 315)
Wartość księgowa netto	78 475	29 003	1 103	10 549	119 130

5. Wartości niematerialne

Tabela 12 Zmiany wartości księgowej netto poszczególnych kategorii wartości niematerialnych

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 r.				
	Licencje	Prawa autorskie	Know-how	Wartość firmy	Razem
Wartość księgowa netto na początek okresu	95 433	452	6 960	170 970	273 815
Zwiększenia	7 156	2 035	-	-	9 191
Zmniejszenia	(737)	-	-	-	(737)
Amortyzacja	(13 630)	(299)	(349)	-	(14 278)
Wartość księgowa netto na koniec okresu	88 222	2 188	6 611	170 970	267 991
Stan na 31 grudnia 2017 r.:					
Wartość początkowa	226 402	6 500	6 989	172 374	412 265
Utrata wartości	-	-	-	(1 404)	(1 404)
Umorzenie	(138 180)	(4 312)	(378)	-	(142 870)
Wartość księgowa netto	88 222	2 188	6 611	170 970	267 991

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 13 Zmiany wartości księgowej netto poszczególnych kategorii wartości niematerialnych

	Rok zakończony 31 grudnia 2016 r.				
	Licencje	Prawa autorskie	Know-how	Wartość firmy	Razem
Wartość księgowa netto na początek okresu	90 529	229	-	170 970	261 728
Zwiększenia	15 889	198	1 436	-	17 523
Reklasyfikacje i inne korekty	3 269	153	5 553	-	8 975
Zmniejszenia	(2 370)	-	-	-	(2 370)
Amortyzacja	(11 884)	(128)	(29)	-	(12 041)
Wartość księgowa netto na koniec okresu	95 433	452	6 960	170 970	273 815
Stan na 31 grudnia 2016 r.:					
Wartość początkowa	220 569	4 465	6 989	172 374	404 397
Utrata wartości	-	-	-	(1 404)	(1 404)
Umorzenie	(125 136)	(4 013)	(29)	-	(129 178)
Wartość księgowa netto	95 433	452	6 960	170 970	273 815

UTP

Licencja systemu transakcyjnego UTP wykazana w kategorii licencje została przyjęta do użytkowania w dniu 15 kwietnia 2013 r. Okres użyteczności ekonomicznej dla systemu transakcyjnego UTP został ustalony na 12 lat (do 31 marca 2025 r.). Wartość netto systemu transakcyjnego UTP na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła 56 253 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 r.: 64 012 tys. zł).

Projekt PCR

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Grupa posiada wartości niematerialne (know-how) w kwocie netto równej 6 611 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 r.: 6 960 tys. zł) związane z Projektem PCR („PCR”, Price Coupling of Regions). PCR to projekt zapewniający współwłasność oprogramowania systemowego rynku dnia następnego przez 7 europejskich giełd energii. Celem projektu jest zharmonizowanie rynku europejskiego w oparciu o wykorzystanie wspólnego algorytmu obliczeniowego. Uczestnictwo Grupy (poprzez spółkę TGE) w projekcie wynika przede wszystkim z konieczności implementacji regulacji europejskich oraz ze szczególnej roli giełdy energii jako podmiotu wspierającego rozwój rynku energii. Projekt zapewni korzystne efekty finansowe dla uczestników rynku TGE poprzez maksymalizację korzyści płynących z transgranicznej wymiany energii elektrycznej.

W 2016 r. TGE przyznano refundację części kosztów wdrożenia PCR od operatora polskiego systemu przesyłowego elektroenergetycznego (Polskich Sieci Energetycznych S.A.) w ramach realizacji projektów międzynarodowych, które mają na celu m.in. implementację regulacji europejskich dotyczących transgranicznej wymiany energii elektrycznej (patrz: nota 18). Ww. refundacja wynika z umów zawartych z operatorem i listów gwarancyjnych polskiego regulatora energetyki i ma charakter częściowej refundacji kosztów i nakładów inwestycyjnych, które Grupa poniosła w ramach realizacji ww. projektu.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Wartość firmy

Wartość firmy na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła 170 970 tys. zł i obejmowała następujące pozycje:

- ♦ wartość firmy powstała w wyniku objęcia przez GPW kontroli nad Towarową Giełdą Energii S.A. w kwocie 147 792 tys. zł,
- ♦ wartość firmy powstała w wyniku objęcia przez GPW kontroli nad BondSpot S.A. w kwocie 22 986 tys. zł,
- ♦ wartość firmy powstała w wyniku nabycia przez InfoEngine Platformy Obrotu Energią Elektryczną (poee) w kwocie 1 589 tys. zł pomniejszona o odpis z tytułu utraty wartości w kwocie 1 404 tys. zł,
- ♦ wartość firmy powstała w wyniku objęcia przez GPW kontroli nad GPW Benchmark w kwocie 8 tys. zł.

Test na utratę wartości firmy powstałej w wyniku przejścia kontroli nad Grupą Kapitałową TGE na dzień 31 grudnia 2017 r. przeprowadzono szacując wartość użytkową przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF) na podstawie określonych założeń finansowych na lata 2018 – 2022, wynikających m.in. z przewidywanych obrotów energią elektryczną, gazem i prawami majątkowymi, uwzględniając przewidywane zmiany rynkowe w tych obszarach, zmian cennikowych oraz kosztów operacyjnych i nakładów inwestycyjnych. Podstawowe założenia testu na utratę wartości przedstawiono w poniższej tabeli. Zarząd nie zidentyfikował kluczowych założeń, których zmiana o racjonalnie oczekiwane wartości doprowadziłaby do wystąpienia utraty wartości.

Na podstawie przeprowadzonej analizy Zarząd GPW nie stwierdził okoliczności wskazujących na utratę wartości firmy Grupy Kapitałowej TGE na dzień 31 grudnia 2017 r.

Ze względu na opóźnienia w realizacji planów finansowych, w szczególności w odniesieniu do wzrostu wielkości obrotów w segmencie cash rynku TBSP, Zarząd GPW ocenił, iż wystąpiły przesłanki wskazujące na możliwą utratę wartości firmy BondSpot S.A. na dzień 31 grudnia 2017 r.

Test na utratę wartości firmy powstałej w wyniku nabycia kontrolnego pakietu akcji BondSpot S.A. na dzień 31 grudnia 2017 r. przeprowadzono szacując wartość użytkową przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF) na podstawie określonych założeń finansowych na lata 2018 – 2022, wynikających m. in. z przewidywanego wzrostu rynku długu skarbowego i udziału spółki w tym rynku oraz kosztów operacyjnych i nakładów inwestycyjnych. Podstawowe założenia testu na utratę wartości przedstawiono w poniższej tabeli. Zarząd nie zidentyfikował kluczowych założeń, których zmiana o racjonalnie oczekiwane wartości doprowadziłaby do wystąpienia utraty wartości.

Na podstawie przeprowadzonej analizy Zarząd GPW nie stwierdził okoliczności wskazujących na utratę wartości firmy BondSpot S.A. na dzień 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 14 Podstawowe założenia przyjęte do wyceny wartości odzyskiwalnej

	Wartość firmy			Podstawowe założenia testu na utratę wartości				
	Wartość początkowa	Utrata wartości	Wartość po uwzględnieniu odpisu	Ilość lat prognozy	WACC	Średnioroczna zmiana przychodów	Średnioroczna zmiana kosztów	Stopa wzrostu po okresie prognozy
Wartość firmy powstała w wyniku:								
objęcia przez GPW kontroli nad TGE	147 792		147 792	5	9%	-3%	2%	2%
objęcia przez GPW kontroli nad BondSpot nabycia przez InfoEngine	22 986		22 986	5	9%	6%	2%	2%
Platformy Obrotu Energią Elektryczną (poee)*	1 589	(1 404)	184	-	-	-	-	-
objęcia przez GPW kontroli nad GPW CU	8		8	-	-	-	-	-
Razem wartość firmy na dzień 31 grudnia 2017 r.:	172 375	(1 404)	170 970					
Wartość firmy powstała w wyniku:								
objęcia przez GPW kontroli nad TGE	147 792	-	147 792	5	9%	-5%	-1%	2%
objęcia przez GPW kontroli nad BondSpot nabycia przez InfoEngine	22 986	-	22 986	5	9%	3%	2%	2%
Platformy Obrotu Energią Elektryczną (poee)*	1 589	(1 404)	184	-	-	-	-	-
objęcia przez GPW kontroli nad GPW CU	8	-	8	-	-	-	-	-
Razem wartość firmy na dzień 31 grudnia 2016 r.:	172 375	(1 404)	170 970					

* Testu na utratę wartości dokonano porównując wartość bilansową ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne, do którego została zaalokowana wartość firmy, do wartości godziwej (cena sprzedaży akcji InfoEngine przez GPW do TGE).

6. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Na dzień 31 grudnia 2017 r., podobnie jak na dzień 31 grudnia 2016 r., jednostka dominująca posiadała udziały w następujących spółkach stowarzyszonych:

- ◆ Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (podmiot dominujący Grupy KDPW),
- ◆ Centrum Giełdowe S.A.,
- ◆ Aquis Exchange Limited.

Siedziby spółek KDPW S.A. oraz Centrum Giełdowe S.A. znajdują się w Polsce, siedziba Aquis Exchange Limited znajduje się w Wielkiej Brytanii.

Udziały w Aquis Exchange Limited

W dniu 19 sierpnia 2013 r. Zarząd GPW zawarł z Aquis Exchange Limited umowę objęcia akcji nowej emisji Aquis Exchange Limited. Aquis Exchange jest spółką z siedzibą w Wielkiej Brytanii, powołaną w 2012 r. i oferującą pan-europejski rynek obrotu akcjami w formie wielostronnej platformy obrotu. Objęcie akcji przez GPW odbyło się w dwóch etapach zakończonych w dniu 18 lutego 2014 r. łączna cena nabycia wynosiła 25 307 tys. zł (5 mln GBP).

W wyniku objęcia ww. transzy udziałów w Aquis Exchange Limited, na dzień 31 grudnia 2014 r. GPW posiadała łącznie 384 025 akcji zwykłych stanowiących 36,23% ogólnej liczby akcji oraz dających uprawnienia do wykonywania 30,00% praw majątkowych i praw głosu w Aquis Exchange Limited, jako spółce stowarzyszonej Grupy Kapitałowej GPW.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Ze względu na emisję nowej transzy akcji w trzecim kwartale 2015 r., w której GPW nie brała udziału, udział GPW w liczbie akcji spółki Aquis spadł z poziomu 36,23% na dzień 31 grudnia 2014 r. do poziomu 31,01% na dzień 31 grudnia 2015 r. Jednocześnie udział GPW w prawach majątkowych i prawach głosu spadł z poziomu 30,00% do poziomu 26,33%.

Ze względu na emisję akcji w 2016 r., w których GPW również nie wzięła udziału, udział GPW w liczbie akcji spadł z poziomu 31,01% na 31 grudnia 2015 r. do poziomu 22,99% na dzień 31 grudnia 2016 r. Jednocześnie udział GPW w prawach majątkowych i prawach głosu spadł z poziomu 26,33% do poziomu 20,31%.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. udział GPW w prawach majątkowych i prawach głosu nie zmienił się i wyniósł 20,31%.

Tabela 15 Zmiana stanu inwestycji w jednostki stowarzyszone

	Stan na dzień/Dane za rok zakończony 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Stan na początek okresu	197 231	188 570
Zysk z tytułu rozwodnienia udziałów w Aquis Exchange Limited	-	5 807
Dywidenda	(102)	(150)
Udział w zyskach/(stratach) po opodatkowaniu	10 059	3 518
<i>Udział w zyskach/(stratach) netto</i>	<i>10 414</i>	<i>3 763</i>
<i>Inne zwiększenia/ (zmniejszenia) zysku</i>	<i>(355)</i>	<i>(245)</i>
Udział w pozostałych całkowitych dochodach	201	(514)
Stan na koniec okresu	207 389	197 231

Tabela 16 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Grupa Kapitałowa KDPW S.A.	177 315	164 549
Centrum Giełdowe S.A.	16 999	16 383
Aquis Exchange Limited	13 075	16 299
Razem	207 389	197 231

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 17 Informacje na temat podmiotów stowarzyszonych w 2017 r.

	Stan na / Dane za rok zakończony 31 grudnia 2017 r.			
	Grupa KDPW*	Centrum Giełdowe S.A.	Aquis Exchange Limited	Razem
Aktywa obrotowe i inne:	2 219 249	3 890	21 428	n/d
<i>w tym środki pieniężne i ekwiwalenty</i>	70 313	2 925	18 735	n/d
Aktywa trwałe	198 220	67 027	2 632	n/d
Zobowiązania krótkoterminowe i inne	1 861 642	1 824	1 297	n/d
Zobowiązania długoterminowe	22 384	521	-	n/d
Przychody ze sprzedaży	132 284	15 581	9 791	n/d
Amortyzacja	14 968	2 944	408	n/d
Podatek dochodowy	9 183	684	-	n/d
Dywidenda należna GPW S.A. w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 r.	-	102	-	n/d
Zysk/(Strata) netto za rok zakończony 31 grudnia 2017 r.	38 759	2 896	(15 874)	n/d
Udział Grupy w zyskach/(stratach) jednostki	33,33%	24,79%	20,31%	n/d
Udział Grupy w zyskach/(stratach) jednostki za rok zakończony 31 grudnia 2017 r.	12 565	718	(3 224)	10 059

* Grupa KDPW sporządza sprawozdanie zgodnie z Ustawą o Rachunkowości. Zaprezentowany w powyższej tabeli wynik netto Grupy KDPW został dostosowany do zasad rachunkowości stosowanych w Grupie GPW.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 18 Informacje na temat podmiotów stowarzyszonych w 2016 r.

	Stan na / Dane za rok zakończony 31 grudnia 2016 r.			
	Grupa KDPW*	Centrum Giełdowe S.A.	Aquis Exchange Limited**	Razem
Aktywa obrotowe i inne:	1 922 516	3 459	42 329	n/d
<i>w tym środki pieniężne i ekwiwalenty</i>	94 093	2 499	39 716	n/d
Aktywa trwałe	219 958	68 994	334	n/d
Zobowiązania krótkoterminowe i inne	1 633 825	6 222	550	n/d
Zobowiązania długoterminowe	15 860	143	-	n/d
Przychody ze sprzedaży	117 544	14 598	6 521	n/d
Amortyzacja	15 428	2 906	1 009	n/d
Podatek dochodowy	5 854	267	(1 415)	n/d
Dywidenda należna GPW S.A. w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 r.	-	150	-	n/d
Zysk/(Strata) netto za rok zakończony 31 grudnia 2016 r.	23 829	1 100	(18 996)	n/d
Udział Grupy w zyskach/(stratach) jednostki**	33,33%	24,79%	20,31%	n/d
Udział Grupy w zyskach/(stratach) jednostki za rok zakończony 31 grudnia 2013 r.	7 698	273	(4 453)	3 518

* Grupa KDPW sporządza sprawozdanie zgodnie z Ustawą o Rachunkowości. Zaprezentowany w powyższej tabeli wynik netto Grupy KDPW został dostosowany do zasad rachunkowości stosowanych w Grupie GPW.

** W 2016 r. nastąpiło kilkukrotne podniesienie kapitału Aquis, w którym GPW nie brała udziału. W związku z powyższym udział GPW w Aquis zmienił się w trakcie 2016 r. Na dzień 31 grudnia 2016 r. udział GPW w prawach majątkowych i prawach głosu wyniósł 20,31%.

Rozwodnienie udziałów w Aquis

W 2015 r. i 2016 r. miały miejsce emisje akcji Aquis Exchange Limited, w których GPW nie wzięła udziału. Cena zakupu akcji nowej emisji wyniosła 16,93 GBP za akcję w 2015 r. i 18,50 GBP za akcję w 2016 r., tzn. więcej niż cena zapłacona przez GPW przy nabywaniu akcji Aquis (13,02 GBP za akcję). Ze względu na fakt, iż cena akcji nowych emisji istotnie przewyższała cenę, po której akcje nabyła GPW, wartość inwestycji GPW w Aquis wzrosła i spółka zrealizowała zysk z tytułu rozwodnienia w kwocie 5 807 tys. zł w 2016 r. i 2 754 tys. zł w 2015 r. Wzrost ten nastąpił pomimo spadku udziału GPW w spółce. W wyniku emisji, w których GPW nie brała udziału, udział GPW w liczbie akcji spółki Aquis spadł z poziomu 31,01% na dzień 31 grudnia 2015 r. do poziomu 22,99% na dzień 31 grudnia 2016 r., a udział GPW w prawach majątkowych i prawach głosu spadł w tym okresie z poziomu 26,33% do poziomu 20,31%.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Ocena przesłanek wystąpienia utraty wartości Aquis

Spółka Aquis rozpoczęła działalność operacyjną w dniu 26 listopada 2013 r. Obecnie w dalszym ciągu ponosi straty. Model biznesowy Aquis opiera się na pobieraniu opłat abonamentowych za generowany obrót, a nie opłat od wartości transakcji tak jak na innych platformach obrotu.

Pomimo poprawy sytuacji i wyników finansowych Aquis w stosunku do 2016 r. funkcjonowanie Aquis i powodzenie jej modelu biznesowego jest w dalszym ciągu uwarunkowane przede wszystkim od pozyskania odpowiedniej liczby członków i opłat abonamentowych oraz sprzedaży oprogramowania związanego z platformami transakcyjnymi, które pozwoliłyby spółce w przyszłości na uzyskanie dodatniego wyniku na działalności (break-even), co jest obecnie planowane dopiero w 2019 r.

Ze względu na ponoszone straty, opóźnienia w realizacji strategii, w szczególności w odniesieniu do tempa pozyskiwania nowych członków oraz realizowanych wzrostów przychodów przez Aquis, Zarząd GPW ocenił, iż wystąpiły przesłanki wskazujące na możliwą utratę wartości inwestycji w Aquis.

Test na utratę wartości inwestycji w Aquis przeprowadzono na dzień 31 grudnia 2017 r. szacując wartość odzyskiwalną na podstawie wyceny inwestycji do wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży. Do oszacowania wartości godziwej zastosowano metodę porównawczą na podstawie średniego wskaźnika P/S dla giełd, których oczekiwana stopa wzrostu przychodów w latach 2017-2019 wynosi w granicach 44-99% (średnia 68%). W przypadku Aquis minimalna stopa wzrostu przychodów w powyższym okresie wynosi 86%. Populacja spółek prowadzących giełdy o wysokiej stopie wzrostu przychodów w opinii Zarządu GPW wydaje się porównywalna w zakresie działalności, modelu biznesowego i tempa rozwoju do Aquis. Wskaźnik P/S w opinii Zarządu GPW wydaje się najbardziej odpowiednim wskaźnikiem do wyceny inwestycji w Aquis biorąc pod uwagę stadium rozwoju tej spółki, jej dotychczasowe wyniki finansowe oraz potencjał wzrostu.

Wyliczeń dokonano przyjmując następujące kluczowe założenia:

- ◆ prognozowany na 2018 r. wskaźnik P/S: 13,2;
- ◆ prognozowany w 2018 r. wzrost poziomu przychodów Aquis w stosunku do 2017 r.: 52%;

Kwota nadwyżki wartości odzyskiwanej nad wartością księgową netto inwestycji w Aquis wynosi 19 666 tys. zł.

Wartości, o jakie muszą się zmienić podstawowe założenia, aby wartość odzyskiwalna inwestycji w Aquis była równa jego wartości księgowej netto wynoszą:

- ◆ wskaźnik P/S: spadek o 60,1%, czyli spadek P/S do poziomu 5,3;
- ◆ prognozowany poziom przychodów Aquis w 2018 r. niższy o 60,1%, czyli na poziomie niższym od poziomu przychodów zrealizowanych przez Aquis w 2017 r. o ok. 39,3%.

GPW uzyskało również niezależną wycenę Aquis, dokonaną w grudniu 2017 r. na zlecenie Zarządu Aquis, w związku z rozpoczęciem rozważanego przez Aquis procesu IPO. Wycena została przeprowadzona przez autoryzowanego niezależnego doradcę (NOMAD) na londyńskim rynku AIM i wykazała wartość godziwą Aquis przekraczającą wartość księgową netto inwestycji w Aquis wykazanej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej GPW. Wycena do wartości godziwej przez niezależnego doradcę przeprowadzona była na podstawie wskaźnika P/S, który kształtował się na poziomie porównywalnym do przyjętego przez Zarząd GPW przy przeprowadzeniu testu na utratę wartości inwestycji w Aquis.

Na podstawie przeprowadzonej analizy, Zarząd GPW nie stwierdził utraty wartości inwestycji w Aquis na dzień 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

7. Odroczone podatek dochodowy

Tabela 19 Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	(Aktywa)/Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego					
	Stan na dzień 1 stycznia 2017 r.	(Uznanie)/obciążenie wyniku finansowego	(Uznanie)/obciążenie pozostałych całkowitych dochodów	Stan na dzień 31 grudnia 2017 r.		
				(Aktywa)/Rezerwy	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego
Różnica między wart. bilansową a podatkową rzecz. maj. trwałego i wart. niemat.	12 706	(371)	-	12 335	-	12 335
Różnica między wart. bilansową a podatkową inwestycji w jednostkę stowarzyszoną	-	(2 324)	-	(2 324)	(2 324)	-
Odpis na utratę wartości udziałów	(1 288)	(3)	-	(1 291)	(1 291)	-
Nagrody roczne i uznaniowe	(1 315)	(751)	-	(2 066)	(2 066)	-
Odprawy emerytalno-rentowe	10	(144)	(10)	(144)	(144)	-
Niewykorzystane urlopy	(433)	(42)	-	(475)	(475)	-
Pozostałe	(1 814)	(916)	-	(2 730)	(3 806)	1 076
(Aktywa)/Rezerwy z tytułu odroczonego pod. doch. przed kompensatą	7 866	(4 551)	(10)	3 305	(10 106)	13 411
<i>Kompensata</i>					6 303	(6 303)
(Aktywa)/Rezerwy z tytułu odroczonego pod. doch. (netto)					(3 803)	7 108

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 20 Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	(Aktywa)/Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego					
	Stan na dzień 1 stycznia 2016 r.	(Uznanie)/obciążenie wyniku finansowego	(Uznanie)/obciążenie pozostałych całkowitych dochodów	Stan na dzień 31 grudnia 2016 r.		
				(Aktywa)/Rezerwy	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego
Różnica między wart. bilansową a podatkową rzecz. maj. trwałego i wart. niemają.	14 558	(1 852)	-	12 706	-	12 706
Odpis na utratę wartości udziałów	(1 289)	1	-	(1 288)	(1 288)	-
Nagrody roczne i uznaniowe	(1 921)	606	-	(1 315)	(1 315)	-
Odprawy emerytalno-rentowe	(7)	17	-	10	10	-
Niewykorzystane urlopy	(479)	46	-	(433)	(433)	-
Pozostałe	139	(1 993)	40	(1 814)	(2 791)	977
(Aktywa)/Rezerwy z tytułu odroczonego pod. doch. przed kompensatą	11 000	(3 175)	40	7 866	(5 817)	13 683
<i>Kompensata</i>					4 008	(4 008)
(Aktywa)/Rezerwy z tytułu odroczonego pod. doch. (netto)					(1 809)	9 675

8. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Tabela 21 Długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	Stan na 31 grudnia 2017 r.			
	InfoStrefa	Innex	Sibex	Razem
Wartość wg ceny nabycia	487	3 820	1 343	5 650
Przeszacowanie	-	-	(137)	(137)
Utrata wartości	(411)	(3 820)	(1 011)	(5 242)
Wartość bilansowa	76	-	195	271

Tabela 22 Długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	Stan na 31 grudnia 2016 r.			
	InfoStrefa	Innex	Sibex	Razem
Wartość wg ceny nabycia	487	3 820	1 343	5 650
Przeszacowanie	-	-	(120)	(120)
Utrata wartości	(411)	(3 820)	(1 011)	(5 242)
Wartość bilansowa	76	-	212	288

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Innex

Pakiet akcji ukraińskiej Giełdy Papierów Wartościowych Innex został nabyty przez GPW w lipcu 2008 r. Zamiarem GPW było przekształcenie Innex w nowoczesną platformę obrotu ukraińskimi papierami wartościowymi, a następnie również instrumentami pochodnymi. W 2008 r. dokonano odpisu z tytułu utraty wartości akcji spółki Innex, w kwocie 3 820 tys. zł (łączna wartość inwestycji) na podstawie następujących przesłanek:

- ◆ głęboki kryzys gospodarczy na Ukrainie mający wpływ na perspektywy rozwoju tego rynku spowodował brak możliwości realizowania przez GPW aktywnej polityki na ukraińskim rynku kapitałowym, oraz
- ◆ znaczący spadek liczby transakcji prywatyzacyjnych, które są podstawowym źródłem przychodów Innex, spowodowały ujemne wyniki Innex.

Z uwagi na fakt, że nie istnieje aktywny rynek dla akcji spółki Innex i nie ma możliwości wiarygodnego ustalenia wartości godziwej akcji tej spółki, rozpoznano ją w koszcie nabycia pomniejszonym o odpis z tytułu utraty wartości.

Wynik finansowy Innex za poprzednie okresy nie daje przesłanek do odwrócenia dokonanego całkowitego odpisu z tytułu utraty wartości akcji spółki Innex na dzień 31 grudnia 2017 r.

Sibex

S.C. SIBEX – Sibiu Stock Exchange S.A. (SIBEX) z siedzibą w Rumunii od 2010 r. jest spółką notowaną na S.C. SIBEX – Sibiu Stock Exchange S.A. (SIBEX). Cena nabycia akcji SIBEX wyniosła 1 343 tys. zł, natomiast wartość godziwa na dzień 31 grudnia 2017 r., wyznaczona na podstawie kursu akcji, osiągnęła poziom 195 tys. zł. (na dzień 31 grudnia 2016 r.: 212 tys. zł).

InfoStrefa (dawniej „IRK”)

Dnia 8 lipca 2015 r. GPW zawarła warunkową umowę sprzedaży 80,02% akcji spółki InfoStrefa na rzecz spółki Polska Agencja Prasowa S.A. Ostateczna cena sprzedaży wyniosła 382 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. i na dzień 31 grudnia 2016 r. GPW posiada 19,98% udziałów w spółce InfoStrefa. Wartość bilansowa ww. inwestycji wynosi 76 tys. zł.

Hierarchia wartości godziwej

Na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz 31 grudnia 2016 r. wartość godziwa Sibex rozpoznana została na podstawie kursów notowań (poziom I w hierarchii wartości godziwej). Wartość spółki InfoStrefa została ustalona na podstawie ceny transakcyjnej sprzedaży części akcji do PAP pomniejszonej o dyskonto z tytułu utraty kontroli (poziom III w hierarchii wartości godziwej).

9. Rozliczenia międzyokresowe aktywów długoterminowe

Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosły 6 116 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 r.: 5 014 tys. zł).

Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe dotyczyły głównie nabycia prawa wieczystego użytkowania gruntów (31 grudnia 2017 r.: 2 437 tys. zł, 31 grudnia 2016 r.: 2 543 tys. zł) oraz wsparcia serwisowego urządzeń IT (31 grudnia 2017 r.: 2 766 tys. zł, 31 grudnia 2016 r.: 857 tys. zł).

Krótkoterminowa część rozliczeń międzyokresowych z tytułu nabycia prawa wieczystego użytkowania gruntów w wysokości 106 tys. zł na dzień 31 grudnia 2017 r. (31 grudnia 2016 r.: 106 tys. zł) została zaprezentowana w pozycji rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe w nocie 10.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów rozliczane jest przez 40 lat.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

10. Należności handlowe oraz pozostałe należności

Tabela 23 Należności handlowe oraz pozostałe należności

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
<i>Należności handlowe brutto*</i>	49 161	102 221
<i>Odpis aktualizujący wartość należności handlowych</i>	(2 529)	(1 941)
Razem należności handlowe	46 632	100 280
Rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe czynne	4 141	3 837
Inne należności i przedpłaty	389	9 094
<i>w tym: należność od PSE S.A. z tytułu zwrotu kosztów dotyczących projektu PCR (patrz: nota 5 i 18)</i>	-	8 608
Należności z tytułu pozostałych rachunków publiczno-prawnych	12 934	51
<i>w tym: z tyt. VAT</i>	12 899	23
Razem pozostałe należności	17 464	12 982
Razem należności handlowe oraz pozostałe należności	64 096	113 262

* Należności handlowe brutto zawierają należności z tytułu korekt rozliczeń podatku VAT za lata 2011-2016 w kwotach odpowiednio: na 31 grudnia 2017 r. kwota 1 215 tys. zł oraz na 31 grudnia 2016 r. kwota 66 246 tys. zł.

Tabela 24 Podział należności handlowych ze względu na kategorie jakości kredytowej

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Należności, które nie są zaległe i w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości	41 635	92 654
<i>Zaległe 1 do 30 dni</i>	1 690	6 451
<i>Zaległe od 31 do 60 dni</i>	1 136	298
<i>Zaległe od 61 do 90 dni</i>	84	362
<i>Zaległe od 91 do 180 dni</i>	695	239
<i>Zaległe więcej niż 180 dni</i>	1 392	276
Razem należności, które są zaległe na dzień sprawozdawczy, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości	4 997	7 626
Należności zaległe, w przypadku których nastąpiła utrata wartości	2 529	1 941
Razem należności handlowe brutto	49 161	102 221

Na należności handlowe, które nie są zaległe i w przypadku, których nie nastąpiła utrata wartości, składają się w głównej mierze należności handlowe od członków giełdy, którymi są banki oraz domy maklerskie, a także należności od emitentów papierów wartościowych oraz należności z tytułu pozostałych usług. W roku ubiegłym pozycja zawierała również należności z tytułu korekt rozliczeń podatku VAT za lata 2011-2016 w spółce zależnej TGE.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 25 Podział należności handlowych, które nie są zaległe i w przypadku, których nie nastąpiła utrata wartości, według typów wierzycieli

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Członkowie Giełdy/Uczestnicy rynków prowadzonych przez GPW	19 585	17 856
Emitenci*	3 232	260
Pozostali*	18 818	74 538
Razem należności handlowe brutto, które nie są zaległe	41 635	92 654

* Należności od wierzycieli, którzy jednocześnie są Członkiem Giełdy oraz Emitentem lub Członkiem Giełdy i dystrybutorem informacji, zaprezentowano w należnościach od Członków Giełdy. Należności handlowe dotyczące korekt rozliczeń podatku VAT zostały ujęte w ramach należności od pozostałych odbiorców.

Należności od Członków Giełdy obejmują należności od polskich i zagranicznych banków i biur maklerskich, których analizę pod kątem ryzyka przedstawia poniższa tabela. Ponieważ Grupa nie nadaje im własnych ratingów, wykorzystano zewnętrzne ratingi kredytowe. W przypadku braku ratingu pojedynczego kontrahenta w analizie wykorzystano rating jednostki dominującej w grupie kapitałowej, do której kontrahent należy.

Tabela 26 Należności od Członków Giełdy wg ratingu Moody's

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Aa	630	-
A	8 096	5 818
Baa	2 360	405
Ba	-	1 641
B oraz BB	3 140	4 553
Bez ratingu	5 359	5 439
Razem należności handlowe od Członków Giełdy / Uczestników rynków prowadzonych przez Grupę GPW	19 585	17 856

Należności od emitentów obejmują należności z tytułu opłat od spółek notowanych na GPW.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. w GK GPW należności handlowe w kwocie 7 526 tys. zł (31 grudnia 2016 r. 9 567 tys. zł) były przeterminowane, w tym kwota 5 286 tys. zł dotyczyła jednostki dominującej. Z ogólnej kwoty należności przeterminowanych na należności jednostki dominującej od dłużników postawionych w stan upadłości lub będących w postępowaniu układowym na dzień 31 grudnia 2017 r. przypada kwota 1 322 tys. zł, a na pozostałe należności przeterminowane: 3 964 tys. zł (a na dzień 31 grudnia 2016 r. odpowiednio: 1 328 tys. zł oraz 3 050 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2017 r. należności handlowe w kwocie 2 529 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 r.: 1 941 tys. zł) były należnościami przeterminowanymi ze stwierdzoną utratą wartości.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 27 Zmiany w odpisie z tytułu utraty wartości należności

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Stan na początek okresu	1 941	1 716
Utworzenie odpisu	1 125	552
Należności spisane w trakcie okresu jako nieściągalne	(272)	(217)
Rozwiązanie niewykorzystanych odpisów	(265)	(110)
Stan na koniec okresu	2 529	1 941

Grupa nie posiada żadnych zabezpieczeń ustanowionych na należnościach. Żadne z należności handlowych nie były renegecowane.

Tabela 28 Należności handlowe brutto według struktury terytorialnej

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Należności krajowe	37 659	91 253
Należności zagraniczne	11 502	10 968
Razem	49 161	102 221

Z uwagi na krótki termin realizacji należności handlowych, wartość księgowa tych należności jest zbliżona do ich wartości godziwej.

11. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Tabela 29 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Gotówka w kasie	1	16
Rachunki bieżące	40 361	265 502
Lokaty bankowe	446 114	181 296
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	486 476	446 814

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują lokaty bankowe o terminie zapadalności do roku i rachunki bieżące oraz gotówkę w kasie. Dla krótkoterminowych depozytów bankowych i rachunków bieżących ich wartość księgowa z uwagi na krótki termin realizacji jest zbliżona do wartości godziwej. Przeciętny termin zapadalności depozytów jednostki dominującej w 2017 r., jak i w 2016 r. wynosił 7 dni.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

12. Kapitał własny

Tabela 30 Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Kapitał podstawowy	63 865	63 865
Pozostałe kapitały	1 347	1 184
Zyski zatrzymane	745 696	679 678
Razem kapitał własny	810 908	744 727

12.1 Kapitał podstawowy

Kapitał akcyjny sprzed 1996 r. w wartości nominalnej 6 000 tys. zł został przeszacowany przy zastosowaniu ogólnego indeksu cen (skumulowany wskaźnik inflacji za okres kwiecień 1991 r. – grudzień 1996 r. wyniósł 464,9%). Na dzień 31 grudnia 2017 r. kapitał zakładowy wynosi 41 972 tys. zł, a przeszacowanie kapitału akcyjnego o wskaźnik inflacji: 21 893 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. kapitał akcyjny GPW wynosił 41 972 tys. zł i był podzielony na 41 972 000 akcji o wartości nominalnej 1 złoty każda, w tym:

- ♦ akcje serii A stanowiły liczbę 14 779 470 (35,21% wszystkich akcji),
- ♦ akcje serii B stanowiły liczbę 27 192 530 (64,79% wszystkich akcji).

Akcje Spółki zostały w całości opłacone.

Akcje serii A to akcje imienne uprzywilejowane co do ilości głosów, mogą ulegać zamianie na akcje na okaziciela i w momencie zamiany stają się akcjami zwykłymi serii B. Na jedną akcję serii A przypadają dwa głosy.

Akcje serii B to akcje na okaziciela, na jedną akcję Serii B przypada jeden głos.

Tabela 31 Struktura własnościowa akcji jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2017 r. i 31 grudnia 2016 r.

	Stan na 31 grudnia 2017 r.			Stan na 31 grudnia 2016 r.		
	Wartość nominalna akcji	Udział %		Wartość nominalna akcji	Udział %	
		w kapitale zakładowym	w liczbie głosów		w kapitale zakładowym	w liczbie głosów
Akcje imienne:	14 779	35,21%	52,08%	14 779	35,21%	52,08%
Skarb Państwa	14 688	35,00%	51,76%	14 688	35,00%	51,76%
Banki	56	0,13%	0,20%	56	0,13%	0,20%
Biura maklerskie	35	0,08%	0,12%	35	0,08%	0,12%
Pozostali	-	0,00%	0,00%	-	0,00%	0,00%
Akcje na okaziciela	27 193	64,79%	47,92%	27 193	64,79%	47,92%
Razem	41 972	100,00%	100,00%	41 972	100,00%	100,00%

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

12.2 Pozostałe kapitały

Tabela 32 Pozostałe kapitały

	Stan na 31 grudnia 2016 r.	Zmiany wyceny i sprzedaży	Stan na 31 grudnia 2017 r.
Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i innych aktywów:	1 296	201	1 497
Jednostki dominującej	6	-	6
- wartość aktualizacji	6	-	6
Jednostki stowarzyszonej	1 290	201	1 491
Zyski/straty aktuarialne	(112)	(38)	(150)
- wartość aktualizacji	(141)	(48)	(189)
- podatek odroczony	29	10	39
Razem pozostałe kapitały: kapitał z aktualizacji wyceny	1 184	163	1 347

12.3 Zyski zatrzymane

Tabela 33 Zyski zatrzymane w 2017 r.

	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Zysk z lat ubiegłych	Zysk netto bieżącego okresu	Razem
Stan na 31 grudnia 2016 r.	99 736	279 539	169 309	131 094	679 678
Podział zysku za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2016 r.	6 618	78 499	45 977	(131 094)	-
Dywidendy	-	-	(90 239)	-	(90 239)
Inne zmiany w kapitale	(5)	-	254	-	249
Zysk za rok zakończony 31 grudnia 2017 r.	-	-	-	156 008	156 008
Stan na 31 grudnia 2017 r.	106 349	358 038	125 301	156 008	745 696

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 34 Zyski zatrzymane w 2016 r.

	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Zysk z lat ubiegłych	Zysk netto bieżącego okresu	Razem
Stan na 31 grudnia 2015 r.	84 759	281 688	159 403	121 475	647 326
Podział zysku za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2015 r.	14 493	369	106 613	(121 475)	-
Dywidendy	-	(2 518)	(96 536)	-	(99 054)
Inne zmiany w kapitale	484	-	(171)	-	313
Zysk za rok zakończony 31 grudnia 2016 r.	-	-	-	131 094	131 094
Stan na 31 grudnia 2016 r.	99 736	279 539	169 309	131 094	679 678

Zgodnie z obowiązującym spółki Grupy kodeksem spółek handlowych, kwoty przeznaczone do podziału między akcjonariuszy nie mogą przekraczać zysku za ostatni rok obrotowy, powiększonego o zysk z lat ubiegłych, pomniejszonego o poniesione straty oraz o kwoty umieszczone w kapitałach zapasowych i rezerwowych, utworzonych zgodnie z prawem lub statutem, które nie mogą być przeznaczone na wypłatę dywidendy.

Zgodnie ze statutem jednostki dominującej, kapitał zapasowy przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą powstać w związku z działalnością jednostki dominującej oraz na uzupełnienie kapitału zakładowego lub na wypłatę dywidendy. Kapitał zapasowy nie powinien być niższy niż jedna trzecia kapitału zakładowego. Na kapitał zapasowy dokonuje się odpisów z zysku do podziału w wysokości nie mniejszej niż 10% tego zysku. Odpisu na kapitał zapasowy można zaniechać, gdy stan tego kapitału będzie równy jednej trzeciej kapitału zakładowego. Część kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego może być wykorzystana jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym.

Kapitał rezerwowy utrzymywany jest w jednostce dominującej dla zapewnienia finansowania inwestycji i innych wydatków związanych z działalnością jednostki dominującej. Kapitał rezerwowy może być przeznaczony na opłacenie kapitału zakładowego lub na wypłatę dywidendy.

12.4 Dywidenda

W dniu 19 czerwca 2017 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie GPW podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku Spółki za 2016 r., w tym postanowiło przeznaczyć na wypłatę dywidendy kwotę 90 239 tys. zł (z zysku za rok 2016: 99 054 tys. zł). Wysokość dywidendy przypadająca na jedną akcję wyniosła 2,15 zł. Dzień dywidendy ustalono na 19 lipca 2017 r. Dywidenda została wypłacona 2 sierpnia 2017 r. Dywidenda wypłacona Skarbowi Państwa wyniosła 31 580 tys. zł.

12.5 Zysk na akcję

Tabela 35 Zysk na akcję

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Zysk netto okresu przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	156 008	131 094
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w tys.)	41 972	41 972
Podstawowy/rozwodniony zysk na akcję (w złotych)	3,72	3,12

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

13. Zobowiązania z tytułu emisji obligacji

Tabela 36 Zobowiązania z tytułu emisji obligacji

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji - długoterminowe:	243 573	123 459
Emisja obligacji serii C	124 050	123 459
Emisja obligacji serii D i E	119 523	-
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji - krótkoterminowe:	1 938	122 882
Emisja obligacji serii A i B	-	122 279
Emisja obligacji serii C	682	603
Emisja obligacji serii D i E	1 256	-
Razem zobowiązania z tytułu emisji obligacji	245 511	246 341

Obligacje serii A i B

Obligacje serii A i B o łącznej wartości nominalnej 245 484 tys. zł zostały wykupione 6-12 października 2016 r. i 2 stycznia 2017 r.

Obligacje serii C

29 września 2015 r. Zarząd GPW podjął uchwałę w sprawie emisji niezabezpieczonych obligacji na okaziciela serii C. Obligacje zostały wyemitowane 6 października 2015 r.

6 października 2015 r. GPW wyemitowała 1 250 000 sztuk obligacji na okaziciela serii C o łącznej wartości nominalnej 125 000 tys. zł. Wartość nominalna i cena emisyjna jednej obligacji wyniosła 100 zł. Obligacje serii C są oprocentowane według stałej stopy procentowej w wysokości 3,19 procent w skali roku. Odsetki od obligacji są wypłacane w okresach półrocznych. Wykup obligacji nastąpi w dniu 6 października 2022 r. poprzez płatność na rzecz obligatariuszy ich wartości nominalnej.

Obligacje serii C zostały wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu na Catalystr.

Obligacje serii D i E

13 października 2016 r. Zarząd GPW podjął uchwałę w sprawie emisji 1 200 000 niezabezpieczonych obligacji na okaziciela o wartości nominalnej 100 zł każda i o łącznej wartości nominalnej 120 000 tys. zł. Obligacje zostały wyemitowane w styczniu 2017 r. w dwóch seriach: serii D o łącznej wartości nominalnej 60 000 tys. zł oraz serii E o łącznej wartości nominalnej 60 000 tys. zł. Cena emisyjna obligacji serii D, skierowanej do inwestorów instytucjonalnych wyniosła 100 zł, natomiast cena emisyjna obligacji serii E, skierowanej do inwestorów indywidualnych wyniosła (w zależności od daty złożenia zapisu) od 99,88 zł do 99,96 zł.

Obligacje są oprocentowane według zmiennej stopy procentowej określonej jako suma stawki referencyjnej WIBOR 6M oraz marży równej 95 punktom bazowym. Odsetki od obligacji są wypłacane w okresach półrocznych. Dzień wykupu Obligacji przypada na 31 stycznia 2022 r.

Obligacje serii D i E zostały wprowadzone do obrotu na rynku regulowanym Catalystr prowadzonym przez GPW i ASO Catalystr prowadzonym przez BondSpot.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

14. Zobowiązania z tytułu pożyczek i kredytów

W dniu 15 marca 2017 r. spółka zależna TGE podpisała umowę na kredyt krótkoterminowy z bankiem DNB Nord na kwotę 60 mln zł w celu zapłaty zaległości podatkowej z tytułu VAT w związku ze zmianą zasad opodatkowania podatkiem VAT. Kredyt był oprocentowany według stopy bazowej WIBOR dla 1-miesięcznych depozytów, odsetki były rozliczane i płacone w okresach miesięcznych. Końcowa data spłaty kredytu przypadała na dzień 30 marca 2018 r. Kredyt został spłacony w dniu 2 listopada 2017 r. wraz z odsetkami w kwocie 1 267 tys. zł.

15. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Tabela 37 Podział zobowiązań na krótko- i długoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Świadczenia emerytalne	631	620
Pozostałe świadczenia pracownicze	823	1 212
Długoterminowe	1 454	1 832
Świadczenia emerytalne	123	114
Pozostałe świadczenia pracownicze	12 835	8 000
Krótkoterminowe	12 958	8 114
Razem świadczenia pracownicze ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	14 412	9 946

15.1 Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i rentowych

Grupa prowadzi ewidencję rezerw na świadczenia emerytalne i rentowe (świadczenia pracownicze) w oparciu o wycenę aktuarialną sporządzaną na dzień bilansowy przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego.

Tabela 38 Świadczenia pracownicze ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów – wynikające z wyceny aktuarialnej

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Świadczenia ujęte w kosztach działalności operacyjnej	27	150
Świadczenia obciążające pozostałe całkowite dochody	48	(95)
Razem świadczenia ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	75	55

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 39 Zmiany stanu zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych i rentowych

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Świadczenia emerytalne - stan na początek okresu	734	833
Koszty bieżącego zatrudnienia	82	76
Koszty odsetek	24	26
Koszty przeszłego zatrudnienia i ograniczenia programu świadczeń	-	48
Zyski i straty z rozliczenia programu świadczeń	(79)	-
Straty/(zyski) aktuarialne ujęte w innych całkowitych dochodach, wynikające ze zmian:	48	(95)
- <i>założeń finansowych</i>	33	10
- <i>założeń demograficznych</i>	2	(5)
- <i>pozostałych założeń</i>	13	(100)
Razem zmiany ujęte w całkowitych dochodach	75	55
Wyplacone świadczenia	(55)	(153)
Świadczenia emerytalne - stan na koniec okresu	754	734

Tabela 40 Główne założenia aktuarialne przyjęte na dni kończące okresy sprawozdawcze

	2017 r.	2016 r.
Stopa dyskonta	3,2%	3,5%
Średni zakładany roczny wzrost podstaw kalkulacji rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe, nagrody jubileuszowe	3,5%	2,3% - 3,5%
Inflacja (rocznie)	2,5%	2,5%
Średni ważony współczynnik mobilności pracowniczej	5,1% - 8%	4,5% - 9,9%

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

15.2 Zobowiązania z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych

Tabela 41 Zmiany w krótko- i długoterminowych pozostałych świadczeniach pracowniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 r.					
	Stan na początek okresu	Zawiąza- nie	Wykorzy- stanie	Reklasy- fikacja	Rozwią- zanie	Stan na koniec okresu
Nagrody roczne i premie	5 661	11 368	(6 158)	173	(947)	10 097
Niewykorzystane urlopy	2 336	747	(351)	-	(310)	2 422
Godziny nadliczbowe	-	291	-	-	-	291
Ryczałty samochodowe	3	-	(1)	-	(2)	-
Niewypłacone wynagrodzenia	-	25	-	-	-	25
Razem krótkoterminowe zobowiązania z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych	8 000	12 431	(6 510)	173	(1 259)	12 835
Nagrody roczne i premie	1 212	531	(42)	(173)	(705)	823
Razem długoterminowe zobowiązania z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych	1 212	531	(42)	(173)	(705)	823
Razem zobowiązania z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych	9 212	12 962	(6 552)	-	(1 964)	13 658

Tabela 42 Zmiany w krótko- i długoterminowych pozostałych świadczeniach pracowniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2016 r.					
	Stan na początek okresu	Zawiąza- nie	Wykorzy- stanie	Reklasy- fikacja	Rozwią- zanie	Stan na koniec okresu
Nagrody roczne i premie	6 657	7 925	(7 671)	279	(1 529)	5 661
Niewykorzystane urlopy	2 605	59	(87)	-	(241)	2 336
Godziny nadliczbowe	4	-	(4)	-	-	-
Ryczałty samochodowe	5	18	(20)	-	-	3
Odprawy reorganizacyjne	-	1 498	(1 498)	-	-	-
Razem krótkoterminowe zobowiązania z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych	9 271	9 500	(9 280)	279	(1 770)	8 000
Nagrody roczne i premie	3 400	1 608	-	(279)	(3 517)	1 212
Razem długoterminowe zobowiązania z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych	3 400	1 608	-	(279)	(3 517)	1 212
Razem zobowiązania z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych	12 671	11 108	(9 280)	-	(5 287)	9 212

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

16. Zobowiązania handlowe

Tabela 43 Zobowiązania handlowe

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Zobowiązania wobec podmiotów stowarzyszonych	197	102
Zobowiązania wobec pozostałych podmiotów*	21 106	6 285
Razem zobowiązania handlowe	21 303	6 387

* Od 2017 r. w ramach zobowiązań handlowych ujmowane są rozliczenia międzyokresowe bierne (niezafakturowane zobowiązania).

Zdaniem Zarządu jednostki dominującej, z uwagi na krótki termin realizacji zobowiązań handlowych wartość księgową tych zobowiązań jest zbliżona do wartości godziwej.

17. Pozostałe zobowiązania

Tabela 44 Pozostałe zobowiązania w podziale na krótko- i długoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Inne zobowiązania	2 224	2 224
Razem zobowiązania długoterminowe	2 224	2 224
Zobowiązania z tytułu wypłaty dywidendy	232	214
Zobowiązania z tytułu pozostałych rozrachunków publiczno - prawnych	20 753	96 923
<i>w tym: z tyt. VAT</i>	<i>19 588</i>	<i>94 281</i>
Inne zobowiązania (w tym w szczególności z tytułu zakupów inwestycyjnych)	4 798	10 961
Razem zobowiązania krótkoterminowe	25 783	108 098
Razem pozostałe zobowiązania	28 007	110 322

Na dzień 31 grudnia 2016 r. zobowiązania z tytułu podatku VAT wynikały ze zmiany zasad opodatkowania w spółce TGE. Na dzień 31 grudnia 2017 r. są to zobowiązania bieżące z tytułu podatku VAT.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

18. Rozliczenia międzyokresowe pasywów

Tabela 45 Rozliczenia międzyokresowe pasywów

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	5 592	6 200
Rozliczenia międzyokresowe długoterminowe	5 592	6 200
Rynek finansowy	2 200	-
Rynek towarowy*	4 606	4 300
Pozostałe przychody	580	571
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	7 386	4 871
Rozliczenia międzyokresowe bierne**	-	2 273
Rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe	7 386	7 144
Razem rozliczenia międzyokresowe	12 978	13 344

* Opłaty członkowskie za udział w rynkach prowadzonych przez Grupę TGE wpłacane za następny rok obrotowy.

** Od 2017 r. rozliczenia międzyokresowe bierne prezentowane są w zobowiązaniach handlowych (niezafakturowane zobowiązania).

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Grupa wykazała rozliczenia międzyokresowe przychodów w kwocie 12 978 tys. zł, w tym część długoterminowa w kwocie 5 592 tys. zł i część krótkoterminowa w kwocie 7 386 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2016 r. Grupa wykazała rozliczenia międzyokresowe przychodów w kwocie 11 071 tys. zł, w tym część długoterminowa w kwocie 6 200 tys. zł i część krótkoterminowa w kwocie 4 871 tys. zł.

Główną pozycję rozliczeń międzyokresowych przychodów stanowi dotacja do aktywów w postaci otrzymanej od Polskich Sieci Energetycznych S.A. refundacji części kosztów dotyczących projektu PCR, o którym mowa w nocie 5, o wartości bilansowej na dzień 31 grudnia 2017 r. w kwocie 6 151 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 r. w kwocie 6 471 tys. zł).

Refundacja została przyznana w 2016 r. po spełnieniu przez TGE określonych w umowie warunków, podczas gdy faktyczne otrzymanie środków pieniężnych nastąpiło w styczniu 2017 r. Ogólna kwota otrzymanej refundacji wyniosła 6 998 tys. zł i dotyczyła:

- ◆ dotacji do aktywów – rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 538 tys. zł i wartości niematerialnych w kwocie 5 955 tys. zł (w tym know-how, o którym mowa w nocie 5) – ta część dotacji została ujęta w rozliczeniach międzyokresowych przychodów w wartości początkowej 6 493 tys. zł z czego 320 tys. zł zostało ujęte w wyniku finansowym za 2017 r. oraz 22 tys. zł. w 2016 r.
- ◆ dotacji do dochodów w kwocie 505 tys. zł – część dotycząca pokrycia kosztów wynagrodzeń pracowników zaangażowanych w projekt PCR – ta część dotacji została ujęta w pozostałych przychodach w 2016 roku.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

19. Przychody ze sprzedaży

Tabela 46 Podział przychodów z sprzedaży

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Rynek finansowy	208 849	184 025
Obsługa obrotu	141 336	119 079
Obsługa emitentów	24 968	23 930
Sprzedaż informacji oraz przychody z tytułu kalkulacji stawek referencyjnych	42 545	41 016
Rynek towarowy	142 088	124 927
Obsługa obrotu	70 092	60 857
Prowadzenie rejestru świadectw pochodzenia	30 628	24 907
Rozliczenia transakcji	41 019	39 163
Sprzedaż informacji	349	-
Pozostałe przychody	1 019	1 910
Razem przychody ze sprzedaży	351 956	310 862

Tabela 47 Przychody wg struktury geograficznej

	Rok zakończony 31 grudnia			
	2017 r.	Udział w %	2016 r.	Udział w %
Przychody od odbiorców zagranicznych	83 535	23,7%	71 917	23,1%
Przychody od odbiorców krajowych	268 421	76,3%	238 945	76,9%
Razem	351 956	100,0%	310 862	100,0%

20. Koszty działalności operacyjnej

Tabela 48 Podział kosztów działalności operacyjnej

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Amortyzacja*	28 325	25 793
Koszty osobowe	50 764	49 860
Inne koszty osobowe	12 081	11 300
Czynsze i inne opłaty eksploatacyjne	9 505	9 444
Opłaty i podatki:	6 553	10 009
w tym opłaty do KNF	5 579	9 121
Usługi obce	53 194	38 587
Inne koszty operacyjne	5 341	5 162
Razem koszty działalności operacyjnej	165 763	150 155

* Amortyzacja w kwocie 1 394 tys. zł została skapitalizowana na wartości niematerialne - Licencje (nowy system notujący TGE - X-Stream oraz System Sapri). Łączna wartość amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych za 2017 r. wynosiła: 29 719 tys. zł.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

20.1. Koszty osobowe i inne koszty osobowe

Tabela 49 Podział kosztów osobowych

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Wynagrodzenia osobowe:	49 385	48 398
Wynagrodzenia brutto	38 856	42 115
Nagrody roczne i premie	9 098	4 211
Odprawy emerytalne	26	165
Odprawy reorganizacyjne	192	1 602
Zakaz konkurencji	-	322
Pozostałe (w tym: niewykorzystane urlopy, godziny nadliczbowe)	1 213	(17)
Wynagrodzenia bezosobowe	1 379	1 462
Razem koszty osobowe	50 764	49 860

Tabela 50 Podział innych kosztów osobowych

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Koszty ubezpieczeń społecznych (ZUS)	7 870	7 502
Pracowniczy Program Emerytalny (PPE)	487	361
Pozostałe świadczenia (w tym: opieka lekarska, karnety obiadowe, zajęcia sportowe, ubezpieczenie i inne)	3 724	3 437
Razem inne koszty osobowe	12 081	11 300

Grupa oferuje pracownikom przechodzącym na rentę inwalidzką lub emeryturę odprawę w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia (nota 15).

Jednostka dominująca dodatkowo oferuje swoim pracownikom program określonych składek (Pracowniczy Program Emerytalny). Program określonych składek finansowany jest ze składek GPW i pracownika na rzecz funduszu emerytalnego działającego niezależnie od struktury finansowej GPW.

System wynagrodzeń dla członków Zarządu Spółek z Grupy funkcjonuje w oparciu o ustawę kominową (szerszy opis został zawarty w nocie 2.18.4).

Grupa posiada program motywacyjny dla swoich pracowników, którego elementami są: część stała (wynagrodzenie zasadnicze) i część zmienna (premia roczna oraz premia dodatkowa). Część zmienna systemu motywacyjnego, zwana premią roczną, oparta jest o indywidualną ocenę pracownika powiązaną z zyskiem ze sprzedaży. Nagroda dodatkowa zgodnie z regulaminem wynagradzania przyznawana jest przez Zarząd na wniosek złożonego w kwocie nieprzekraczającej maksymalnej ustalonej kwoty nagrody dodatkowej (ustalonej jako % wartości wypłaconych wynagrodzeń).

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

20.2. Usługi obce

Tabela 51 Podział usług obcych

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Koszty IT:	32 467	22 161
<i>Utrzymanie infrastruktury IT</i>	15 752	12 395
<i>Usługi na rzecz utrzymania rynku TBSP</i>	1 091	1 453
<i>Łącza transmisji danych</i>	5 242	5 924
<i>Modyfikacja oprogramowania</i>	10 382	2 389
Utrzymanie budynku i urządzeń biurowych:	3 325	2 860
<i>Remonty, konserwacja, serwis instalacji</i>	1 012	1 038
<i>Ochrona</i>	1 396	904
<i>Sprzątanie</i>	528	495
<i>Telefonia stacjonarna i komórkowa</i>	389	423
Usługi dotyczące rynku międzynarodowego (energii)	2 003	399
Leasing, najem i eksploatacja samochodów	659	527
Usługi transportowe	139	125
Promocja, edukacja i rozwój rynku	4 618	5 392
Wspieranie płynności rynku	522	583
Doradztwo (w tym: obsługa prawna, doradztwo biznesowe, usługi audytorskie)	6 213	3 716
Serwisy informacyjne	956	892
Szkolenia	813	700
Opłaty pocztowe	95	78
Opłaty bankowe	123	135
Tłumaczenia	364	224
Pozostałe	897	795
Razem usługi obce	53 194	38 587

20.3. Inne koszty operacyjne

Tabela 52 Podział innych kosztów operacyjnych

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Zużycie materiałów i energii	3 239	3 131
Składki członkowskie	627	585
Ubezpieczenia	288	290
Odpis z tytułu prawa wieczystego użytkowania	106	106
Podróże służbowe	825	831
Wyjazdy na konferencje	231	80
Pozostałe koszty	25	139
Razem inne koszty operacyjne	5 341	5 162

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

21. Pozostałe przychody oraz pozostałe koszty

21.1. Pozostałe przychody

Tabela 53 Podział pozostałych przychodów

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Otrzymane odszkodowania	21	5
Zysk ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	31	9
Odwroćenie odpisu aktualizującego należności	2 921	-
Usługi medyczne refakturowane pracownikom	317	338
Roczna korekta naliczonego VAT	245	67
Pozostałe	324	1 317
Razem pozostałe przychody	3 859	1 736

Na pozostałe przychody operacyjne w 2017 i 2016 r. składają się m.in.: roczna korekta VAT, usługi medyczne refakturowane pracownikom, zwrot nadpłaconego podatku u źródła, rozliczenie kosztów Wspólnoty Lokalowej "Książęca 4", przychody z tytułu podziału majątku spółek w upadłości (dot. należności handlowych Grupy) oraz przychody od operatora polskiego systemu przesyłowego elektroenergetycznego w ramach rozliczenia realizacji projektów międzynarodowych (patrz: nota 18).

21.2. Pozostałe koszty

Tabela 54 Podział pozostałych kosztów

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Darowizny	3 581	3 116
Strata na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	18	362
Odpis aktualizujący należności	607	395
Odszkodowania, kary, grzywny	15	-
Inne	1 928	680
Razem pozostałe koszty	6 149	4 553

W roku 2017 Grupa przekazała darowizny na rzecz:

- ◆ Polska Fundacja Narodowa – 3 000 tys. zł,
- ◆ Fundacja GPW – 414 tys. zł,
- ◆ Archidiecezja Warszawska – 140 tys. zł,
- ◆ Fundacja Wolność i Demokracja – 25 tys. zł,
- ◆ Fundacja Dziecięca Fantazja – 2 tys. zł.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

W 2016 r. Grupa przekazała darowizny na rzecz następujących organizacji:

- ◆ Polska Fundacja Narodowa – 3 000 tys. zł,
- ◆ Fundacja im. Lesława A. Pagi – 34 tys. zł,
- ◆ Stowarzyszenie Polsko Chińskie Forum Współpracy – 28 tys. zł.
- ◆ Fundacja GPW – 28 tys. zł (darowizna rzeczowa),
- ◆ Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości – 10 tys. zł,
- ◆ Caritas Diecezji Łowickiej – 10 tys. zł.

22. Przychody oraz koszty finansowe

22.1. Przychody finansowe

Tabela 55 Podział przychodów finansowych

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Odsetki od lokat i rachunku bieżącego	5 331	6 405
Zysk z tytułu rozwodnienia udziałów w jednostce stowarzyszonej	-	5 807
Pozostałe	219	738
Razem przychody finansowe	5 550	12 950

22.2. Koszty finansowe

Tabela 56 Podział kosztów finansowych

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Odsetki od wyemitowanych obligacji, w tym:	7 624	8 046
<i>Naliczone</i>	2 712	3 211
<i>Wypłacone</i>	4 912	4 835
Odsetki od pożyczek i kredytów	1 267	-
Pozostałe (w tym odsetki od zobowiązań podatkowych)	2 256	4 033
Razem koszty finansowe	11 147	12 079

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

23. Podatek dochodowy

Tabela 57 Podział podatku dochodowego na część bieżącą i odroczoną

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Podatek dochodowy bieżący	36 825	34 320
Podatek odroczony	(4 551)	(3 175)
Razem podatek dochodowy	32 274	31 145

Zgodnie z przepisami podatkowymi obowiązującymi w Polsce stawka podatkowa obowiązująca w latach 2017 i 2016 to 19%.

Tabela 58 Uzgodnienie teoretycznego podatku wynikającego z zysku brutto i ustawowej stawki podatkowej do obciążenia z tytułu podatku dochodowego wykazanego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Zysk przed opodatkowaniem	188 365	162 279
Stawka podatku dochodowego	19%	19%
Podatek dochodowy według ustawowej stawki podatkowej	35 789	30 833
Efekt podatkowy:	(3 515)	313
Kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów	1 350	1 384
Dodatkowych dochodów podlegających opodatkowaniu	-	6
Zysku z tytułu rozwodnienia udziałów w Aquis	-	(1 103)
Rozpoznanie aktywa z tyt. odroczonego podatku dochodowego na inwestycji w jednostkę stowarzyszoną	(2 324)	-
Strat podatkowych jednostek zależnych nie ujętych w odroczonym podatku dochodowym	49	307
Niepodlegających opodatkowaniu udziałów w (zyskach)/stratach jednostek stowarzyszonych	(1 911)	(668)
Pozostałych korekt	(679)	387
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	32 274	31 145

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

24. Zakontraktowane nakłady inwestycyjne oraz gwarancje

Na dzień 31 grudnia 2017 r. wartość zakontraktowanych zobowiązań inwestycyjnych dotyczących rzeczowych aktywów trwałych wyniosła 1 226 tys. zł i dotyczyła głównie zakupu przełączników CISCO w TGE (na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość ta wyniosła 811 tys. zł i dotyczyła przebudowy pomieszczeń w budynku GPW).

Na dzień 31 grudnia 2017 r. wartość zakontraktowanych zobowiązań inwestycyjnych dotyczących wartości niematerialnych wyniosła 1 979 tys. zł i dotyczyła głównie systemu nadzoru obrotu i zakupu licencji Microsoft dla GK GPW. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość ta wyniosła 527 tys. zł i dotyczyła głównie systemu finansowo-księgowego i obiegu dokumentów w GPW.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. spółka zależna TGE posiada gwarancję bankową w wysokości 7,8 mln EUR, udzieloną na rzecz NordPool przez jeden z banków, z tytułu rozliczeń pomiędzy TGE S.A. a Nord Pool w procesie Marekt Coupling z terminem ważności do 30 czerwca 2018 r.

25. Transakcje z jednostkami powiązаными

Jednostkami powiązаными z Grupą są:

- ♦ jednostki stowarzyszone,
- ♦ Skarb Państwa jako podmiot dominujący (posiadający na dzień 31 grudnia 2017 r. 35,00% udziału w kapitale akcyjnym oraz 51,76% głosów na Walnym Zgromadzeniu GPW),
- ♦ jednostki kontrolowane i współkontrolowane przez Skarb Państwa oraz jednostki, na które Skarb Państwa ma znaczący wpływ,
- ♦ członkowie kluczowego personelu kierowniczego Spółki – Zarządu Giełdy i Rady Giełdy.

25.1. Informacje o transakcjach z jednostkami powiązаными ze Skarbem Państwa

Spółki z udziałem Skarbu Państwa

Grupa nie prowadzi ewidencji umożliwiającej jednoznaczne identyfikowanie i agregowanie transakcji z wszystkimi podmiotami powiązаными ze Skarbem Państwa.

Spółki z udziałem Skarbu Państwa, z którymi jednostka dominująca zawiera transakcje, są emitentami (od których GPW pobiera opłaty za wprowadzenie oraz notowanie), oraz członkami giełdy (od których GPW pobiera opłaty za możliwość zawierania transakcji na rynku giełdowym, za dostęp do systemów informatycznych GPW oraz od obrotu instrumentami finansowymi).

Spółki z udziałem Skarbu Państwa, z którymi TGE oraz IRGIT zawiera transakcje są uczestnikami rynków prowadzonych przez TGE oraz członkami Izby Rozliczeniowej. Opłaty od ww. podmiotów pobierane są za uczestnictwo oraz z tytułu transakcji zawieranych na rynkach prowadzonych przez TGE, w zakresie wystawiania oraz umarzania praw majątkowych do świadectw pochodzenia oraz z tytułu rozliczania transakcji.

Wszystkie transakcje handlowe z jednostkami z udziałem Skarbu Państwa są zawierane w normalnym trybie działalności i są dokonywane na warunkach rynkowych.

Komisja Nadzoru Finansowego

Ustawa z dnia 12 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym oraz niektórych innych ustaw znacząco rozszerza krąg podmiotów finansujących nadzór (m. in. o banki, firmy ubezpieczeniowe, TFI, spółki publiczne, domy maklerskie i zagraniczne firmy inwestycyjne) i zmieniła wysokości kontrybucji poszczególnych podmiotów.

1 stycznia 2016 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Finansów określające m. in. sposób wyliczania oraz sposób i terminy uiszczania opłat przez podmioty zobowiązane. Zgodnie z rozporządzeniem, do dnia 31 sierpnia danego roku kalendarzowego, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego podaje do publicznej wiadomości, w drodze komunikatu ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym Komisji Nadzoru Finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

wysokości stawek i wskaźników koniecznych do wyliczenia opłaty. Na tej podstawie podmioty zobowiązane do wniesienia opłaty wyliczą ostateczną wysokość opłaty rocznej należnej za dany rok i uiszczają ją w terminie do dnia 30 września danego roku kalendarzowego.

Wysokość opłat na rzecz KNF w 2017 r. wyniosła 5 579 tys. zł, a w 2016 r. 9 121 tys. zł.

Urząd Skarbowy

Spółka na mocy polskich przepisów podlega obowiązkowi podatkowemu. W związku z tym, Spółka płaci podatek Skarbowi Państwa, który jest jednostką powiązaną. Zasady i przepisy obowiązujące Spółkę w tym zakresie są identyczne z tymi, które obowiązują pozostałe jednostki niebędące jednostkami powiązanymi.

25.2. Transakcje ze spółkami stowarzyszonymi

Tabela 59 Transakcje Grupy ze spółkami stowarzyszonymi

	Stan na 31 grudnia 2017 r.		Rok zakończony 31 grudnia 2017 r.	
	Należ- ności	Zobowią- zania*	Przychody ze sprzedaży	Koszty działalności operacyjnej
Grupa KDPW S.A.	-	-	20	100
Centrum Giełdowe S.A.	-	247	-	2 017
Aquis Exchange Limited	9	20	14	20
Razem	9	267	34	2 137

* Z uwzględnieniem zobowiązań handlowych i pozostałych zobowiązań

Tabela 60 Transakcje Grupy ze spółkami stowarzyszonymi

	Stan na 31 grudnia 2016 r.		Rok zakończony 31 grudnia 2016 r.	
	Należ- ności	Zobowią- zania	Przychody ze sprzedaży	Koszty działalności operacyjnej
Grupa KDPW S.A.	-	-	-	61
Centrum Giełdowe S.A.	-	102	46	729
Aquis Exchange Limited	-	-	21	-
Razem	-	102	67	790

W dniu 18 maja 2017 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Centrum Giełdowe podjęło decyzję o przeznaczeniu części zysku spółki za rok 2016 r. w kwocie 413 tys. zł na wypłatę dywidendy. Kwota dywidendy przypadająca jednostce dominującej wyniosła 102 tys. zł. Dywidenda została wypłacona w dniu 31 maja 2017 r. W 2016 r. Centrum Giełdowe wypłaciło dywidendę za 2015 r. w łącznej kwocie 606 tys. zł, z czego Jednostce Dominującej przypadła kwota 150 tys. zł.

W roku zakończonym 31 grudnia 2017 r. oraz 31 grudnia 2016 r. należności od jednostek stowarzyszonych nie zostały spisane w koszty jako nieściągalne, jak również nie utworzono odpisów aktualizujących należności od jednostek stowarzyszonych.

W związku z posiadaniem i najmem powierzchni w kompleksie Centrum Giełdowe, GPW ponosi opłaty za najem oraz eksploatację powierzchni biurowej, w tym części wspólnych, na rzecz spółki zarządzającej budynkiem – Centrum Giełdowe S.A.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

25.3. Pozostałe transakcje

Wspólnota Lokalowa „Książęca 4”

GPW w roku 2017 prowadziła transakcje ze Wspólnotą Lokalową „Książęca 4”, której jest członkiem. Koszty z tego tytułu w 2017 r. wyniosły 4 023 tys. zł, a w 2016 r.: 3 452 tys. zł. Ponadto w przypadku uzyskania przez Wspólnotę nadwyżki przychodów nad kosztami w poszczególnych latach jest ona zaliczana na poczet bieżących opłat eksploatacyjnych, a w przypadku nadwyżki kosztów nad przychodami – Spółka zobowiązana jest do dopłaty. W 2017 roku nadpłata wyniosła 75 tys. zł, natomiast w 2016 r. wystąpiła niedopłata w wysokości 153 tys. zł.

26. Informacje o wynagrodzeniach i świadczeniach dla kluczowego personelu kierowniczego

Personelem kierowniczym Grupy jest Zarząd Giełdy i Rada Giełdy. Przedstawione w poniższej tabeli dane dotyczą wszystkich (byłych i obecnych) członków Zarządu Giełdy i Rady Giełdy, którzy sprawowali swoje funkcje odpowiednio w 2016 r. i 2017 r.

W tabeli nie zaprezentowano składek na ubezpieczenie społeczne w części pokrywanej przez pracodawcę.

Tabela 61 Koszty z tytułu wynagrodzeń i świadczeń dla kluczowego personelu kierowniczego Grupy (wypłacone oraz należne za lata 2014, 2016 i 2017)

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2017 r.	2016 r.
Wynagrodzenia podstawowe	1 879	2 999
Ekwiwalent urlopowy	177	80
Premia - Bank Premii*	(245)	(362)
Premia - wypłata jednorazowa*	784	(354)
Premia - akcje fantomowe*	(184)	(153)
Pozostałe świadczenia	38	100
Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	217
Razem wynagrodzenia Zarządu Giełdy	2 449	2 527
Wynagrodzenia Rady Giełdy	524	527
Razem wynagrodzenia kluczowego personelu kierowniczego	2 973	3 054

* Ujemne kwoty premii w 2017 r. wynikają z rozwiązania rezerw na premie Zarządu Giełdy za 2016 r. w kwocie 947 tys. zł (w tym: 284 tys. zł wypłata jednorazowa, 379 tys. zł bank premii, 284 tys. zł akcje fantomowe).

W 2016 r. analogiczne rozwiązanie rezerw wyniosło łącznie 2,4 mln zł (w tym: 0,7 mln zł wypłata jednorazowa, 1,0 mln zł bank premii, 0,7 mln zł akcje fantomowe).

Na dzień 31 grudnia 2017 r. należne (niewypłacone) wynagrodzenia i świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego wyniosły 1 617 tys. zł i dotyczyły one premii za 2014 r., 2016 r. i 2017 r. Koszty z tytułu premii należnych za 2014, 2016 r. i 2017 r. zostały ujęte odpowiednio w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za lata 2014, 2016 i 2017.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. należne (niewypłacone) wynagrodzenia i świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego wyniosły 1 452 tys. zł i dotyczyły one premii za 2014 r. i 2016 r. (brak premii należnej za 2015 r.). Koszty z tytułu premii należnych za 2014 r. i 2016 r. zostały ujęte odpowiednio w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za lata 2014 i 2016.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

27. Przyszłe minimalne opłaty leasingowe

Opłaty leasingowe uiszczane w ramach leasingu operacyjnego obciążają koszty metodą liniową przez okres leasingu.

GPW jest stroną umów o najem powierzchni biurowej i serwerowni na czas określony (do 2018 i 2019 r.) oraz na czas nieokreślony (z 3-miesięcznym lub 12-miesięcznym okresem wypowiedzenia). GPW ponosi także opłaty z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów.

Tabela 62 łączna kwota przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu nieodwoływalnego leasingu operacyjnego

	Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu nieodwoływalnego leasingu operacyjnego			
	< 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	Razem
Stan na 31 grudnia 2017	5 398	3 015	8 347	16 760
Stan na 31 grudnia 2016	4 759	6 422	8 466	19 647

Powyższe kwoty zawierają podatek VAT. Wszystkie płatności z tytułu leasingu operacyjnego są denominowane w zł. Roczne płatności GPW z tytułu opłat za wieczyste użytkowanie gruntów wynoszą 118 tys. zł.

28. Informacje dotyczące segmentów działalności

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym informacje o segmentach ujmowane są w oparciu o elementy składowe jednostki, które zarządzający monitorują w zakresie podejmowania decyzji operacyjnych. Segmenty operacyjne to elementy składowe jednostki, dla których dostępna jest oddzielna informacja finansowa, regularnie oceniana przez osoby podejmujące kluczowe decyzje odnośnie alokacji zasobów i oceniające działalność Grupy.

Dla celów zarządczych, Grupa została podzielona w oparciu o rodzaje świadczonych usług. Wydzielono trzy główne segmenty sprawozdawcze. Są to:

- 1) Segment **Rynek Finansowy** obejmuje działalność Grupy dotyczącą organizowania giełdowego obrotu instrumentami finansowymi oraz działalność związaną z tym obrotem. Jednocześnie Grupa prowadzi działalność w zakresie edukacji, promocji i informacji związanej z funkcjonowaniem rynku kapitałowego, a także organizuje alternatywny system obrotu.

W ramach rynku finansowego wyróżniono następujące trzy kategorie:

- obsługa obrotu (głównie przychody z opłat transakcyjnych uzależnione od obrotów giełdowych, z opłat za dostęp do systemów giełdowych);
- obsługa emitentów (przychody z opłat rocznych za notowanie papierów wartościowych oraz opłat jednorazowych np. za wprowadzenie papierów wartościowych do obrotu giełdowego);
- sprzedaż informacji giełdowych (głównie przychody ze sprzedaży informacji do dystrybutorów informacji, danych historycznych oraz przychody z tytułu obliczania i dystrybucji stawek referencyjnych WIBID i WIBOR).

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

- 2) Segment **Rynek Towarowy** obejmuje działalność Grupy dotyczącą organizowania giełdowego obrotu towarami oraz działalność związaną z tym obrotem. Za pośrednictwem spółki Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. („IRGIT”), Grupa prowadzi rozliczenia i rozrachunek na rynku towarowym, natomiast za pośrednictwem spółki Towarowa Giełda Energii S.A. („TGE”) – giełdowy obrót towarami (energia elektryczna, gaz) i prawami majątkowymi oraz Rejestr Świadectw Pochodzenia energii elektrycznej. Grupa GPW uzyskuje również przychody z tytułu prowadzenia działalności operatora handlowego oraz podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe na rynku energii elektrycznej.

Segment Rynku Towarowego składa się z następujących kategorii:

- obsługa obrotu (głównie przychody osiągane na Rynku Energii z obrotu energią elektryczną - na rynku kasowym i terminowym, przychody z obrotu gazem ziemnym - na rynku kasowym i terminowym, przychody osiągane na Rynku Praw Majątkowych z obrotu prawami majątkowymi do świadectw pochodzenia energii elektrycznej);
- prowadzenie Rejestru Świadectw Pochodzenia energii elektrycznej (głównie przychody osiągane z tytułu wystawiania praw majątkowych do świadectw pochodzenia energii elektrycznej oraz umarzania świadectw pochodzenia);
- Rynek Upoważnień do Emisji CO₂ (obróć prawami majątkowymi do świadectw pochodzenia energii elektrycznej);
- rozliczenia transakcji (przychody z innych opłat od uczestników (członków) rynku). Segment Rynek towarowy obejmuje działalność Grupy TGE;
- sprzedaż informacji.

- 3) Segment **Pozostałe** zasadniczo obejmuje działalność spółki IAiR.

Zasady rachunkowości segmentów operacyjnych są takie same jak zasady rachunkowości Grupy GPW S.A.

Zarząd monitoruje oddzielnie głównie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Ocena poszczególnych segmentów jest dokonywana do poziomu zysku/straty netto.

Ceny transakcyjne stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych, podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi.

Segmenty operacyjne Grupy koncentrują swoją działalność na terenie Polski.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Poniższe tabele przedstawiają uzgodnienie danych analizowanych przez Zarząd jednostki dominującej z danymi prezentowanymi w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Tabela 63 Segmenty operacyjne - sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 r.					
	Segment finansowy	Segment towarowy	Segment pozostałe	Razem segmenty	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Segmenty i wyłączenia razem
Przychody ze sprzedaży:	209 994	142 321	8 428	360 743	(8 787)	351 956
<i>Sprzedaż do klientów zewnętrznych</i>	208 849	142 088	1 019	351 956	-	351 956
<i>Sprzedaż pomiędzy segmentami i obroty wewnętrzne</i>	1 145	233	7 409	8 787	(8 787)	-
Koszty działalności operacyjnej:	(120 654)	(53 250)	(207)	(174 111)	8 348	(165 763)
<i>w tym amortyzacja</i>	(20 298)	(8 027)	-	(28 325)	-	(28 325)
Zysk/(strata) ze sprzedaży	89 340	89 071	8 221	186 632	(438)	186 194
Zysk/(strata) na pozostałej działalności operacyjnej	(3 850)	2 272	-	(1 578)	(712)	(2 290)
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej	85 490	91 343	8 221	185 054	(1 150)	183 903
Zysk/(strata) z działalności finansowej, w tym:	(3 567)	19 211	26	15 670	(21 266)	(5 597)
<i>przychody odsetkowe</i>	4 003	1 492	26	5 521	(190)	5 331
<i>przychody z tyt. dywidend</i>	1 266	20 000	-	21 266	(21 266)	-
<i>koszty odsetkowe</i>	(7 628)	(2 945)	-	(10 573)	190	(10 383)
Udział w zyskach/(stratach) jednostek stowarzyszonych	-	-	-	-	10 059	10 059
Zysk przed opodatkowaniem	81 923	110 554	8 247	200 724	(12 357)	188 365
Podatek dochodowy	(17 440)	(17 158)	-	(34 598)	2 324	(32 274)
Zysk netto okresu	64 483	93 396	8 247	166 126	(10 033)	156 091

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 64 Segmenty operacyjne - sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Stan na dzień 31 grudnia 2017 r.					
	Segment finansowy	Segment towarowy	Segment pozostałe	Razem segmenty	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne*	Segmenty i wyłączenia razem
Aktywa razem	762 651	345 524	2 229	1 110 404	36 649	1 147 053
Zobowiązania razem	291 501	47 531	31	339 063	(3 491)	335 572
Aktywa netto (aktywa pomniejszone o zobowiązania)	471 150	297 993	2 198	771 341	40 140	811 481

* Kwota "wyłączeń i korekt konsolidacyjnych" dotyczy głównie korekty wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych wycenianych wg ceny nabycia w segmencie finansowym w celu doprowadzenia do wyceny wg metody praw własności (170 mln zł), pomniejszonej o wpływ korekt konsolidacyjnych (130 mln zł).

Tabela 65 Segmenty operacyjne - sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Rok zakończony 31 grudnia 2016 r.					
	Segment finansowy	Segment towarowy	Segment pozostałe	Razem segmenty	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Segmenty i wyłączenia razem
Przychody ze sprzedaży:	184 406	124 927	4 364	313 697	(2 835)	310 862
<i>Sprzedaż do klientów zewnętrznych</i>	<i>184 025</i>	<i>124 927</i>	<i>1 910</i>	310 862	-	310 862
<i>Sprzedaż pomiędzy segmentami i obroty wewnętrzne</i>	<i>381</i>	<i>-</i>	<i>2 454</i>	2 835	(2 835)	-
Koszty działalności operacyjnej:	(109 754)	(42 556)	(678)	(152 988)	2 833	(150 155)
<i>w tym amortyzacja</i>	<i>(20 203)</i>	<i>(5 495)</i>	<i>(97)</i>	(25 795)	-	(25 795)
Zysk/(strata) ze sprzedaży	74 652	82 371	3 686	160 709	(2)	160 707
Zysk/(strata) na pozostałej działalności operacyjnej	(3 615)	797	39	(2 779)	(38)	(2 817)
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej	71 037	83 168	3 725	157 930	(40)	157 890
Zysk/(strata) z działalności finansowej, w tym:	58 580	9 538	36	68 154	(67 283)	871
<i>przychody odsetkowe</i>	<i>4 345</i>	<i>2 024</i>	<i>36</i>	6 405	-	6 405
<i>przychody z tyt. dywidend</i>	<i>61 590</i>	<i>11 500</i>	<i>-</i>	73 090	(73 090)	-
<i>zysk/(strata) z tyt. rozwodnienia akcji spółki stowarzyszonej</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	5 807	5 807
<i>koszty odsetkowe</i>	<i>(8 059)</i>	<i>(1)</i>	<i>-</i>	(8 060)	-	(8 060)
<i>Udział w zyskach/(stratach) jednostek stowarzyszonych</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	3 518	3 518
Zysk przed opodatkowaniem	129 617	92 706	3 761	226 084	(63 805)	162 279
Podatek dochodowy	(14 255)	(16 890)	-	(31 145)	-	(31 145)
Zysk netto okresu	115 362	75 816	3 761	194 939	(63 805)	131 134

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 66 Segmenty operacyjne - sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Stan na dzień 31 grudnia 2016 r.					
	Segment finansowy	Segment towarowy	Segment pozostałe	Razem segmenty	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne*	Segmenty i wyłączenia razem
Aktywa razem	783 586	343 360	3 763	1 130 709	27 139	1 157 848
Zobowiązania razem	294 079	119 644	15	413 738	(1 142)	412 596
Aktywa netto (aktywa pomniejszone o zobowiązania)	489 507	223 716	3 748	716 971	28 281	745 252

* Kwota "wyłączeń i korekt konsolidacyjnych" dotyczy głównie korekty wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych wycenianych wg ceny nabycia w segmencie finansowym w celu doprowadzenia do wyceny wg metody praw własności (160 mln zł), pomniejszonej o wpływ korekt konsolidacyjnych (132 mln zł).

29. System gwarantowania rozliczeń IRGIT

W skład systemu gwarantowania rozliczeń prowadzonego przez Izbę wchodzi:

- ♦ **Depozyty transakcyjne** - zabezpieczają rozrachunki pieniężne,
- ♦ **Depozyty zabezpieczające** - dotyczą pozycji w kontraktach typu forward,
- ♦ **Fundusze gwarancyjne** - służą zapewnieniu rozliczeń transakcji zawieranych na rynkach terminowych w przypadku niewystarczających środków wniesionych przez członka z tytułu depozytów transakcyjnych i zabezpieczających,
- ♦ **System monitorowania depozytów** - polega na porównywaniu wartości zobowiązań danego rozliczającego członka Izby z tytułu rozliczania transakcji giełdowych oraz zobowiązań z tytułu depozytów zabezpieczających, do wartości wniesionych depozytów transakcyjnych i zabezpieczających

Tabela 67 Środki wniesione na poczet systemu gwarantowania rozliczeń IRGIT

	Stan na 31 grudnia 2017 r.		Stan na 31 grudnia 2016 r.	
	Środki na rachunkach bankowych IRGIT	Środki na rachunkach bankowych klientów	Środki na rachunkach bankowych IRGIT	Środki na rachunkach bankowych klientów
Depozyty transakcyjne	564 594	315 229	474 858	321 745
Depozyty zabezpieczające	583 359	135 955	333 094	59 381
Fundusze gwarancyjne	172 864	32 617	102 742	19 842
Razem	1 320 817	483 801	910 694	400 968

Środki pieniężne systemu gwarantowania rozliczeń IRGIT nie stanowią aktywów Grupy i nie zostały zaprezentowane w aktywach pieniężnych Grupy.

Wartość zabezpieczeń niepieniężnych uznanych za depozyty zabezpieczające na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła 460 630 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2016 r.: 123 979 tys. zł.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

30. Zdarzenia po dacie bilansowej

Po dniu 31 grudnia 2017 r., tj. po dniu bilansowym, nie nastąpiły istotne zdarzenia, które mogłyby mieć wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe GK GPW za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawił Zarząd Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.:

Marek Dietl – Prezes Zarządu

Jacek Fotek – Wiceprezes Zarządu

Michał Cieciorński – Wiceprezes Zarządu

Dariusz Kułakowski – Członek Zarządu

Podpis osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Sylwia Sawicka – Główna Księgową

Warszawa, 27 lutego 2018 r.